

Uspořádal KIM COMER

MOUDROST MYSTIKA

Učení Sundara Singha

KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ KOSTELNÍ VYDŘÍ
2003

PŘEDMLUVA

Když nad pláněmi Paňdžábu vychází veliké rudé slunce, je vidět osamělá postava sadhua - indického svatého muže, který těžce kráčí po prašné cestě. Na jiném obraze se postava objevuje znovu, tentokrát se trmácí do osamělé tibetské vesnice úzkou, ledem pokrytou pěšinou, která by se lépe hodila pro kozy než pro lidi. A ještě na jiném se muž zjeví za soumraku na okraji starobylého tržiště a vmísí se do davu. Hledá místo, kde by si sedl a odpočinul si. Kdekoli se sadhu ukáže, ti, kdo mu pohlédnou do očí, okamžitě zaznamenají jeho neobyčejnou pokoru a pokoj. Poznají mystika.

Právě tak jak se Sundar Singh objevoval znovu a znovu v těchto scénách - bez předchozího ohlášení, bez úvodu, bez doporučujících listů, objevuje se i v této knize. První část, „Obrazy“, obsahuje dojmy z klíčových událostí jeho života. Je založena jednak na zprávách, jež o sobě podal sám Sundar Singh, jednak na líčení pisatelů, kteří ho znali. Druhá část, „Rozhovory“, obsahuje dialogy, které volně čerpají z materiálů ze všech šesti knih Sundara Singha a rovněž z rozhovorů v tisku a z článků. Obě části jsou zpestřeny podobenstvími. Přestože výsledná koláž je, pokud jde o strukturu, neobvyklá, umožňuje nám, abychom se s tímto mystikem seznámili tak, jak se s ním setkávali jeho současníci: ne jako se systematickým myslitelem, ale jako s osobním učitelem.

Sundar Singh svým učením i svým životem nabízí jen málo věcí pomocí racionálního usměrňování. Vymyká se kategorizaci a kritické analýze. Avšak vliv jeho poselství je vždy přímý a bezprostřední. Jeho hlas zvoní čistotou, která pochází z nejhlubších, nejčistších zdrojů života samotného.

Kim Comer

I. OBRAZY

Podobenství HLADOVÍ PTÁČCI

Jednou jsem se toulal po horách a narazil jsem na vyvřelé skály. Když jsem se posadil na nejvyšší skálu, abych si odpočinul a rozhlédl se po údolí, zpozoroval jsem ve větvích stromu hnízdo. Ptáčata v hnízdě hlasitě křičela. Potom jsem uviděl, jak se k nim vrací matka s potravou. Jakmile mláďata uslyšela zvuk jejích křídel a ucítila, zeje nablízku, křičela hlasitěji a doširoka otevírala zobáčky. Když je však matka nakrmila a opět odlétla, mláďata byla zticha. Slezl jsem dolů, abych se podíval z větší blízkosti, a uviděl jsem, že ptáčatům, která se právě vylíhla, se ještě neotevřely oči. Přestože matku nemohla vidět, otevírala zobáčky a prosila o potravu, kdykoli se k nim matka přiblížila.

Tato maličká ptáčata neřikala: „Neotevřeme zobáčky, dokud jasně neuvidíme matku a také potravu, kterou nám nabízí. Třeba to vůbec není naše matka, ale nějaký nebezpečný nepřítel. A kdo ví, jestli je to, co nám dává, správné jídlo, nebo nějaký jed?" Kdyby takto uvažovala, nikdy by neodhalila pravdu. Než by zesílila natolik, aby dokázala otevřít oči, vyhladověla by k smrti. Ona však neměla žádné pochybnosti o přítomnosti a lásce matky, a proto po několika dnech otevřela oči a zaradovala se, když uviděla, zeje s nimi. Den ode dne sílila a vyvíjela se do matčiny podoby a k jejímu obrazu a brzy byla schopna vzlétnout k nebesům.

My lidé si o sobě často myslíme, že jsme nejskvělejší živé bytosti, ale nemáme se čemu učit od obyčejných ptáků? Často pochybujeme o Boží jsoucnosti a jeho láskyplné podstatě. Mistr však řekl: „Blahoslavení, kdo neviděli, a přece uvěřili." Kdykoli otevíráme své srdce Bohu, přijímáme duchovní potravu a stále více rosteme do podoby Boží, dokud nedosáhneme duchovní zralosti. A jednou otevřeme své duchovní oči a spatříme Boží přítomnost; nalezneme nepopsatelnou a nekonečnou blaženost.

Dharma ZBOŽNOST

Světlo svíčky se třepotá po opotřebovaných stránkách a písmena sanskrtu rytmicky tančí jako graciézní dívky zpívající starobylé chvalozpěvy. Mladý chlapec je fascinovaně pozoruje a jeho duše zpívá spolu s nimi:

*Veliké světlo, zářící všude kolem,
vidím Tě, ač těžké je hledět na Tebe,
kamkoli pohlédnu.
Slávo planoucího plamene i slunce, nesmírná
moci bez počátku, středu či konce.
Nekonečné paže, jejichž očima je měsíc a slunce,
vidím Tebe, jehož tvář je planoucí oheň,
spalující svou září celý všehomír.*

Do písně tiše vstupuje jiný hlas. Je to něžný, láskyplný hlas, který ho volá: „Sundare", odvádí ho od zpěvu, pryč od písně. Chlapec pomalu zavírá svůj vnitřní zrak a hledí do tváře své matky, zalité světlem svíce. „Pojď, Sundare! Je už po půlnoci. Brzy bude ráno. Je ti teprve osm, synku. Musíš si odpočinout."

Chlapec poslušně, uctivě vrací svaté knihy na místo a hledá svou rohož. Svíčka se ještě naposledy zatřepotá a zhasne. Později si chlapec vzpomene:

I když moje rodina byli sikhové, měli jsme ve velké úctě hinduistické posvátné knihy. Má matka byla živoucím příkladem Boží lásky a zbožnou následovnicí hinduistického učení.

Každý den vstávala před svítáním, připravila si studenou vodu na rituální koupel a četla si buď z *Bhagavadgíty*, nebo z některé jiné posvátné knihy. Její čistý život a její dokonalá zbožnost na mě měly silný vliv, větší než činy ostatních členů rodiny. Kam až sahají mé nejranější vzpomínky, vštěpovala mi jedno pravidlo nade všechna ostatní: Když se probudím ze spánku, je mou první povinností pomodlit se k Bohu za duchovní potravu a požehnání. Teprve potom mohu přerušit noční půst. Někdy jsem měl proti tomuto pravidlu námitky a trval jsem na tom, že se nejprve nasnídám, ale matka nikdy nepovolila. Obvykle přemlouváním, ale bylo-li to třeba, i silou, vštěpovala toto pravidlo hluboko do mé duše: Nejprve hledej Boha a teprve potom se starej o ostatní.

Tehdy jsem byl příliš mladý, než abych poznal pravou hodnotu této výchovy, a odporoval jsem jí. Později jsem se však naučil oceňovat její příklad. Když se zpětně zamyslím nad jejím láskyplným vedením, nemohu za ni Bohu dost děkovat. Neboť do mě zasadila a pěstovala ve mně v mém raném věku hlubokou lásku k Bohu a bázeň před ním. Nosila v sobě velké světlo a její srdce představovalo nejlepší duchovní vzdělání, které může člověk získat: „Nesmíš být lhostejný a světský," říkala. „Hledej pokoj duše a vždycky miluj Boha. Jednoho dne se hledání budeš muset věnovat naplno, budeš se muset vydat na cestu sad-hua.¹

Úpěnlivě prosícíma očima se chlapec dívá na otce:

Prosím, pomoz jí, otče! Je tak stará a počasí už je chladné. Utratil jsem celé své kapesné, abych jí mohl koupit jídlo, ale neměl jsem dost na příkrývku. Prosím, dej mi peníze, abych jí mohl příkrývku koupit.

Sardar Sér Singh odsekává: Poslyš, Sundare! Po celá léta jsem téhle vdově poskytoval všemožnou pomoc. Nejsme za ni odpovědní. I jiní lidé v městečku by se o ni měli starat. Také oni se musejí učit dobročinnosti. Nemůžeš pořád za všechny odpovídat. I jiní se musejí naučit hrát svou úlohu. Teď už se o ni nestarej. Udělali jsme pro ni víc než dost.

Sklíčený chlapec se odvrací. Agónie svědomí.

Copak matka neříkala, že bychom měli dávat najevo soucit a slitování? Nemá otec srdce? Co když jí nikdo jiný nepomůže? Možná v noci zmrzne. Neexistuje nic, co mohu udělat? Snad ... Ne, to nesmím! To by bylo špatné. Ale na druhou stranu, otec má tolik peněz; několik rupií mu nebude chybět. Je to na dobrý účel, nekradu pro sebe...

Sundar se mýlil. Peníze otci chybějí. Večer Sardar Sér Singh svolává celou domácnost a oznamuje, že postrádá pět rupií. „Bral mi někdo peníze z peněženky?" ptá se mírně, ale pevně. Všichni postupně odpovídají. Sundar tiše říká: „Ne, otče, neudělal jsem to." Den končí pochmurně a bez řešení.

Sundar spí neklidně. Hází sebou a převaluje se. Ve snu vidí přísný obličej svého otce, slyší zklamání v jeho hlase: „Jak jsi mohl okrást mne, svého otce? Jak jsi mě mohl tajně neposlechnout? Ještě i teď, když jsem žádal o pravdu, mi lžeš." Sundar ví, že to není *dharma* - zbožnost. Tohle je *adharma* - hřích.

Je to zlo. Svaté knihy mluví o *karmě* - neoblomném cyklu hříchu a smrti - podle jejíhož zákona každý hříšný skutek zatěžuje duši a přináší bolestné následky. Svaté knihy varují, že sklídíme, co zaséváme, v tomto životě ... nebo v příštím. Jak mohu této *karmě* uniknout? Jak mohu odčinit, co jsem udělal? Jaký smysl má můj soucit s potřebným, když má vlastní duše je obtížena?

Sardar Sér Singh slyší tichý, vyděšený hlásek:

Otče! Vzbud' se, otče! Stalo se něco strašného. Byl jsem to já, otče. Já jsem ukradl tvé peníze, abych vdově koupil příkrývku. Odpuť mi, otče. Chci uniknout *karmě*; jsem připraven přijmout trest; jsem připraven přijmout ho jako pokání za tento hřích.

Sardar Sér Singh je už vzhůru, vidí velkou úzkost v chlapcově tváři a vidí hodiny úzkosti,

¹ 1 - Sundar Singh (1929), slavný indický konvertita ke křesťanství, který žil jako putující svatý muž Boží - sadhu.

kteří jsou za ní. Bere chlapce - ne aby ho potrestal, ale aby ho objal svými silnými pažemi; ne se zlobou, nýbrž s láskou. Něžně říká: „Vždycky jsem ti důvěřoval, dítě, a teď mám důkaz, že moje důvěra byla na místě. Teď klidně spi, neboť jsi prokázal odvahu vybrat si to, co je správné. Tak jsi se odvrátil od zla k dobru. Také já lituji, že jsem ti odmítl dát peníze pro tu vdovu. Už nikdy ti takovou prosbu neodmítnu.“

Podobenství

PĚT SVATÝCH MUŽŮ

Jednou jsem se v Haridváru setkal se sadhuem, který ležel na loži z hřebíků. Přistoupil jsem k němu a zeptal se ho: „Proč se tak zraňuješ a mučíš?“ Odpověděl:

Ty sám jsi sadhu. Nevíš, proč to dělám? Je to moje pokání. Ničím tělo a jeho žádosti. Tímto způsobem sloužím Bohu, ale ještě stále cítím příliš jasně bolest mých hříchů a zlo v mých žádostech. Ve skutečnosti je tato bolest horší než bolest z těchto hřebíků. Mým cílem je zabít veškerou žádostivost, oprostít se od sebe sama a nalézt jednotu s Bohem. Cvičím se v této disciplíně již osmnáct měsíců, ale svého cíle jsem dosud nedosáhl. Samozřejmě, spočínutí není možno nalézt za tak krátkou dobu; bude to trvat mnoho let, dokonce mnoho životů, než v něj budu moci doufat.

Uvažoval jsem o životě toho muže. Musíme se po mnoho životů mučit, abychom našli skutečný pokoj? Jestliže nedosáhneme svého cíle v tomto životě, proč by měla být v jiném životě další šance? Je to dokonce možné za tisíce tisíců životů? Lze vůbec nalézt tento pokoj našim vlastním úsilím? Nemusíte být dar od Boha? Zjistíte musíme hledat Boží život, nikoli smrt těla.

Setkal jsem se s jiným svatým mužem, který činil pokání. Byl přivázan za nohy a visel hlavou dolů z větve stromu. Když skončil cvičení a odpočíval pod stromem, zeptal jsem se ho: „Proč to děláš? Jaký smysl má takové učení?“ Odpověděl: Lidé se velice diví, když mě vidí viset hlavou dolů ze stromu, ale pamatuj, Stvořitel klade každé dítě do matčina lůna hlavou dolů. Toto je moje metoda, jak sloužit Bohu a činit pokání. V očích světa je to bláhové, ale při tomto cvičení připomínám sobě i jiným, že my všichni jsme svázáni hříchem a vedeme život, který je v Božích očích vzhůru nohama. Snažím se znovu a znovu otáčet se hlavou dolů, až nakonec budu v Božích očích stát zpříma.

Je pravda, že svět je vzhůru nohama a my všichni jsme sešli z pravé cesty. Ale můžeme vůbec doufat, že se napravíme vlastní silou? Nemáme se namísto toho obrátit k Bohu, který jediný může napravit, co je špatné, a osvobodit nás od zlých myšlenek a žádostí?

Později jsem se setkal s jiným svatým mužem. V horkém létě vytrvale seděl uprostřed pěti ohňů - to znamená, kolem sebe měl čtyři ohně a žhnoucí slunce nad hlavou. V zimě prostál hodiny v ledové vodě. Celé jeho vzezření bylo poznamenáno smutkem a beznadějí. Dozvěděl jsem se, že toto cvičení podstupuje už pět let. Přistoupil jsem k němu a zeptal se: „Co jsi touto disciplínou získal? Co ses naučil?“ Odpověděl smutně: „Já nedoufám, že v tomto přítomném životě něco získám nebo se něco naučím, a o budoucnosti nemohu říct nic.“

Druhý den jsem uviděl svatého muže, který složil slib mlčení. Byl to upřímný hledač pravdy. Nepromluvil už šest let. Šel jsem za ním a položil mu tyto otázky: „Nedal nám Bůh jazyk, abychom mluvili? Proč místo mlčení nepoužíváš ten svůj k tomu, abys oslavoval a velebil Stvořitele?“ Beze stopy pýchy či přezíravosti napsal na břidlicovou tabulku:

Máš pravdu, ale má povaha je natolik špatná, že nemohu doufat, že by z mých úst vyšlo něco dobrého. Mlčím už šest let, ale moje povaha je stále zlá, takže je lepší, abych zůstal zticha, dokud nedostanu nějaké požehnání nebo znamení, že mohu pomoci druhým.

Jednou jsem se v Himalájích dozvěděl o buddhistickém poustevníkovi, starém *lámovi*, který žil v jeskyni v horách. Vchod do jeskyně uzavřel kamennou stěnou - nechal jen malý otvor pro

vzduch. Jeskyni nikdy neopouštěl a živil se jen čajem a praženým ječmenem, který mu zbožní lidé přinášeli a prostrkávali malým otvorem. Protože žil tak dlouho v naprosté temnotě, oslepl. Byl odsouzen k tomu, aby v jeskyni zůstal po zbytek života. Když jsem poustevnu našel, zabýval se právě modlitbou a meditací, a tak jsem počkal venku, dokud neskončil. Pak jsem se ho zeptal, zda s ním mohu mluvit. Povíдали jsme si skrze otvor ve stěně, ačkoliv jsme se nemohli vidět. Nejprve se mě zeptal na mou duchovní cestu. Poté jsem se zeptal já jeho: „Co ti přinesla tvá samota a meditace? Buddha neučil nic o Bohu, k němuž se můžeme modlit. Ke komu se tedy modlíš?“

Odpověděl:

Modlím se k Buddhovi, ale nedoufám, že bych modlitbou a životem v samotě něco získal. Právě naopak, usiluji se oprostit od veškerých myšlenek na zisk. Hledám niroánu, odstranění všech pocitů a veškerých tužeb -jak bolesti, tak pokoje. Dosud ovšem žiji v duchovní temnotě. Nevím, jaký bude konec, ale jsem si jist, že všeho, čeho se mi nyní nedostává, dosáhnu v jiném životě.

Na to jsem mu řekl:

Tvé touhy a pocity zajisté pocházejí od Boha, který tě stvořil. Jistě byly stvořeny proto, aby byly naplněny, nikoli rozdrceny. Zničení veškerých tužeb nevede k oproštění, ale jen k sebevraždě. Což se naše touhy neoddělitelně neproplétají s pokračováním života? Dokonce i myšlenka na zničení touhy je marná. Touha zničit všechny touhy je sama o sobě také touhou. Jak můžeme nalézt uvolnění a pokoj tím, že jednu touhu nahradíme jinou? Pokoj zajisté nenalezneme tak, že odstraníme touhu, nýbrž tak, zeji naplníme a uspokojíme v Tom, který ji stvořil.

Poustevník uzavřel náš rozhovor slovy: „Uvidíme, co uvidíme.“

Májá ILUZE

Sluneční světlo, tečkované stíny z džungle, kreslí leopardí skvrny na žlutém rouchu poustevníka. Poustevník, starý sadhu, svatý muž, sedí se zkříženýma nohama na leopardí kůži, jednou je kůží, jednou leopardem, jednou džunglí.

U nohou svatého muže sedí Sundar, chlapec prchající před *májá - iluzí* - a hladovějící po jistotě a vědění - *džňána*. Chlapec je zbožný. Je sikh, zbožný sikh, zbožný mezi zbožnými, lev mezi lvy. Je však neklidný.

Sikhští knězi ho naučili všemu, co znají, ale hoch není spokojen. Umí recitovat celou *Guru-granth Sáhíb*, svatou knihu sikhů, ale jeho žízeň to nehasí. Umí recitovat upanišady, daršany, *Bhagavadgítu*. a *šastry* hinduistů; *Korán a hady* islámu umí nazpaměť. Jeho matka se bojí Boha a vidí v něm poutníka; vidí v něm budoucího sadhua. Jeho otec má obavy. Ptá se Sundará: „Proč se trápíš náboženskými otázkami? Pokříví ti to mozek a zničí zrak.“ Chlapec odpovídá: „Musím mít *šónti*. Musím mít pokoj.“

Při svém hledání přišel chlapec ke starému asketovi v džungli:

Sadhue, říkáš, že můj hlad a žízeň jsou iluze, triky *májá*. Jen *Bráhma* je pravda. *Bráhma* je božským zdrojem všech věcí, říkáš. *Bráhma* je Bůh. Říkáš, že uvidím, že jsem částí *Bráhmy*, a až se to stane, mé potřeby mě přestanou znepokojovat. Odpusť, sadhue, a nezlob se na mě, ale může to tak být? Jestliže já jsem *Bráhma* nebo i jen jeho část, jak mě potom *májá* může podvést? Jak to, že nade mnou má moc iluze? Neboť jestliže iluze má moc nad pravdou, pak sama pravda je iluzí. Je tedy iluze silnější než pravda? Je iluze silnější než pravda?

Sadhue, říkáš, že musím čekat. Říkáš, že získám znalost duchovních věcí, až vyrostu a budu starší. Moje žízeň bude uhašena. Aleje tomu opravdu tak? Není jídlo odpovědí na hlad? Není voda odpovědí na žízeň? Jestliže hladový chlapec žádá o chleba, může jeho otec odpovědět: „Jdi a hraj si! Až vyrosteš, pochopíš hlad a nebudeš potřebovat chleba?“ Pakliže jsi ty, sadhue, našel pochopení, které hledám, pakliže jsi našel jistotu a pokoj, prosím řekni mi, jak

je mohu najít já. Jestliže ne, pak mi to řekni a já budu hledat dál. Nemohu si odpočinout, dokud nenajdu pokoj.

Něco je špatně. Proč už *šástry* před mýma očima neožívají? Proč se mi naše svaté knihy najednou zdají tak vzdálené? Proč se vracím z klidu jógové meditace a zjišťuji, že mé srdce stále tíží nepokoj?

Dospívající chlapec bojuje, aby se držel toho, co ho naučila matka. Bylo to tak přirozené a prosté, dokud byla naživu, ale od její smrti duchovní cvičení vyžadují tolik úsilí. Viru zatemnily pochybnosti. Slova starého askety v džungli znějí jako prázdné sliby, hoch neohroženě zpochybňuje asketovo učení. Slova *véd* a *Gurugranth* Sáhib již neodpovídají na jeho hledání. Místo toho následuje jedna otázka za druhou a všechno tone ve zmatku. Život lidí kolem něj se zdá být plný pokrytectví. Kde je oheň a jas raných sikhských věřících? A křesťanští misionáři nyní přinášejí ještě jinou pravdu, avšak Sundarovi jejich příchod přináší jenom další, hlubší zmatek.

Tohle není pravda mé matky, našich předků, naší kultury. Je to cizí pravda, pravda, již nám přinesli cizinci, kteří nerozumějí našim způsobům. Ale proč mě tedy otec nutí, abych chodil do křesťanské školy? Raději bych chodil do státní školy v Sanewalu. Jsem ochoten chodit šest mil přes poušť. Jsem sikh. Já jim ukážu. Ukážu otcí, co si myslím o těch kolonialistech a jejich západních způsobech, o jejich cizí víře...

Když za ním starší přišli, Sardar Sér Singh nemohl uvěřit svým uším. To musí *být* nějaký omyl. Tichý, uctivý Sundar házející kameny po svých učitelích, vyrušující při hodinách a posmívající se misionářům - nemožné! Sardar Sér Singh se jde podívat sám a nemůže věřit svým očím. Právě tam, na dvoře jeho vlastního domu, skupina dospívajících chlapců obklopuje jeho syna, který nejprve trhá na kousky svatou knihu křesťanů a potom ji v záchvatu zuřivosti mrští do ohně. Nikdy v historii vesnice nikdo veřejně nespálil posvátnou knihu kterékoli víry! A teď jeho vlastní syn! Otec vyběhne ven ve zmatku a zlostí. Popadne Sundara:

Zbláznil ses? Proč děláš něco takového? To má být úcta ke svatým věcem, které ses učil na matčině klíně? To má být dík těm, kteří tě učí? Takového rouhání se v mé přítomnosti dopouštět nebudeš. Jako tvůj otec a hlava domácnosti ti přikazuji, abys s tím šílenstvím přestal. Tady se už nikdy knihy pálit nebudou!

Pokoj *zmizel*. Nic nezůstalo. Matka je mrtvá. Otec se stydí. Sadhu v džungli už nemá Co říct. Svátá písma jsou vzdálená a cizí. Meditace nabízí únik, ale žádné řešení, žádné uvědomění. Rituální koupel očišťuje tělo, ale uvnitř je stále všechno temné. V mysli mu víří známá slova posvátných knih. Je to guru Nának: „Ani chvíli nemohu žít bez Tebe, ó Bože. Když mám Tebe, mám všechno. Ty jsi pokladem mého srdce.“ A guru Ardžan: „Toužíme jen po Tobě, ó Bože. *Žizníme* po Tobě. Spocinutí a pokoj můžeme nalézt jen v Tobě.“ To je jediná naděje. Existuje-li Bůh, ať mu zjeví cestu k pokoji. Není-li Bůh, nemá život smysl.

Patnáctiletý chlapec vstává dlouho před východem slunce. Při slavnostním rituálu se umyje a zazpívá starobylou invokaci, jako to dělá každé ráno tak dlouho, jak pamatuje, tak jak ho to naučila matka. Dnes ráno to bude naposled. Myslí na matku a uvažuje, zda ji na onom světě najde. V pět ráno pojedje kolem expres do Ludhiany. Pojede po trati blízko hranic pozemků Sardara Sér Singha. Přejede tělo zoufalého, zmateného mladého muže. Přejede všechny pochybnosti a odveze z jeho srdce i hlavy všechny otázky.

Blíží se naplnění proroctví starého sikhského kněze. Jako by neříkal Sardaru Sér Singhovi: „Tvůj syn není jako ostatní. Buď se z něj stane velký Boží muž, nebo nás všechny zarmoutí a *zblázní se*.“

Podobenství SVĚTEC

Před mnoha lety žil jeden svatý muž, který, když skončil svůj den plný povinností, chodíval do jeskyně v džungli a dlouhé hodiny rozjímal. Jednou na jeskyni náhodou narazil filozof.

Když našel světce na kolenou, zůstal užasle stát. Poté přistoupil ke vchodu a zaklepal, ale světce byl tak zabrán v rozjímání, že se neozval. Filozof čekal přinejmenším půl hodiny a už chtěl odejít, když se svatý muž zvedl a pozval ho, aby se posadil. Oba po několik okamžiků mlčeli. Pak filozof přerušil ticho:

Filozof: Víš, že tuhle jeskyni lidé znají jako doupě lupičů?

Světce: Ano, pane, dobře to vím. Tato jeskyně je místo, kde se scházejí lupiči, ale pro mě je to útočiště. Když jsem ve městě, uprostřed tolika lidí, a skončím práci, abych se mohl modlit a rozjímat, nacházím překážky a zábrany, které ruší mou bohoslužbu a odvádějí mou pozornost natolik, že ze svého duchovního cvičení nemám žádný skutečný užitek ani já, ani druzí. Proto utíkám před rozruchem městského života na toto tiché místo, zde odpočívám v přítomnosti svého Boha a uctívám ho v nádheře jeho svatosti. Zde trávím svůj čas v modlitbě a přimlouvám se za jiné. Toto duchovní cvičení přináší mnoho dobrého nejen mně, ale i druhým.

Zloději toto místo navštěvují často, ale nikdy mě neobtěžují. Jeden z nich mi jednou řekl: „Podívej, cti hodný světce, my nejsme slepí ani hloupí. Okrádáme takové lidi, kteří, ač nejsou nazýváni lupiči, přece okrádají druhé.“ Neoznámím je úřadům, protože vím, že světská moc je nedovede napravit. Taje může jen potrestat a jejich srdce ještě více zatvrdit. Já se však modlím k Bohu, který je může změnit a dát jim nový život. Někteří z nich se již změnili a stali se z nich dobří občané. A tak se, z milosti Boží, moje duchovní dílo uskutečňuje v této samotě stejně jako uprostřed zástupů lidí.

Filozof: Ty skutečně věříš tomu, že když takto tiše sedíš a modlíš se, pomáháš druhým?

Světce: Někteří lidé ztotožňují nazírání a modlitbu s leností nebo lhostejností. Tak to není. Ve skutečnosti to znamená nořit se do oceánu skutečnosti a nacházet perly božské pravdy, které obohatí nejen potápěče, ale i ostatní. Podobně jako potápěč zadržuje dech při potápění, zavírá se člověk rozjímání a modlitby do komůrky ticha, pryč od rozruchu hlučného světa. Tehdy je schopen modlit se s Duchem svatým shůry, bez něhož je nemožné žít duchovním životem.

Mé mínění je jasné: Bůh pracuje v tichu. Nikdo ho nikdy neslyšel mluvit ani vydávat nějaký zvuk. Abychom slyšeli jeho hlas, musíme na něho čekat v tichosti. Pak bude mluvit k duši beze slov, v tajném pokojíku srdce. Protože on sám je duch, obrací se k duši duchovním jazykem, plní ji svou přítomností, a konečně ji oživuje a obcerstňuje navěky.

Filozof: Ticho je důležité. Já také vím, že nesoustředím-li se v tichosti, nedokáži přemýšlet. Avšak já nejsem přesvědčen o tvém tichém Bohu. Jaký důkaz o jeho existenci máš?

Světce: Pamatuji, že i když miliony lidí prožívají jeho přítomnost, on existuje nad veškerým lidským chápáním a mimo ně. Přebývá jen v srdcích těch, kdo mají víru jako děti. Stejně jako to, že cítíme teplo, když dáme ruku k plameni, dokazuje existenci ohně, tak také to, že v duši zakoušíme Boha, je jediným silným a pevným důkazem jeho existence. Znáám jednu ženu, které její učitel pověděl o Bohu a jeho lásce ve dvanácti letech. Bylo to poprvé, kdy slyšela o Bohu, a přesto poté, co učitel domluvil, řekla: „Ano, já už ho znám. Jen jsem nevěděla, jak se jmenuje.“

Filozof: Proč ale odmítáš svět? Nenávidíš ho a pokládáš se za nadřazeného ostatním?

Světce: Není to tak, že nenávidím svět, a nikdy bych se neodvážil považovat se za nadřazeného ostatním - Bůh uchovej. Jsem jen slabý a hříšný člověk, ale milost mě zachraňuje a pomáhá mi. Ani svět neodmítám. Odmítám jen zlo v něm a všechno, co ve mně samotném brání duchovnímu životu.

Dokud jsem na tomto světě, je nemožné se ho vzdát. Když opustíme město a odejdeme do džungle, zjistíme, že i džungle je součástí světa. Je směšné pomýšlet na to, zřeknout se světa. Nikdo se nemůže zřítí světa, jediné když zemře. Bůh nás posílá na tuto zemi, abychom žili a pohybovali se a byli. Podle jeho svaté vůle máme užívat věci tohoto světa správně - připravovat se na svůj skutečný duchovní domov.

Filozof: Jsi-li tak slabý a hříšný, proč tě lidé nazývají světce?

Světec: Řecký filozof Sokrates jednou řekl, že za celý svůj život se naučil jedno jediné - a sice to, že nic neví. Kdykoli se ho lidé ptali, jaký je potom rozdíl mezi ním a ostatními lidmi, odpovídal, že se od nich liší jen v jedné věci: on přijal, že nic neví, zatímco oni tvrdohlavě lpí na víře, že něco vědí. Ať si lidé myslí, co chtějí, ale já žádný světec nejsem - mýlí se. Já jen toužím po důvěrném přátelství s Bohem. Ve společenství s ním zakouším pokoj, který lidé světa neznají. Víím, že jsem slabý a hříšný, ale většina lidí dokonce ani neví, že jsou hříšníci. Neznají tudíž lék na svůj hřích a umírají, aniž by kdy našli pokoj, který jsem našel já.

Šónti POKOJ

Přestože jsem se v té době cítil jako hrdina kvůli tomu, že jsem spálil evangelium, mé srdce nenalézalo pokoj. Ve skutečnosti můj nepokoj jen vzrostl a následující dva dny jsem se cítil mizerně. Třetího dne, když jsem to už nemohl vydržet, vstal jsem ve tři ráno a modlil jsem se, aby se mi - pokud vůbec existuje - zjevil Bůh. Jestliže do rána nedostanu odpověď, položím hlavu na koleje a budu odpověď na své otázky hledat za hranicí tohoto života. Modlil jsem se a modlil a čekal, až nastane čas vydat se na poslední cestu. Asi v půl páté jsem uviděl něco podivného. V pokoji se objevila záře. Nejdřív jsem si myslel, že v domě hoří, ale když jsem vyhlédl okny a dveřmi, neviděl jsem nic, z čeho by světlo pocházelo. Pak mě napadlo: Třeba je to odpověď od Boha. Vrátil jsem se tedy na své obvyklé místo, modlil se a hleděl do toho podivného světla. Nato jsem ve světle uviděl postavu, zvláštní, ale náhle jaksi známou. Nebyl to Sivá, ani Krišna, ani žádné jiné hinduistické převtělení, které jsem očekával. Uslyšel jsem hlas, který ke mně mluvil v urdštině: „Sundare, jak dlouho se mi budeš posmívat? Přišel jsem tě spasit, protože ses modlil, abys našel cestu pravdy. Proč ji tedy nepřijímáš?" Tehdy jsem na jeho rukou a nohou uviděl krvavá znamení a pochopil jsem, že to je Ježíš, kterého hlásají křesťané. V úžasu jsem klesl na kolena. Naplnil mě hluboký smutek a výčitky svědomí pro urážky a neúctu, ale také podivuhodný pokoj. Byla to radost, kterou jsem hledal. Bylo to nebe. Pak zjevení pominulo, ale můj pokoj a radost zůstaly.

Když jsem vstal, ihned jsem šel vzbudit otce, abych mu řekl, co jsem prožil - sdělit mu, že jsem nyní Ježíšovým následovníkem. Řekl mi, ať se vrátím do postele. „Teprve předevěřím jsi spálil svatou knihu křesťanů. Teď říkáš, že jsi jedním z nich. Jdi spát, dítě. Jsi unavený a zmatený. Ráno ti bude lépe."

Sardar Sér Singh se snažil být chápavý a trpělivý, neboť cítil, že chlapec je dosud silně rozrušen ztrátou matky. Proto se ohleduplně snažil vyhýbat se diskusím o Sundarově zvláštním zážitku. Sundar naopak trávil většinu svého času v samotě a rozjímání, hledal pokání a přemýšlel, jak zmírnit rouhání proti Jedinému, který se mu zjevil. Hluboko v nitru cítil, že by to mohl odčinit jen tehdy, kdyby byl připraven sloužit Ježíši, tak jako člověk slouží svému pánu - kdyby se veřejně prohlásil za následovníka téže bytosti, kterou veřejně urazil.

Nikdo si neuměl představit pozdvižení, které následovalo. Sundarovi vrstevníci, zbaveni vůdce své skupiny, se pustili do svých křesťanských učitelů (a do samotného Sundara), obvinili je ze zneužití a z toho, že chlapce obrátili násilím, přestože Sundar nepřestával opakovat, že jeho učitelé o tom, co se stalo, nic nevědí. Vzrušení se šířilo tak rychle, že škola musela být uzavřena a misionáři utekli do Ludhianý.

Doma Sardar Sér Singh vyzkoušel všechno, co by mohlo chlapce odvrátit od jeho nově nalezené víry. Nejprve zkusil být trpělivý. Pak apeloval na chlapcovu čest:

Můj drahý synu - světlo mých očí, útěcho mého srdce -, kéž jsi dlouho žil! Jako tvůj otec tě prosím, abys bral ohled na svou rodinu. Jistě nechceš, aby jméno tvé rodiny bylo vymazáno. Toto křesťanské náboženství jistě neučí neposlušnosti k rodičům. Vyzývám tě, abys splnil svou povinnost a oženil se. Vybral jsem ti nevěstu, jak je u nás zvykem. Všechno je připraveno. Jako zasnubní dar ti dávám dědictví 150 000 rupií, které tobě a tvé rodině poskytnou dostatečný majetek k tomu, abyste po celý život žili v pohodlí. Tvůj strýc přidává truhlu zlata. Nejsem nerozumný, mé dítě. Pokud mě ovšem odmítneš, budu vědět, že jsi předurčen k tomu,

abys zneuctil svou rodinu, a nebudu mít jinou možnost než se tě zřící. Nosíš náramek sikhů, nestříháš si vlasy na znamení toho, že jsi sikh, nosíš jméno sikhů. Zapomněl jsi význam jména, které přijali naši otcové? Zapomněl jsi, co znamená být *Singh*? Ne, otče. To jméno znamená „lev“. Znáš význam našeho jména, a přece se chováš jako šakal v poušti. Proč? Přišel čas, kdy si musíš vybrat.

Sundar Singh se vrátil do svého pokoje a pomodlil se. Potom si ustříhl vlasy.

Tvář Sardara Sér Singha byla strašná na pohled. Zuřivost zrozená z úzkosti, zoufalství a studu mu podlila oči krví. V přítomnosti celé domácnosti, se srdcem plným smutku, odvedl za setmění svého syna ke dveřím. Smrt mu již vzala ženu a jednoho syna; nyní mel ztratit svého milovaného Sundara. Neměl však na výběr: chlapec se rozhodl. Teď pronesl děsivou kletbu: „Zapuzujeme tě navěky a vyvrhujeme tě z našeho středu. Nebudeš více mým synem. Nebudeme tě více znát. Jsi pro nás, jako by ses nikdy nenarodil. Domluvil jsem.“ Dveře se za ním zavřely.

Nikdy nezapomenu na noc, kdy jsem byl vyhnán z domova. Spal jsem venku pod stromem. Počasí bylo chladné. Nikdy jsem nic takového nezažil. Pomyslel jsem si: „Ještě včera jsem žil v pohodlí. Teď se třesu, mám hlad a žízeň. Včera jsem měl všechno, co jsem potřeboval, a ještě víc; teď nemám žádné útočiště, *žádné* teplé šaty, žádné jídlo.“ Noc venku byla těžká, ale v srdci jsem měl podivuhodný pokoj a radost. Následoval jsem kroky svého nového pána - Ježíše, který, opovrhován a odmítán, neměl, kde by hlavu složil. V přepychu a pohodlí domova jsem nenalézal pokoj, avšak v přítomnosti Mistra se mé utrpení změnilo v pokoj a tento pokoj mě nikdy neopustil.

Podobenství VĚDEC

Duše německého vědce vstoupila po jeho smrti do světa duchů. V dálce viděl nepopsatelnou slávu nebe a nekonečnou radost těch, kdo tam přebývají. To, co viděl, ho ohromilo, ale jeho rozum a skepse mu stály v cestě a bránily mu vstoupit do království blaženosti. Proto se začal hádat sám se sebou:

Není pochyb o tom, že to všechno vidím, ale jak si mohu být jist, že to je skutečné, a nejen podvědomá iluze? Použiji tedy kritické zkoušky za pomoci vědy, logiky a filozofie; pak se ukáže, zda toto zdánlivé nebe skutečně existuje.

Tehdy andělé, kteří přebývali na tom místě, poznali jeho myšlenky, přistoupili k němu a jeden z nich na něho promluvil:

Tvůj rozum pokřivil celou tvou bytost. Chceš-li vidět svět ducha, musíš se dívat duchovníma očima. Musíš použít duchovní zrak, ne rozumové cvičení logiky. Tvá věda se zabývá hmotnou skutečností. V tomto království však můžeš použít jen moudrost, která pochází z lásky a úcty. Je škoda, že si nebereš k srdci Mistra slova: „Jestliže se zcela nezměníš a nebudeš jako malé dítě, nevstoupíš do nebeského království.“ Je zřejmé, že toužíš vidět duchovní pravdu. Kdybys netoužil - kdyby tvůj život a myšlenky byly jen zlé -, neviděl bys nebe, které teď vidíš, ani zdálky. Dokud se však neunavíš svou pošetilostí a neobrátiš se, budeš stále bloudit světem a tlouci svou filozofickou hlavou o skutečnost. Teprve potom získáš skutečné porozumění a budeš schopen se s radostí obrátit k Božímu světlu.

V určitém smyslu je celý prostor i čas duchovní. Boží přítomnost proniká vším. Všichni lidé tedy žijí v duchovním světě. Každý z nás je duchovní bytostí oblečenou do smrtelného těla. Existuje ovšem i další rovina skutečnosti, do níž náš duch odchází a ve které žije po fyzické smrti. Tu lze chápat jako jakýsi mlhavý soumrak mezi slavným světlem nebeské blaženosti a chladem a temnotou smrti. Již v tomto životě se vydáváme na cestu, která určuje, kudy vstoupíme do posmrtného světa. Odtamtud se obrátíme buď radostně ke světlu, nebo vzpurně k temnotě.

Džóna POZNÁNÍ

Vyhnán z otcova domu, hledal jsem radu u svých bývalých učitelů v misijní škole. Poskytli mi materiální pomoc a zařídili, abych mohl nastoupit do Křesťanské chlapecké internátní školy v Ludhianě. Lidé mě tam přijali velmi laskavě a všemi způsoby mě ochraňovali. Byl jsem však šokován bezbožností některých studentů i některých místních křesťanů. Věřil jsem, že křesťané jsou jako živoucí andělé; v tom jsem se smutně mýlil.

Tygr, jež nedávno chytily, neklidně přechází, zatímco tygr, který je v kleci po dlouhou dobu, se líně povaluje při čekání na další krmení. Sundarovy myšlenky prchaly z pohodlí daného hranicemi laskavosti misionářů. Všechno mu bylo dostupné: dobré vzdělání, postavení v koloniálních úřadech. Všechno by dostal, kdyby přijal pohodlný život dobrého křesťanského chlapce. On však v den svých šestnáctých narozenin utekl do džungle. Znovu se objevil za třicet tři dnů, v šafránovém rouchu žebrového mnicha. Protože již nebyl lvem, stal se tygrem - tygrem, který vyhledává trnitě stezky v džungli. Jeho pouť *začala*.

Dva sadhuové sedí se zkříženými nohama a hovoří spolu. Jeden je starý, velmi starý; obraz moudrosti s dlouhými šedými vousy a obnošeným šafránovým rouchem. Druhý, Sundar, je mladý a silný - na jeho tvářích jsou lehké stopy chmýří. Jeden je pokojným poustevníkem ve Váránasí, kde hnědé vody Gangy pomalu tečou věčným, neměnným tempem kolem davů koupajících se poutníků. Druhý je tulák, který hledá pramen, hledá hory, kde posvátná řeka tančí a skáče v divokých, nepředvídatelných přívalech.

Starý sadhu: Starobylá pravidla stanovená pro cestu sadhuů jsou moudrá. Muž je nejprve v řádu studenta, získává znalosti a dovednosti pro užitečný život. Potom je v řádu otce, pečuje o rodinu a majetek, a tak vykonává odpovědnost. Když splní povinnosti druhého řádu, opouští záležitosti rodiny a domácnosti, přijímá asketický řád sadhuů a odmítá pohodlí a potěšení tohoto světa. Tím nabízí pokání za selhání svého života a všech životů, které mu předcházely; může tak napravit svou *karmu*.

Mladý sadhu: Neodporuji starým zvyklostem, ale důvod, pro který jsem se stal sadhuem, je jiný, než máš ty. Nestal jsem se jím, protože bych si myslel, že z toho lze získat nějakou zásluhu nebo spásu. Toužím jen sloužit celým srdcem, duší, myslí a silou Bohu a Místru a milovat bližní, jako miluji sebe sama. Jestliže tomuto principu dovolíme, aby řídil náš život, pak z našeho srdce prchne sobectví a budeme jako děti Boží. V každém muži a ženě nalezneme vlastního bratra a sestru. To je jediná spása; to je jediné osvobození z *karmy*, z koloběhu hříchu a smrti. Proto odkládám všechna světská břemena a vedu život sadhua, ne proto abych získal osvobození od *karmy*, ale z vděčnosti k Bohu, který mě již osvobodil. Kdyby ti jeden z tvých učedníků přinesl dvě manga, jedno zralé a šťavnaté, druhé svrasklé, tvrdé a bez šťávy, co bys řekl, dal-li by ti povadlé ovoce a posadil se, aby šťavnaté ovoce snědl sám?

Starý sadhu: Takové jednání by bylo neomluvitelné. Byla by to urážka a projev neúcty.

Mladý sadhu: A jestliže ve dnech mladosti promarníme sebe sama ve vlastních rozkoších a později, v slabosti stáří, nabízíme službě Bohu jen kosti a kůži, které zbyly z naší bývalé síly, nejednáme také sobecky a nechováme se k Bohu neuctivě?

Tam, kde divoká, spěchající Ganga u Rišikéše opouští Himálaj, je neprostupná, divoká džungle Kadžlibanu, místo naprostého odloučení, kam pronikne jen málo poutníků. Dva sekáči bambusu tam na mýtině našli tělo sadhua v bezvědomí, příliš slabého, než aby mohl mluvit nebo se pohnout. Odnegli ho do vsi, kde ho lidé ošetřovali, dávali mu mléko, bujón a ságo, dokud se neuzdravil.

Po několika letech služby jsem cítil, že jsem veden do lesa, kde mě nebude nic rušit. Postil jsem se čtyřicet dnů, stejně jako Mistr, a hledal jsem požeňání pro svou práci v minulosti a sílu pro práci budoucí. Brzy jsem byl tak dehydrovaný a zesláblý, že jsem sebou nedokázal ani pohnout do stínu. Zároveň se ovšem přiostrčila má duchovní bdělost. Tak jsem zjistil, že

duše se nepostí a neumírá s tělem, ale žije dál, a pocítil jsem přítomnost Boží a plnost Ducha, skutečnost, kterou slovy nelze vyjádřit. Rovněž jsem měl vidění Mistra, i když tentokrát duchovním - nikoli fyzickým - zrakem.

Během postu jsem pocítil pozoruhodné obohacení pokojem a blažeností, které jsem znal v různé míře již od svého prvního vidění Mistra. Ve skutečnosti byl tento pocit pokoje tak velký, že jsem vůbec nebyl v pokušení, abych půst porušil. Tato zkušenost měla na mě trvalý účinek. Předtím se mne často zmocňovalo pokušení. Zejména byl-li jsem unaven, často mě obtěžovalo, když ke mně přicházeli lidé a kladli mi otázky. Stále ještě jsem někdy popuzen, ale již ne tak často jako dříve. Navíc jsem si občas pohrával s myšlenkou, že se vzdám sebezáporu, který se vyžaduje od sadhua - že se ožením a budu žít snadno a v pohodlí. Nyní však jasně vidím, že mé povolání je jiné a že dar zbožného vytržení, který mi dal Bůh, je mnohem lepší než jakýkoli domov a mnohem větší než jakékoli utrpení, které mohu podstoupit.

„Je zpátky! Sadhu se vrátil!“ Novina se šíří jako požár nejšpinavějšími uličkami Kótgardu. Nikdo dospělý si toho nevšiml; jen málo jich přes ruch tržiště zaslechlo vzrušené výkřiky. Ale děti - špinavé batole s nafouklým bříškem, holčička se zmrzačenýma nohama, hoch s jizvami v obličejí, vychrtlý potomek malomocných, jemuž se vyhýbají i nedotknutelní - zvolání slyšely. Sundar Singh je zpět - a opět je tu pro ně pro všechny. A tak pospíchaly - běžely, strkaly se a kulhaly - k jeho jeskyni. Nelze si představit šťastnější tlupu dětí.

Mezitím mnoho mil odtud, mezi studenty Křesťanské chlapecké internátní školy, Sundar Singh měnil i životy jiných dětí. C. F. Andrews, mystikův blízký přítel, vzpomíná:

Kdykoli byl Sundar Singh ve městě, trávil většinu svého volného času tím, že navštěvoval chlapce ve škole. Po dlouhé noční hodiny s ním sedali a dychtivě si přáli odejít do Kótgardu a žít tam s ním, aby pochytili něco z jeho statečného ducha. Změny, k nimž to vedlo, vydávaly podivuhodné svědectví. Jeden ze studentů, hráč kriketu a atlet, se vzdal zajištěné perspektivy ve státní službě kvůli životu ve službě křesťanské. Jiný se rozhodl, že se stane služebníkem církve skrze život oběti a zbožnosti. Když jeden ze školních metařů, nedotknutelný, onemocněl, chlapec, který byl nejvíce pod sadhuovým vlivem, přišel do jeho ubytovny, zůstal u něho a ošetřoval ho po dobu jeho nemoci. Taková věc se za celou historii školy ještě nestala.

Jeden ze starších studentů se jednou večer vrátil pozdě a na zádech nesl muže, který byl v posledním stadiu strašné nakažlivé nemoci. Chlapec ho našel na opuštěném místě na kraji džungle, kde v osamění ležel snad několik dnů. Hoch si ho bez přemýšlení naložil na záda a nesl ho téměř dvě míle po horské cestě. I fyzicky to byl pozoruhodný výkon, ale morální síla, která ho přiměla riskovat nebezpečnou nemoc, zatímco jiní lidé prošli nevšimavě kolem, byla ještě pozoruhodnější. Jen to, že žil se sadhuem, vdechlo tomuto mladému muži nepřekonatelnou sílu, která ho přiměla, aby takto jednal. Ba co více, pokora a skromnost, s níž byl tento statečný skutek vykonán, byla sama o sobě odrazem sadhuova ducha. Co bylo oním kouzlem, mohli bychom se ptát, které způsobilo tuto úžasnou změnu? Nic, co by bylo pouze druhořadé, by to zjevně nemohlo způsobit. Žádný způsob života napůl v pohodlí a napůl v sebezáporu by tento zázrak nemohl vyvolat. Ve skutečnosti ti z nás, kteří dělali svou práci obklopeni takovým vnějším pohodlím, na mladé lidi nezapůsobili. Mysleli jsme si, že není možné, abychom změnili svůj životní styl, třebaže jsme o tom často mluvili. Avšak život Sundara Singha ve zkoušce obstál. Byl bezstarostný v sebeobětování. Počítal s náklady. Kříž pouze nehlásal, ale žil - a v tom byl celý ten rozdíl.

2. ROZHOVORY

Podobenství POUTNÍK

V lidském srdci je hluboká, přirozená touha, kterou nelze uspokojit jinak než v Bohu. Naše bytí na tomto světě je zkouškou, přípravou na nejhlubší stav duchovního společenství. Většina z nás ovšem své nejhlubší touhy popírá, opovrhuje Bohem a hledá uspokojení v tomto světě. Taková cesta může vést jen k beznaději.

Tento příběh vypráví o muži, který svým životním cílem učinil nalezení pokoje a uspokojení všech svých tužeb. Domníval se, že bude-li se toulat světem, jistě najde místo, kde bude moci žít životem pokoje a odpočívat, aniž by musel pracovat, mít starosti a trpět bolestí. Pečlivě se připravil a vydal se na cestu. Celé měsíce se toulal z místa na místo, ale to, co hledal, nedokázal nalézt. Jednoho dne uviděl starého muže sedícího na okraji čerstvého hrobu. Pocestný přišel blíže a otázal se starce, čím hrob to je. Muž mu vyprávěl pozoruhodný příběh:

Dva dřevorubci z mé vesnice odešli na dřevo do blízké džungle. Náhodou jsem šel stejnou cestou. Uviděl jsem je a zpozdrál je pozdravil. Za rozhovoru se usadili u křoví a nevěšili si na mě. Přistoupil jsem tedy k nim, a když jsem byl těsně u nich, jeden z mužů mě uviděl a rychle něco přikryl kusem plátna. Zeptal jsem se ho, co je pod plátnem. Muži se nejprve pokusili mé otázce vyhnout a uchovat své tajemství. Otázal jsem se tedy znovu. Nakonec mi pověděli svůj příběh a řekli, že mám být soudcem toho, co se stalo, a dát jim svou radu.

Jeden z mužů mi vyprávěl, jak si při cestě lesem všimli, že se pod křovím něco třpytí. Přišli blíže a našli dva zlaté ingoty. Když jsem přišel já, právě rozmlouvali o tom, co mají s pokladem udělat. Řekl jsem jim, že tyto cihly jsou smrtící pastí pod maskou zlata a že by je měli nechat pod křovím a zapomenout na ně. Vysvětlil jsem jim, že jsem slyšel o bankéři z blízkého města, kterého v jeho domě zabili lupiči. Kdyby byli zloději někde v okolí a objevili dřevorubce se svým pokladem, neváhali by je zabít. Navíc, kdyby si dřevorubci zlato ponechali a byli odhaleni, jistě by je obvinili z krádeže a z vraždy bankéře. Oni souhlasně přikyvovali a řekli, že udělají, co navrhuji. Nato jsem šel svou cestou. Muži se však dále přeli o to, co se zlatem udělají, a mou radu ignorovali. První dřevorubec požadoval dvoutřetinový podíl, protože podle něj to byl on, kdo zlato objevil; druhý trval na tom, že by se měli rozdělit rovným dílem. Nakonec ten první souhlasil. Aby to oslavili, jeden z nich odešel do vesnice koupit něco k jídlu.

Avšak poté, co se rozdělili, zahořeli oba takovou chtivostí, že se každý z nich rozhodl toho druhého zabít. Když se dřevorubec, který šel do vsi, vrátil, ten, který zůstal hlídat zlato, se na něj vrhl a zabil ho. Avšak ani vrah nezůstal naživu, aby se radoval ze zlata, protože nevěděl, že jeho druh otrávil jídlo, které nakoupil. Pojedl z něho a padl mrtev. Nyní oba leží v tomto hrobě.

Pocestný pohlédl na jiný hrob s mramorovým pomníkem a zeptal se starce: „Či je tamten hrob?“ Stařec zamyšleně potřásl hlavou a řekl:

Ten muž byl nesmírně bohatý. Teď je ale mrtev a k čemu je jeho nákladný pomník? A podívej se tamhle. Vidiš tu kupku hlíny? To byl člověk, který byl pyšný a krutý, používal násilí i uhlazených slov, aby se zmocnil království. Když byl u moci, žádal, aby všichni občané plnili jeho přání a oslavovali ho jako boha. Potom ho stihla smrtelná nemoc a užírali ho červi, dokud nezemřel. Několik dnů po pohřbu divoká zvířata vyhrabala jeho tělo a hodovala na něm a jeho kosti roztahala po hřbitově. Hlava, která nosila korunu, je teď holou lebkou pohozenou na zemi.

Zatímco pocestný rozvažoval o významu toho, co slyšel, stařec pokračoval:

Tyto příběhy ilustrují lidskou zkaženost, ale existuje i řešení. V našem světě se nalézá pramen lásky, který dává zdraví, radost a pokoj. Ti, kdo v tomto proudu lásky (jímž je Bůh) žijí, se vždy snaží činit druhým dobro a nikdy neoplácejí zlo zlem.

Jedna vdova, sotvaže oplakala smrt svého manžela, začala vést se svou sestrou spor o rozdělení majetku. Nakonec se vdovina sestra tak rozhněvala, že vzala jejího synka a pustila ho v koši po řece. Rybář, který dítě našel, si ho vzal domů a vychoval ho jako vlastního syna. Chlapec vyrostl v muže. Když jednoho dne prodával na trhu ryby, potkal, aniž to věděl, svou matku. Třebaže nepoznala, že mladík je její syn, bylo jí ho líto a pozvala jeho i starého rybáře, aby u ní žili. Zanedlouho potom si vdova u rybáře všimla košíku a poznala, že je to ten její. Na chlapcově lokti také zpozorovala jizvu, podle níž ho identifikovala jako svého syna. Když se potom setkala se svou sestrou, vynutila si na ní přiznání. Její hněv byl bezmezný. Naštěstí se nemohla pomstít, protože chlapec strhl matku zpátky a nedovolil jí, aby pomstu provedla. Pak po zbytek svých dní sloužil matce i tetě a skutky laskavosti a milosrdenství ukázal, že zlo může být přemoženo jen dobrem.

Pocestný poděkoval starci za jeho příběhy a vydal se opět na cestu. Cestou potkal atleta a malomocného, kteří spolu rozmlouvali. „Jak jsi dostal malomocenství?“ zeptal se atlet. „Prý proto, že jsem žil špatně a nemravně,“ odpověděl malomocný. „Ty sis zachoval pevné zdraví a tvé tělo je silné, a nakonec bude stejné jako moje - prach v zemi.“

Pocestný pokračoval svou cestou a uvažoval. Viděl nyní, že jeho touha po pohodlném a snadném životě byla pouhým sobectvím a že pouze život žitý pro druhé a pro Boha mu přinese skutečnou svobodu. Pochopil, že žít sobecky znamená mávat křídly jako pták, který unikl z klece, jen aby si uvědomil, že je ještě stále uvázan na provaze. Čím více bojuje, tím více se zaplétá.

Bylo správně vyzpozorováno, že i když se možná národ tiší od národa, obec od obce a člověk od člověka, lidská povaha je všude stejná. Jako je jen jedno slunce, která zahřívá zemi a dává jí světlo, je jen jeden Bůh, který nás učí navzájem se milovat a vzájemně o sebe pečovat.

Nejsou to pouze vdovy, sirotci, chudí a potřební, kdo jsou nešťastní. Také králové ve svých královstvích, bohatí uprostřed svého přepychu a učení se svou moudrostí jsou neklidní a nenaplnění. Je to s námi jako s Noemovou holubicí, která na světě nenašla místo k odpočinku. Jako cizinci a poutníci na zemi nemůžeme nalézt spočinutí bez Mistra, který řekl: „Pojďte ke mně vy, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vám dám odpočinutí.“

Daršana BOŽÍ PŘÍTOMNOST

Hledající: Sadhue, hledám vnitřní mír, ale všechna ta náboženství a filozofie, které jsem studoval, mě plní jen pochybnostmi a otázkami. Již si nejsem ani jist, že Bůh existuje. Můžeš mi pomoci nalézt duchovní pravdu?

Sadhu: Jen blázen říká ve svém srdci: „Není Boha.“ Taková myšlenka neříká nic o existenci nebo neexistenci Boha, ale jen o vlastní duchovní slepotě skeptika a jeho neschopnosti Boha přijmout. Ve skutečnosti ateisté naprosto popírají Boží existenci, avšak své tvrzení, že Bůh neexistuje, nemohou dokázat. Pakliže pro účely argumentace předpokládáme, že mají pravdu, jen podporujeme věc hlouposti, nikoli věc pravdy, protože co by bylo větší ztrátou času než pokoušet se dokázat neexistenci něčeho, co ani neexistuje? Bylo by lepší strávit čas nějakou užitečnější zábavou. Jestliže Bůh přece existuje, jak vědí všechny duchovně osvícené duše, pak by bylo ještě větším bláznovstvím pokoušet se dokazovat Boží neexistenci. I když mnozí argumentují tím, že víra v Boha je škodlivá pověra, kterou je třeba vykořenit v zájmu lidského pokroku, opak je pravdou. Nespočetná duchovní požehnání obohacují životy těch, kdo věří.

Na rozdíl od ateistů agnostici nevěří ani v existenci, ani v neexistenci Boha. Prohlašují, že nemůžeme vědět, zda Bůh existuje. Avšak to je opět chyba. V srdcích máme vrozenou touhu Boha poznat a v každé rase, v každém věku se v té či oné podobě projevuje hluboké toužení po Bohu. Je Bůh prostě lidským vynálezem, jak jednou řekl jeden starověký filozof? Argumentoval takto: „V pradávných dobách zmatku a násilí mohly zákony jako vždy trestat jen zločiny, k nimž došlo na denním světle, ale nemohly se dotknout tajných zločinů skrytých

v temných hlubinách podvědomí. Takže nejlepší způsob, jak přimět lidi, aby vedli mravný život, bylo přinutit je, aby se báli. Proto byli vynalezeni bohové, kteří viděli a slyšeli všechny věci, nejen činy člověka, ale i nejnitrnější myšlenky a úmysly lidského srdce." Přesto i tento argument ve skutečnosti uznává, že lidská duše bez Boha je neúplná a nenaplněná.

Někteří prohlašují, že Bůh je nepoznatelný, ale to je naprostý nesmysl. Takové tvrzení lze učinit jen na základě nějakého druhu omezeného poznání Boha. Je-li Bůh zcela mimo naše poznání, jak můžeme vědět, že je nepoznatelný?

Hledající: Nemůže mi nikdo dokázat, že Bůh existuje, tak abych poznal pravdu?

Sadhu: Bůh nemá žádnou potřebu, aby kdokoli prokazoval jeho existenci, a ani po tom netouží. Naše argumenty jsou ubohé, naše myšlení omezené. Bůh by nám byl mohl poskytnout dostatečně přesvědčivé důkazy, daleko přesahující vše, co si dovedeme představit. On si však spíše přeje, abychom se radovali z jeho životodárné přítomnosti a tak přinášeli svědectví o něčem mnohem velkolepějším a přesvědčivějším, než je cokoli, co může vyprodukovat racionální myšlení.

Naše duše žijí a rostou v našich lidských tělech velmi podobně, jako se ve vajíčku vyvíjí ptáče. Kdyby bylo možno říci ptáčeti, jak skvělý svět ho čeká vně skořápky - že tento svět je plný ovoce a květů, rek a vysokých hor a že je tu i jeho vlastní matka, která čeká, až se osvobodí a prožije tuto nádheru -, ptáče by to stejně nechápal ani by tomu nevěřilo. I kdyby mu člověk vysvětlil, že jeho pírka a křídla a oči se vyvíjejí proto, aby mohlo létat a vidět, stejně by tomu nebylo schopno uvěřit ani by nebylo možné dát mu o tom důkaz, dokud nerozbije skořápku.

Stejně tak existuje mnoho lidí, kteří nedovedou pochopit duchovní život nebo Boží existenci, protože nedokáží vidět za hranice svých tělesných smyslů. Jejich myšlenky - jako křehká křídla - je ještě neunesou za úzké hranice logiky. Jejich slabé oči dosud nedokážou rozpoznat věčné poklady, které Bůh připravil pro své děti. Jedinou podmínkou nutnou k tomu, abychom rozbili svá hmotná omezení a dosáhli duchovního života, je přijmout životodárné teplo Božího ducha, tak jako ptáče přijímá teplo své matky. Bez tohoto tepla nepřijmeme podstatu Ducha a možná zemřeme, aniž jsme se proklubali z hmotného těla.

Byli jsme obdařeni duchovními smysly, takže můžeme cítit Boží přítomnost a radovat se z ní. Avšak vliv neúcty a hříchu tyto smysly umrtvuje, a proto již nejsme schopni dohlédnout mimo sebe ani mimo hmotný svět. Dokud jdeme po této cestě, nemůžeme věřit, že Bůh existuje, a tak hladovíme, až nakonec spácháme duchovní sebevraždu. Naším koncem je úplné ztročení hmotným světem.

Hledající: Jestliže nemůžeme dokázat, že Bůh existuje, jak potom vůbec můžeme poznat Boha nebo jakoukoli duchovní pravdu?

Sadhu: Bůh je původce stvoření a obstarává všechno, co je nutné pro naše dobro. Kdyby bylo užitečné nebo nutné, abychom Boha dokonale poznali již teď, pak by nám Bůh byl poskytl prostředky k tomu, aby tato potřeba mohla být naplněna. Pro náš duchovní růst je naopak důležité, abychom se vytrvale snažili dozvědět se o Bohu více. Pravdivé a uspokojující poznání něčeho je vždy plodem duševní námahy a cvičení našeho vlastního vědomí.

Bůh je nekonečný, zatímco my jsme koneční. Nikdy nemůžeme zcela pochopit to, co je nekonečné, přesto však máme duchovní smysl, který nám umožňuje rozpoznat Boží přítomnost a radovat se z ní. Oceán je mnohem ohromnější, než si umíme představit. Člověk by ho nikdy nedokázal pochopit nebo v něm rozeznat všechny jeho velké poklady. Dokážeme ovšem špičkou jazyka rozpoznat, že oceán je slaný. Nepochopili jsme ani částičku toho všeho, co je třeba znát o oceánu, ale smyslem chuti umíme zakusit jeho podstatu.

A konečně, jak můžeme očekávat, že úplně poznáme Stvořitele, když i naše poznání stvořených věcí je omezené? O fyzikálních vlastnostech stvořeného světa víme jen málo, ale o neviditelném duchovním světě nevíme téměř nic. Ve skutečnosti však nevíme skoro nic ani o svém vlastním duchovním životě. Kdybychom měli dokonalé poznání naší vlastní duchovní

podstaty, pak bychom snad byli schopni poznat podstatu Boží, neboť jsme stvořeni k jeho obrazu.

Od okamžiku narození každé dítě vroucně miluje svou matku svým vlastním způsobem. Dítě ovšem nemůže matku znát a milovat tak, jako matka miluje dítě. S věkem roste a poznává matku lépe a raduje se z její přítomnosti novými, naplňujícími způsoby. Naše poznání i věk by musely být nekonečné, kdybychom měli skutečně pochopit Boha, který je nekonečný. Avšak v každém věku a na každé úrovni poznání můžeme ocenit některý aspekt Boží přítomnosti a radovat se z něj. K čemu potřebujeme vědět víc než toto? Jak budeme duchovně růst, postupně budeme o Bohu vědět více a více. Nemáme důvod být netrpěliví. Před námi se rozprostírá věčnost.

Jednou jsem viděl květinu a začal jsem rozjímat o její vůni a kráse. Když jsem se zamyslel hlouběji, rozpoznal jsem Stvořitele takových divů - nikoli smrtelným, nýbrž duchovním zrakem. To naplnilo mé srdce radostí, ale moje radost byla ještě větší, když jsem poznal téhož Stvořitele, který působí v mé vlastní duši. Jak úžasný je Bůh, který existuje mimo stvoření, a přece je naplňuje svou slavnou přítomností.

Hledající: Protože víme tak málo o Boží podstatě, jak je vůbec možné poznat jeho božskou přítomnost?

Sadhu: Mnoho lidí zažívá Mistrovu přítomnost, aniž ho skutečně viděli. Nakapeme-li si do očí léčivé kapky, zakusíme jejich uzdravující účinek, ale kapky vidět nemůžeme. Stejně tak poznáváme Mistrovu přítomnost a jeho působení, když očišťuje naše vnitřní oči a pomáhá našemu duchovnímu zraku, ačkoliv ho nemůžeme vidět.

Ti, kdo se obracejí k Mistru s otevřeným srdcem, pocítí jeho moc a zažijí pokoj. Je to jako mít něco sladkého na jazyku. Jak náš chuťový smysl, tak sladkost cukru jsou očím neviditelné. Podobně nás Mistr živí neviditelnou potravou - moudrostí, kterou pět smyslů nedokáže uchopit.

Bůh se zjevuje v knize přírody, neboť je jejím autorem. Přesto však tuto knihu chápeme pouze tehdy, máme-li potřebné duchovní vnímání. Bez úcty a vnímavosti se ocitáme na scestí. Pravdivost žádné knihy nedokážeme posoudit pouhým přečtením. Například agnostici a skeptici nacházejí jen vady namísto dokonalosti. Skeptici se ptají: „Existuje-li všemohoucí Stvořitel, proč potom existují hurikány, zemětřesení, bolest, utrpení, smrtatd.?" To je jako kritizovat nedostavěnou budovu nebo nedokončený obraz. Vidíme-li je úplně dokončené, jsme v rozpacích nad vlastní pošetilostí a oslavujeme mistrovství umělce. Bůh nezformoval svět v jeho současné podobě za jediný den, ani se svět za jediný den nestane dokonalým. Celé stvoření směřuje k dokončenosti, a podíváme-li se na ně očima Boha, který usiluje o dokonalý svět bez chyby či kazu, pak se můžeme jen pokorně sklonit před svým Stvořitelem a zvolat: „Je to velmi dobré."

Hledající: Z toho, co jsi řekl, sadhue, se zdá, že poznat Boží přítomnost vyžaduje trpělivost a velké úsilí. Co opravdu získáme tím, že hledáme Boha?

Sadhu: Matka jednou nechala své dítě, aby si nějakou dobu hrálo na zahradě. Když její synek poznal, že tam matka není, prohledal celou zahradu. Podíval se všude, ale nemohl ji najít. Nakonec křičel a volal, ale ona se stále neobjevovala. Zahradník ho viděl plakat a pokusil se ho utišit: „Neplač! Podívej se na ty nádherné květiny a chutné ovoce. Mám ti nějaké utrhnout?" Ale dítě odpovědělo: „Ne! Ne! Moje maminka je mnohem lepší než toto ovoce a její láskaje mnohem sladší než všechny tyto květiny. Chci svou maminku." Když jeho matka uslyšela tato slova, vyběhla ven, objala ho a zasypala polibky. V té chvíli se zahrada stala rájem. Tento svět je jako velká zahrada plná nádherných a překrásných květů, ale skutečnou radost nemůžeme nalézt, dokud se nesetkáme s Bohem.

Hledající: Jak tedy najdu cestu k duchovní pravdě a k poznání Boha?

Sadhu: Bůh nikdy neodradí hledajícího tím, že by jeho víru odsoudil jako špatnou. Bůh spíše každému umožňuje, aby duchovní omyl či pravdu poznával postupně. Vypráví se příběh o

chudém sekáči trávy, který v džungli našel překrásný kámen. Často slyšel o lidech, kteří našli cenné diamanty, a domníval se, že tohle musí být jeden z nich. Odnesl ho ke klenotníkovi a radostně mu ho ukázal. Klenotník byl laskavý a soucitný muž a věděl, že kdyby sekáči neomaleně řekl, že jeho kámen je bezcenné skličko, buď by tomu odmítl uvěřit, nebo by upadl do deprese. Místo toho mu tedy klenotník nabídl práci ve své dílně, aby se mohl více poučit o drahých kamenech a jejich hodnotě.

Mezitím měl ten muž kámen bezpečně zamčený v nedobytné pokladně. Za několik týdnů ho klenotník vyzval, aby přinesl svůj kámen a prozkoumal ho. Jakmile ho vyňal z truhly a podíval se na něj z větší blízkosti, ihned uviděl, že je bezcenný. Jeho zklamání bylo veliké, ale šel za klenotníkem a řekl: „Děkuji ti, že jsi nezničil mou naději, ale namísto toho mi pomohl, abych sám poznal svůj omyl. Jestliže o mě stojíš, zůstanu u tebe a budu ti věrně sloužit, neboť jsi dobrý a laskavý mistr.“ Právě tak Bůh vede zpět k pravdě ty, kdo zabloudili v omylu. Když sami poznají pravdu, rádi a s potěšením se obětují poslušné službě.

Někteří lidé říkají, že kořenem veškeré bolesti a smutku je touha. Podle této filozofie spása spočívá ve zničení všech tužeb, včetně touhy po věčné blaženosti či společenství s Bohem. Žízni-li však někdo, řekneme mu, aby zabil svou *žízeň*, místo abychom mu dali vodu, jíž by se napil? Zapudit žízeň, aniž bychom ji uhasili životodárnou vodou, znamená zapudit sám život. Výsledkem je smrt, nikoli spása. Žízeň je výrazem naší potřeby vody a znamením naděje, že někde je voda, která naši žízeň upokojí. Podobně je hluboké toužení v našem srdci jasným znamením naděje, že existuje duchovní pokoj. Existuje něco, co může naši *žíznící* duši naplnit. Když duše najde Boha, původce této duchovní žízně, dostane se jí mnohem většího uspokojení než kterémukoli žíznivému člověku, který dostane vodu. Naplníme-li touhu duše, nalezneme nebe.

Voda řeky, která pramení v jedné zemi, může téci mnoha různými zeměmi, než dosáhne moře. Protéká územím mnoha vládců, rádčů a princů. Avšak žádná země nemá právo ji zastavit a zadržet na svém území. Je to společné vlastnictví všech, a kamkoli se dostane, uhasí žízeň všech. Stejně tak pramen života pochází z oceánu Boží lásky, proudí stále na zemi jako déšť a potom teče jako řeka prostřednictvím proroků a svatých a zavlažuje svět. Tak uspokojuje *žíznivé* duše a všude obohacuje a obnovuje životy lidí i národů. Kdokoli po tomto daru života touží, může si ho zadarmo vzít.

Hledající Dává-li se tento život zdarma, pak od nás Bůh nic neočekává? Nedlužíme mu nějaký způsob uctívání?

Sadhu: Lidé jsou bláhoví, když věří, že Bohu svým uctíváním činí nějakou laskavost. Ti, kteří k bohoslužbě přistupují s tímto postojem, nevědí nic o skutečné Boží podstatě. Milujeme-li Boha celým svým srdcem, myslí, duší a silou a milujeme-li bližního jako sami sebe, pak zažíváme Boží přítomnost. To je bohoslužba. V našem srdci se rozvine věčný život; oheň lásky nás roztaví a znovu uková k obrazu našeho Stvořitele.

Mistr řekl: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Není těžké žít s někým v pokoji po několik dnů - dokonce i s někým, kdo se chová nepřátelsky. Jestliže ale s námi někdo žije a zlobí nás den co den, stává se obtížným úkolem tuto osobu dokonce i snést - natož ji milovat. Jestliže však přesto v tomto velkém boji zvítězíme, zjistíme, že milovat druhé je čím dál tím snazší.

Bůh je láska a schopnost milovat je vrozena každému živému tvorovi, zejména lidským bytostem. Je tedy jen správné, že Milující, který nám sám dal život a lásku, od nás také lásku dostává. Boží láska je tvořivá a nesobecká, rozdávající se pro radost a ku prospěchu stvoření. Nemilujeme-li Boha celým srdcem, duší, myslí a silou a nemilujeme-li se navzájem svobodně a nesobecky, láska mezi námi ztrácí svou božskou povahu a stává se sobectvím. Tehdy se láska stává prokletím. Je ironické, že sobci končí tak, že zničí sami sebe.

Avqtóro VTĚLENÍ

Hledající: Sadhue, vidím, že žiješ v hlubokém vnitřním pokoji, a také já toužím tento pokoj nalézt. Můžeme my, nedokonalí smrtelníci, vůbec doufat, že prožijeme skutečnou jednotu s Bohem?

Sadhu: My všichni máme přirozenou, vrozenou touhu vidět Boha. Bůh je však nekonečný a nepochopitelný. Nikdo nemůže Boha vidět, aniž by byl stejně nekonečné podstaty jako on. My jsme koneční, a proto ho vidět nemůžeme. Avšak Bůh je láska. Je také zdrojem naší touhy, abychom ho poznali a milovali. Z lásky na sebe Bůh vzal podobu, která je pro nás, smrtelné bytosti, pochopitelná. Díky tomuto aktu lásky nyní můžeme sdílet radost andělů a vidět a poznat ho přímo. Proto Mistr řekl: „Kdo vidí mne, vidí Otce.“

Bůh dobře zná vnitřní stav každé lidské bytosti a zjevuje se každému srdci podle jeho potřeb. Není lepší cesty k tomu, aby člověk vstoupil do skutečného duchovního života, než přímé setkání s Bohem. Bůh se stal člověkem a přebýval mezi námi, takže se ho nemusíme bát jako něčeho strašného a cizího. Namísto toho vidíme, že Bůh je láska.

Hledající Chápu, že nekonečný Bůh je pro nás smrtelníky nepochopitelný. Také rozumím tomu, že kolem nás působí síla neboli duch Boží. Ale jak může být Bůh zároveň člověkem? To se zdá být nemožné.

Sadhu: Všemohoucí Bůh, Bůh vtělený a Bůh Duch jsou jedno. Na slunci je teplo a světlo a to vše je jedno. Avšak teplo není světlo a světlo není teplo. Tak je tomu i s Bohem. Mistr a Duch oba vycházejí z Otce a přinášejí světu teplo a světlo. Bůh Duch je ohněm, který spaluje veškeré zlo a naše srdce činí čistými a svatými. Mistr je skutečným světlem, které vyhání každou temnotu a vede nás k dokonalému štěstí cestou pravdy. A přesto jsou všichni tři jedno, tak jako je jedno slunce.

Hledající: Pověz mi více o svém Mistru. Zapsal pokyny, kterých se máme držet, tak jako jiní náboženští učitelé?

Sadhu: Mistr nikdy nic nenapsal, ani nežádal své následovníky, aby jeho učení zaznamenali. Jeho slova jsou duch a život. Jen duch může naplnit ducha. Jen život může naplnit život. Stránky nějaké knihy nemohou Mistrovo učení obsáhnout. Jiní velcí učitelé po sobě zanechali knihy, které mají nahradit jejich živý hlas, aby vedly opuštěné následovníky a pomáhaly jim. Mistr to neučinil, neboť nás neopustil. Je stále s námi a jeho živý hlas nás provází a radí nám. Mistrovi učedníci zaznamenali jeho učení po jeho nanebevstoupení jako pomoc pro ty, kteří dosud neumějí vnímat jeho živoucí přítomnost. Nicméně když se mě lidé ptají: „Kdo tě učinil následovníkem Mistra?“, mohu jen odpovědět: „Mistr.“

Hledající: Cožpak Písmo svaté nezjevuje pravdu o Bohu?

Sadhu: Zjevuje nám mnohé o Mistrově životě a učení i o podstatě Boží lásky. Bůh Duch je skutečným autorem Bible, ale to neznamená, že každé slovo samo o sobě je svaté či inspirované Duchem. Nejsou to sama slova, nýbrž spíše smysl, co je vnuknuto. Jazyk, který užívají ti, kdo napsali knihy Bible, byl jazykem každodennosti, nikoli jazykem ducha. Pouze máme-li přímý kontakt s autorem, to je s Bohem Duchem, může se smysl stát jasným. Tak jako mnozí nechápou Mistra, tak také nemohou rozumět jeho slovům.

Hledající: Chci uvěřit pravdě, o níž mluvíš, neboť spatřuji její plody v pokoji, který prožíváš, ale je pro mne těžké ji pochopit či přijmout.

Sadhu: Bůh nás stvořil s duchovními schopnostmi a mocí. Tyje však třeba používat, jinak budou upadat a ztratí se. Víra se musí zaměřit na živého Boha, jinak bude vládnout neúcta a hřích; ty povedou k pochybnostem a nakonec zničí celou viru.

Lidé někdy říkají, že jsou připraveni uvěřit v Boha, bude-li odstraněna či uspokojena ta či ona pochybnost. Může však jít člověk k lékaři a žádat, aby odstranil bolest zlomené ruky, dříve než narovná kost? To by bylo velmi směšné, neboť bolest je důsledkem zlomeniny. Až se úd

spraví, bolest pomine sama od sebe. Pochybnosti jsou duchovní bolesti, které vznikají z hříchu. Neúcta rozbila naši duchovní jednotu s Bohem. Nejprve musíme obnovit duchovní společenství s Bohem; potom pochybností o existenci Boží či božství Mistra zmizí samy. Jen tehdy ustoupí i bolest. Jen tehdy prožijeme úžasný duchovní pokoj, který svět nemůže dát ani vzít. Mistr nám zjevuje Boha, aby mohlo být obnoveno společenství mezi Bohem a námi, hříšnými lidmi. Otevřel nám cestu, abychom mohli vstoupit do jeho nebeského království. Kdokoli hledá pravdu s otevřeným srdcem, najde ji zjevenou v Mistru.

Nepotřebujeme znát hebrejštinu nebo řečtinu, ale potřebujeme být skutečně spojeni s Duchem. Tento Duch vedl proroky a následovníky, kteří zaznamenali jeho slova, a jedině on nám může zjevit jejich pravý smysl. Mistrův jazyk je jazyk duchovní a jeho smyslu můžeme porozumět jen tehdy, jsme-li probuzeni v duchu. Nepotřebujeme znát ani chápat nic z teologických otázek či kriticismu. Ve skutečnosti dokáže Mistrovo učení lehce pochytit dítě, neboť je dosud spojeno s duchovním světem, z něhož přišlo. Avšak ti, kdo mají moudrost, která je pouze z tohoto světa, nikdy nepochopí, protože v nich není Mistrův duch.

Hledající: Jestliže hřích a neúcta porušily náš *vztah* k Bohu, můžeme jej obnovit prostě jen tím, že vedeme spravedlivý život?

Sadhu: Kobra zůstává kobrou bez ohledu na to, kolikrát si svlékne kůži. Jedna vesnická dívka ze svého domku denně vymetala pavučiny. Jednou se při tom také modlila: „Ó Bože, prosím, vyčisti mé srdce, tak jako já čistím tuto místnost.“ Nato uslyšela hlas, který řekl: „Dcero, budeš muset uklízet tuto místnost znovu a znovu, dokud existují pavouci. Udělaš lépe, když pavouky z domu vyženeš.“ Ona je však vyhnat nedokázala, protože se před ní schovávali a byli příliš chytří, než aby se dali chytit. Podobně my vidíme ve svém životě znamení hříchu a bojujeme proti nim, ale jen Bůh může odstranit kořeny hříchu z našich duší.

Někteří učitelé morálky a mnoho náboženských vůdců říkají: „Konejte dobré dílo a stanete se dobrými lidmi.“ Je absurdní myslet si, že hořký strom se stane sladkým tím, že bude stále dávat ovoce. Sladkým se stane jen tehdy, je-li naroubován na sladký strom.

Život a vlastnosti sladkého stromu pak mohou proudit s jeho mízou do stromu hořkého a odvádět všechnu jeho vrozenou hořkost. Tak se ze stromu stane nové stvoření, které je schopno nést sladké ovoce.

Možná toužíme činit, co je správné, ale vše, co děláme, je narušeno, poznamenáno naším vlastním sobectvím a hříchem. Pouze když uznáme svou hříšnost, stejně jako neschopnost konat, co je správné, a obrátíme se k Mistru, který nás narouboje na sebe, staneme se novým stvořením. Jen tehdy jsme schopni konat dobré dílo. Říkám tedy: „Nejprve se staňte dobrými a potom můžete konat dobré skutky.“

Jeden mladý muž spadl z útesu. Než byl *zachráněn*, ztratil tolik krve, že byl téměř mrtvý. Jeho otec s ním spěchal k lékaři, ale ten řekl: „Jistě zemře, pokud se nenajde někdo, kdo bude ochoten poskytnout mu dostatek krve pro rozsáhlou transfúzi.“ Otcovo srdce v tu chvíli tolik přetévalo láskou k synovi, že mu dal svou vlastní krev, i když věděl, že ho to bude stát vlastní život. Díky obětavé lásce svého otce tedy mladík dostal nový život. Také my jsme po hlavě spadli ze skály spravedlnosti a ležíme polámaní a poranění hříchem a život z nás uniká. Jestliže se však obrátíme k Mistru, dá nám zdarma svou duchovní krev, takže můžeme být zachráněni před smrtí a znovu nabyt života. Právě proto Mistr přišel.

Podobenství MILENCI

Bůh je láska. V lásce Bůh stvořil lidské bytosti ke svému obrazu, aby srdcem i duší milovali svého Stvořitele, radovali se z jeho nekonečné lásky a milovali se navzájem. Avšak následkem hříchu milujeme stvořené věci. Zapomněli jsme na původní Boží lásku, jedinou skutečnou lásku. Někdy se ovšem stává, že nás naše pokřivená, lidská láska vede zpět k lásce božské.

Vypráví se, že jeden mladý muž, pocházející z vážené rodiny, poté, co skončil se studiem a jinými povinnostmi, vycházel každý večer na procházku do džungle. Jeho rodiče ho velmi milovali pro jeho dobrou povahu, laskavou náladu, spořádané chování a poslušnost. Byl pýchou rodiny. Jednoho dne zašel do džungle dále než obvykle. Dostal strach, že ho zastihne tma, a horečně hledal cestu. Právě když se dostal na pěšinu, napadla ho divoká šelma a poranila ho. Z posledních sil šelmu odehnal, zakřičel o pomoc a potom omdlel hrůzou a vyčerpáním.

Kousek odtamtud krásná dívka sbírala dřevo na topení. Výkřik plný hrůzy dospěl k jejím uším. Nejprve se polekala, ale sebrala odvalu a šla se podívat, kdo to tak zoufale vykřikl. Nalezla pohledného mladíka, jak leží napolo v bezvědomí, a poblíž nebyl vůbec nikdo, kdo by mu pomohl. Byl ošklivě zraněn a silně krvácel. Slitovala se nad ním a za ruku ho odvedla k blízké řece. Omyla mu zranění, roztrhala svůj vlastní oděv a ovázala je. Potom mu za velkých obtíží pomohla vrátit se do vesnice.

Konečně dorazili k mladíkovu domu. Jeho rodiče a příbuzní byli zděšeni, když ho uviděli v tak politováníhodném stavu. Také je rozčililo, že ho vidí ve společnosti dívky, která byla zřejmě chudá a v jejich očích hluboko pod jeho společenským postavením. Když mladík a dívka vypověděli, co se stalo, chlapcovi rodiče dívce poděkovali za pomoc a pozvali ji, aby u nich přespala, ale ve skutečnosti se nemohli dočkat, až ji u vidí odcházet. Časně ráno pro ni mladík poslal, aby jí mohl vyjádřit svou hlubokou vděčnost. Jakmile spatřil její jasnou a krásnou tvář, zářící v ranním světle, získala si ho svou nevinností, něhou a krásou. Vtom okamžiku se do ní zamiloval a umínil si, že se s ní stůj co stůj ožení. Jenže ta dívka patřila do velmi chudé a nízké kasty a on věděl, že to bude velkou překážkou, již bude muset překonat.

Dívka vyslechla mladíkova slova vděčnosti a zamířila k domovu. Po cestě džunglí sebrala otep dřeva, kterou tam nechala předchozího dne, a kolem poledne došla do své vesnice. Přibližně ve stejnou dobu se vrátili její rodiče a příbuzní, vyčerpání a zoufalí z toho, jak ji po celou noc bez úspěchu hledali. Není třeba říkat, že velmi užasli, když dívku našli doma. Ta jim vyprávěla celý příběh jednoduše a podle pravdy, ale nikdo jí nevěřil. Její starší bratr zpochybnil její charakter a cudnost a domníval se, že utekla a pošpinila jméno celé rodiny. Otec nevinnou dívku zbil, až měla modřiny, a zakázal jí vycházet z domu.

Za čas se mladík doslechl, jak se k ní zachovali, a rozhodl se, že ji navštíví. Šel do její vesnice a vyprávěl celý příběh jejím rodičům, ale nevěřili ani jemu, protože neexistoval žádný svědek, který by to potvrdil. Dívka, která mladíkovi dychtivě naslouchala, mlčela. Uchvátila ji sladkost jeho slov a jas jeho tváře. Poté, co odešel, řekla rodičům: „Jestliže pochybujete o mé cudnosti, pak prosím dovolu, abych se za toho mladého muže provdala.“ Avšak její rodiče byli velmi rozzlobeni a odmítli. Když se mladík vrátil domů, sdělil svým rodičům, že dívku, která ho zachránila, miluje a chce se s ní oženit. Zrudli zlostí, přísně ho potrestali a řekli: „Nemůžeš si najít nějaké lepší děvče, než je toto, které pochází z nízké a chudobné kasty? Proč chceš naší vážené rodině způsobit pohanu?“

Nakonec mladík nepozorovaně vyklouzl a šel do vesnice své milované. Náhodou byla toho dne sama doma. Promluvili si tedy spolu volně a upřímně. Takto se spolu setkali ještě mnohokrát a jejich láska stále rostla. Jejich rodiče se ovšem hněvali a trpce mluvili proti přání svých dětí. Bylo pro ně proto stále obtížnější se vidět. Zařídili si to tedy tak, že se scházeli pozdě v noci, zatímco ostatní spali. Někdy čekal mladík u dívčiny vesnice a někdy čekala dívka poblíž pokoje svého milého.

Jedné noci se stala nehoda. Dívka spadla z prudkého svahu za chlapcovým domem a poranila si nohu. Mladík uslyšel hluk a hned vyběhl ven. Zjistil, že noha je zlomená, vzal dívku do nemocnice a zařídil všechno potřebné pro její ošetření. Denně ji navštěvoval. Po několika dnech jí bylo mnohem lépe. Když její rodiče konečně zjistili, kde je, vzali ji z nemocnice a ukryli ji u příbuzných ve vzdálené vsi.

Příští den přišel mladík do nemocnice jako obvykle a byl překvapený, když tam dívku

nenašel. Službu konající lékař mu řekl, že se uzdravila a že si ji rodiče odvedli domů. Mladík ihned běžel do její vesnice, ale nebyla tam. Jemu se však po ní strašně stýskalo a trápil se. Nemohl přijít na žádnou stopu, která by ho k ní dovedla. Rovněž dívka se trápila a ve dne v noci hořce plakala. Dny mýjely a ona o svém milém nic nevěděla, a proto si myslela, že na ni snad zapomněl a zamiloval se do jiného děvčete. Navíc jí její rodiče zařizovali svatbu s jiným mužem.

Jednoho dne, když její rodina usnula, dívka vyklouzla ven a běžela k domu svého milého. Volala u okna a zjistila, že tam není. Hořce zaplakala: „Běda, moji rodiče a příbuzní jsou nyní mými nepřáteli. Muž, jemuž jsem dala své srdce, mě rovněž opustil. Už nemohu žít ani den na tomto světě, který se mi stal peklem.“ To si pomyslela a obrátila své kroky k téže řece, u které kdysi omývala zranění svého miláčka. Tam skočila do vody s úmyslem ukončit svůj život.

Její milý seděl kousek odtamtud za velkým kamenem, ponořen do myšlenek. Vůbec nevěděl o přítomnosti své milované. Najednou slyšel zvuk, jak někdo padá do vody. Skočil do řeky a dívku zachránil. Bylo to celé jako sen. Držel bezvládné tělo své milované v klíně. Ta po několika minutách procitla a dívala se do drahé tváře svého milého. V mžiku zmizela všechna hořkost jejího života. Objali se a políbili. Nejprve se jich zmocnila taková radost, že nikdo z nich nemohl promluvit. Půl hodiny se s nejhlubší láskou objímali. Pak začali rozmlouvat:

Milý: Má milovaná, jak jsi spadla do vody? Kdybych tu nebyl, přišla bys o život.

Milá: Můj miláčku, tak dlouho jsem na tebe čekala, a tys nepřicházel. Šla jsem tedy k tvému domu a hledala tě. Protože jsem tě tam nenašla, v beznaději jsem šla sem a skočila do řeky. Nebyl jiný způsob, jak uhasit požár odloučení a skoncovat s hořkostí mého života. Bez tebe mi život připadal jako peklo. Ale pověz mi, proč jsi sem přišel?

Milý: Přišel jsem sem s podobným rozhodnutím. Když jsi zmizela z nemocnice, chodil jsem po okolí a dlouho jsem tě hledal, ale nebyla jsi nikde k nalezení. V zoufalství jsem začal být unaven životem a chtěl jsem raději zemřít než čelit dalšímu dnu bez tebe. Byl jsem na pokraji sebevraždy. Tehdy jsem uslyšel, jak jsi skočila do vody. Kdyby ses jen o několik minut opozdila, oba bychom ztratili život ve stejné řece: v této řece, v níž jsi kdysi omývala má zranění. Je to tak nádherné! Zde jsi mi kdysi zachránila život a nyní jsem to já, kdo zachránil tvůj. Dnes jsme oba dostali nový život. Žijme ho tedy nově.

Jistě, nebyli jsme to my, nýbrž Bůh, kdo nám dal tento nový život a opět nás spojil. Na znamení vděčnosti bychom ho teď měli velebit a kráčet podle jeho vůle, neboť jen on je zdrojem života. Pojdme za mužem modlitby, který za mnou kdysi přišel a konejšil mne, když jsem byl osamělý a měl jsem zlomené srdce. Jeho soucitná slova byla skvělým a hojivým balzámem na mé bolavé rány. Byl to on, kdo mi řekl, že bez lásky Stvořitele je láska tvora nedokonalá a může přinášet jen nepokoj a smutek. Poučil jsem se, že Bůh je stále s námi a že skutečné štěstí nacházíme jen v jeho přítomnosti. Pojdme tedy za tímto mužem modlitby a on nás oddá.

Milá: Mou jedinou touhou je následovat tě, kamkoli půjdeš, a sloužit ti celým srdcem a duší. Ano, jsem připravena dát svůj život Bohu a tobě. Hinduistická vdova se nechává dobrovolně zaživa upálit s mrtvým tělem svého manžela. Nebylo by ostudné, kdybych já nebyla ochotna dát svůj život do služby živého Boha a jeho služebníka, mého drahého manžela? Jenže co s námi bude? Jsem z velmi chudé a nízké kasty. Naši rodiče se stále velmi zlobí a nikdy naše manželství nepřijmou.

Milý: Má milovaná, kdybych byl pyšný na kastu nebo společenské postavení, nikdy bych nemiloval na prvním místě tebe. Systém tříd je prokletí, jehož pyšní a sobečtí jedinci využívají, aby oddělili lidi od sebe navzájem. My všichni jsme dětmi jednoho Boha. Jestliže tě moji rodiče nepřivítají, odstěhujeme se jinam a půjdeme svou vlastní cestou. Nikdo nerozdělí to, co spojil Bůh. Prostě mu důvěrujme.

Šli tedy za mužem modlitby a vysvětlili mu celou situaci. S radostí je oddal a na cestu jim dal své požehnání. Vrátili se do města, pronajali si malý domek a těžce pracovali, aby se užívali, l

ti nejbohatší lidé se svými paláci a světským luxusem jim mohli závidět život v pokoji, lásce a štěstí, z něhož se ve své chudobě mladí milenci radovali. Spolu se vzájemnou láskou byli také naplněni blažeností božské lásky. Dali srdce i duši do služby Bohu a on jim ve všem žehnal.

Karma OTROCTVÍ

Hledající: Sadhu, říkáš, že naše hříšnost rozbila naši duchovní jednotu s Bohem. Proč Bůh dovolil, aby do světa vstoupilo takové zlo?

Sadhu: Nic nemůže být stvořeno bez Boha, protože Bůh je tvůrcem všeho, co je. Bůh je dobrý a nestvořil nic zlovolného ani škodlivého, neboť by to bylo proti jeho podstatě. Dábel nic netvoří, ale pouze kazí a narušuje to, co stvořil Bůh. Hřích není součástí Božího stvoření. Nemá žádnou nezávislou existenci. Hřích je falešný a ničivý stav těch, kteří opouštějí pravdu a snaží se bez úcty uspokojovat jen své vlastní sobecké touhy. Možná si myslíme, že můžeme získat štěstí, když opustíme Boží vůli a následujeme vlastní rozmary a vášně, ale výsledkem není skutečné štěstí.

Pomysli na světlo a tmu. Tma je absence světla. Totéž platí o hříchu: hřích je absencí toho, co je dobré a pravdivé. Dábel je strašný, protože lidé se ženou do naprosté zkázy - ztroskotají jako lodě na skalách pro nedostatek světla, kterým by se řídili. Proto se Mistr, jenž je světlem, stal Bohem vtěleným. Všichni, kdo vidí světlo, jímž je řídit, a následují cestu, kterou je vede, bezpečně projdou do požehnaného ráje, kde již není temnota.

Hledající: Je-li však Bůh všemohoucí, proč nestvořil lidi tak, aby nemohli upadnout do temného stavu hříchu?

Sadhu: Hřích vzniká proto, že lidé úmyslně porušují Boží řád. Samozřejmě, Bůh by tomu mohl zabránit, kdyby lidské bytosti stvořil jinak. Pak bychom ale byli jako poslušné loutky nebo stroje, neschopni prožít blaženost, které lze dosáhnout jen tím, že svobodně zvolíme dobro. Adam a Eva žili v blaženosti bez hříchu, ale měli svobodu zvolit si Boží vůli a vedení, nebo následovat své vlastní choutky. Ani Lucifer nevěděl nic o pýše, stavu, který nikdy neexistoval, dokud se nepovažoval za rovného Bohu. Proto v důsledku volby andělů a lidí vznikl hřích. Bůh je však všemohoucí a může i zlo změnit v počátek nových slavných konců. Za prvé, Bůh se vtělil, aby nás osvobodil z koloběhu hříchu a smrti, a tak odhalil nekonečnou, sebedarující Boží lásku způsobem, který by jinak zůstal neznámý. Za druhé, protože jsme okusili hořkost a nevyhnutelné následky hříchu, radujeme se tím více ze svého osvobození z jeho spárů - právě tak jako sladkost medu způsobuje větší potěšení po něčem hořkém. V nekončící jednotě s Bohem jsme svobodní, abychom mu sloužili v úctě a poslušnosti.

Hledající: Moderní filozofie však učí, že mravní hodnoty jsou relativní. Podle ní jsou produktem historie a kultury. Jak tedy lze říkat, že lidé jsou hříšní?

Sadhu: Říká se, že člověk, který trpí žloutenkou, vidí všechno se žlutým nádechem. Lidé, jejichž životy jsou zabarveny hříchem nebo se řídí pouze chápáním své mysli, vidí i realitu zabarvenou vlastní neúživostí. Když si upravujeme a přizpůsobujeme duchovní pravdy podle vlastních představ, nepřekvapuje, odmítneme-li nakonec nejen mravní hodnoty, ale i Boží jsočnost. Mistrovou prací je však osvobodit hledající srdce od hříchu a smrti. V této práci pokračuje v srdcích těch, kdo hledají jeho pomoc bez ohledu na mínění jiných.

Slepotu, kterou s sebou přináší hřích, lze ilustrovat mnoha způsoby. Malomocenství způsobuje, že údy člověka jsou otupělé a necitlivé vůči bolesti a poranění. Lidé napadení touto nemocí se bezděky zraňují a nechávají zranění hnisat, až tělo už nemůže přežít. Podobně hřích umrtvuje srdce a zamlžuje mysl, až nakonec lidé necítí žádný stud nebo znechucení. Jednou se jim však otevrou oči a oni uvidí, jak hřích poškodil a zpusťošil jejich duše; tehdy nastane velký smutek a bolest.

Mnozí lidé jsou ponořeni v hříchu a ani nezaznamenají jeho velkou tíhu - právě tak jako nad potápěčem mohou být tuny vody, aniž by to cítil. Jestliže se ovšem potápěč vynoří z vody a

pokusí se jí odnést třeba jen malý kbelík, ucítí, jak je těžká. Mistr přišel, aby hledal a zachránil ty, kdo bojují s břemenem hříchu. Dává nám zdarma odpočinutí a osvobození od hříchu, ale nejprve musíme pocítit tíhu hříchu a obrátit se k němu o pomoc.

Lidé si možná ani neuvědomují, v jak smrtelném nebezpečí jsou. Chovají se jako lovec, který zahlédl plástev medu na větvi převísle nad řekou. Jakmile uviděl med, zapomněl na všechno a rychle šplhal na strom. Med byl sladký a lovec tak okouzila jeho chuť, že si nevšiml aligátorů čekajících v proudu pod ním. Neviděl ani to, že se pod stromem shromáždili vlci. A co bylo nejhorší, nevšiml si, že sám strom je napaden termity a není dost silný, aby unesl jeho váhu. Ještě si vychutnával med, když strom spadl a lovec se stal obětí aligátorů. Tak si i lidský duch nějakou dobu užívá příjemných, ale pomíjivých smyslových požitků a zapomíná, že život je jako džungle plná nebezpečí. Hřích hlodá v samých základech našich životů a hrozí, že nás strhne do duchovní smrti.

Zlo tohoto světa nás vábí chytrými slovy a okouzujícími svody jako někteří hadi, kteří svými třpytivými očima fascinují malé ptáčky, dokud je nesežerou. Nebo si vzpomeň na mūru, která nemyslí na palčivou, ničivou moc ohně. Fascinuje ji blyštivý jas plamenů, takže spěchá k vlastní smrti. Podobně i my často vidíme jen lákadla hmotného světa, hledáme rychlé ukojení svých naléhavých tužeb, a tak po hlavě letíme do duchovní smrti.

Jednou v hluboké zimě dravec hodoval na mrtvole, která plula směrem k vodopádu. Před ním chtěl mrtvolu opustit a uniknout. Jenže pařáty mu do ní zamrzly a on nemohl uletět. Padl do hřmících vod a zahynul bídnou smrtí. Jestliže dovolíme, aby hřích otupil naše svědomí, staneme se bezmocní a nebudeme schopni uniknout smrti a nebezpečí před námi, bez ohledu na to, jak silně budeme bojovat.

Avšak když se obrátíme k Mistru a vybudujeme svůj život na něm, zachráníme se od jisté smrti a obdržíme duchovní život, který nám nikdo nemůže vzít. Mistr nás dokonale osvobozuje od svodů tohoto světa, které ničí život. Osvobozuje naše duše od všech pout. Překonáme-li lákání světa, vzneseme se na křídlech modlitby do duchovní říše, kde naše duše nacházejí pokoj v Boží lásce, která nikdy neselhává.

Hledající: Neřekl Konfucius, že ti, kdo respektují hlavní principy lidského jednání, se nemusejí obávat svých chyb a selhání v menších záležitostech? Jsou jim prominuty. Proč tedy říkáš, že každý hřích je nebezpečný, dokonce tak nebezpečný, že dokáže zničit duši?

Sadhu: Ne každý orgán v těle selže, než tělo zemře. Selže-li srdce nebo mozek, pak život skončí, i když ostatní orgány jsou zdravé a silné. Stejně tak jedovatý účinek jednoho hříchu může zničit duchovní život nejen jediné duše, ale také celé rodiny či národa, dokonce i celého lidského rodu. Takový byl hřích Adamův. Ale pamatuj, právě tak jako jediné Mistrovo slovo stačilo k tomu, aby mrtvého povolalo zpět k životu, jediné slovo stačí k tomu, aby obnovilo duchovní život v těch, kdo ho ztratili.

Jestliže se ochočí divoké zvíře nebo pták a pak se vrátí zpět do divočiny, jeho vlastní druh ho spíše odvrhne, nebo i zabije, než by ho přijal jako vlastního. Cítí, že dlouhé soužití s člověkem ovlivnilo jeho zvyky a způsoby. Stejně tak světci z duchovního světa nemohou tolerovat ty, kdo se spojují se zlem, a tím *zkazili* svou duchovní podstatu. Takoví lidé jsou v duchovní říši cizími vetřelci a nebudou tam doma. Dokonce i v tomto světě hříšní lidé opovrhují duchovními osobami a vyhýbají se jejich společnosti. Jak by pak mohli najít radost ve věčném světě ducha? Pro ně bude nebeská blaženost živoucím peklem.

V tomto světě musí zrádce krále a země uniknout před trestem tak, že hledá útočiště v jiné zemi. Kam však utečeme, když se vzbouříme proti Bohu? Kamkoli jdeme - ve fyzickém i duchovním světě -, Bůh je tam vždy přítomen. Naším jediným útočištěm je hledat odpuštění a osvobození u Boha.

Hledající: Je tedy pravda, že když nebudeme prosit o milost, Bůh nás pošle do pekla a věčně nás bude trestat za naše hříchy? Jak se to slučuje s dokonalou láskou?

Sadhu: Nedomnívej se, že Bůh vrhá hříšníky do pekla. Bůh je láska a nepřeje si, aby kdokoli

trpěl duchovními mukami. Náš vlastní *zkažený a hříšný* život nás zbavuje duchovní blaženosti. Nebe nebo peklo vzniká v naší duši a naší vlastní volbou, dlouho před tím, než náš život na tomto světě dospěje ke konci. Hřích není iluze ani fantazie. Je to skutečný duchovní stav. V tomto stavu se lidské odděluje od božského, a tak zasévá semena vlastního zániku.

Bůh nikoho neodsuzuje do pekla. Ne, jsme to my hříšníci, kdo odsuzuje. Odsuzujeme sami sebe. Příliš mnoho srdcí se *nalézá* v takovém stavu, že se mohou cítit doma jen v pekle - to je mimo Mistrův pokoj. Bůh umožňuje každému, aby přišel do jeho království. Vskutku každého co nejnaléhavěji zve, aby vstoupil, ale jestliže dáváme přednost životu v hříchu, zůstávat tam jsou pro nás muka.

Bolest a nemoc nejsou výtvořem představivosti. Jsou velmi skutečné a my vidíme, jak některé nemoci, například neštovice, dokážou v krátké době zničit krásu lidské pokožky a změnit ji v cosi odporného a ošklivého. Kdo touží uniknout duchovním mukám a smrti, měl by se tedy obrátit k Mistru. On nám nabízí osvobození od hříchu a jeho následků. Jeho přítomnost v našich srdcích a vliv jeho Ducha nás zachraňují před peklím a vedou nás do věčné blaženosti duchovních Božích dětí.

Móksa OSVOBOZENÍ

Hledající: Sadhue, říkáš, že naše hříšnost nás odloučila od Boha, a přesto je naším údělem žít v jednotě s ním. Jak můžeme ono odloučení překonat?

Sadhu: Za prvé musíme vidět, že v důsledku naší vlastní hříšnosti jsme se stali nečistými. Můžeme se pokoušet zakrýt tuto hříšnost dobrými skutky, ale naše dobré skutky jsou jako špinavé hadry, pokud nejprve neočistíme svá srdce. Když Adam a Eva snědli zakázané ovoce a styděli se za svou nahotu, snažili se ji zakrýt fíkovými listy. Fíkové listy byly ale příliš skrovnou přikrývkou, a proto jim Bůh dal pláště z kůží, aby se oblékli. Naše pokusy o dobré skutky nestačí k tomu, abychom překonali hříšné náklonnosti. Neochrání nás nic kromě šatu spravedlnosti, který nám zdarma dává Mistr.

Mnozí z nás se trpkými zkušenostmi poučili, že naše vlastní snahy o dobro nám neposkytnou ani pokoj srdce, ani jistotu věčného štěstí. Když k Mistrovi přistoupil bohatý mladík a zeptal se ho, jak by mohl dosáhnout věčného života, řekl „Mistře dobrý!“, a Mistr ho pokáral: „Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý kromě Jednoho.“ Ten mladík žil zbožným životem v souladu s náboženským zákonem, ale chyběl mu pravý pokoj srdce. Mistr viděl, že chce být dobrý a poctivý, ale že nevěří, že On sám je zdrojem života. Mistr mu nedal žádná pravidla ani příkázání, ale nabídl mu možnost, aby všechn svůj majetek rozdal chudým, aby opustil svou vnitřní nejistotu a vstoupil do jeho společnosti; proto muž odešel smutný a neuspokojený.

Kdyby byly dobré skutky a zachovávání náboženských předpisů poskytly tomu mladému muži duchovní mír, nebyl by vyhledal Mistra. Nejenže mu jeho mravní úsilí nepřineslo pokoj, ale ještě mu bránilo v přijetí Mistrovy nabídky. Nedlouho potom se s Mistrem setkal stejně horlivý muž jménem Šavel. Na rozdíl od bohatého mladíka Šavel okamžitě všechno opustil, vzdal se všeho, co měl, a následoval ho. Každý, kdo přestane věřit v dobrotu člověka a obrátí se kvůli osvobození k Mistru, obdrží pravý pokoj a duchovní život.

Hledající: Odpouští nám skutečně Bůh, co jsme udělali špatného? Je to to, co nazýváš spásou nebo osvobozením?

Sadhu: Bůh je láska a svobodně nám odpouští. Ovšem Bůh dělá ještě více než to. Samo odpuštění nestačí k tomu, aby nás osvobodilo od našich hříchů. Úplné osvobození přichází teprve tehdy, když jsme svobodní od nutkání hřešit. Je naprosto možné, že dostaneme odpuštění, a přesto zemřeme na následky svého hříchu. Mistr přišel nejen proto, aby nám přinesl odpuštění, ale také aby nás zbavil náklady hříchu, jeho následků a smrti - aby zničil neoblomný koloběh hříchu a smrti.

Uvažuj o muži, který trpěl vysilující nemocí mozku. Někdy způsobovala, že jednal nerozumně a nepředvídatelně. Pod vlivem jednoho takového záchvatu nechtěně napadl a zabil jiného muže. Soud ho odsoudil k smrti. Když jeho příbuzní žádali o milost a vysvětlili zdravotní příčiny jeho dočasné nepřičetnosti, guvernér mu milost udělil a propustil ho. Než ovšem jeho přátelé a příbuzní došli do vězení, aby mu přinesli dobrou zprávu, ten muž na svou nemoc zemřel. Guvernérovým odpuštěním tedy nic nezískal. Kromě odpuštění potřeboval svou nemoc léčit. Jedině tehdy by byl mohl žít a radovat se ze svého osvobození. To, co potřebujeme, je léčení, nejen odpuštění. V dávných dobách náboženské zákony zakazovaly lidem pít krev zvířat nebo jíst určitá jídla. Tyto zvyky bezpochyby vznikly z víry, že ona jídla způsobují nějaké nemoci, nebo snad že by mohla podporovat divoké, zvířecí chování. Mistr řekl: „Mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj“, neboť dávají duchovní zdraví a život.

Hledající: To je tvrdé učení. Kdo ho může přijmout?

Sadhu: Poté, co děti Izraele unikly z otroctví v Egyptě, ztratily víru v Boha a zehraly na všechno, co musely vydržet. Všechno bylo mnohem horší, když přišly na místo zamořené jedovatými hady, kde byly mnohé uštknuty a zemřely. Tehdy lidé litovali svého reptání a žádali Mojžíše, aby prosil Boha, ať je od hadů osvobodí. Mojžíš se modlil a dostalo se mu vidění, aby vyrobil bronzového hada a vysoko ho vztyčil na holi. Každý, kdo byl uštknut, se na něj měl jen podívat, a hadí jed mu nemohl uškodit.

I tehdy se našli lidé, kteří reptali a šeptali si: „Kdyby nám Mojžíš dal protijed nebo nějaký lék protijedu, abychom mohli věřit, ale jaký účinek může mít bronzový had na uštknutí skutečného hada?“ Ve své nevěře se tedy odmítali obrátit k bronzovému hadovi a zemřeli. Právě tak Mistr dává osvobození od smrtelného jedu hříchu, když se k němu s vírou obrátíme. Ti, kdo odmítají věřit, protože nechápou Mistrovo dílo ve své mysli, zahynou. Zahynou však jedem své nevěry.

Pamatuj, že srdce, ne hlava, je chrámem Božím. Duchovní a náboženské myšlenky jsou záležitostí srdce - nikoli hlavy. Je-li srdce naplněno Boží přítomností, pak i naši mysl naplní osvětlení. Naše fyzické oči jsou k ničemu, pokud svět kolem nás ne-ozařuje světlo dne. Podobně naše mysl a oči našeho chápání jsou k ničemu bez duchovního světla pravdy. Moudrost a pochopení mysli se snadno změni v chytré nástroje zla, nejsou-li podrobeny světlu duchovní pravdy.

Mudrci následovali hvězdu do Betléma. Po příchodu do Betléma hvězdu už nepotřebovali, neboť našli Mistra, Slunce spravedlností. Když svítí slunce, ztrácejí hvězdy svůj jas. V Indii máme mnoho upřímných hledačů pravdy, kteří věrně jdou za svou hvězdou, ale to, co je vede, je jen světlo hvězdy. V Mistrovi máme slávu slunce.

Podobenství PRINC A ZLODĚJ

Byl jednou jeden král a ten měl syna. Princ byl spravedlivý a dobrý jako jeho otec. Avšak nevěděl vůbec nic o stavu svého lidu - jak žije a co potřebuje -, neboť žil v paláci a zřídka kdy viděl nějakého obyčejného člověka. Jednoho dne se tedy rozhodl, že bude mezi nimi nějaký čas žít a zkoumat jejich život, aby jim mohl pomáhat, až se stane králem. S dovolením svého otce odešel z královského paláce a žil mezi lidmi jako obyčejný obchodník. Nikdo kromě několika jeho dvořanů nevěděl, že je to princ v přestrojení. Takto tedy žil a stále lépe poznával život svého lidu. Naučil se chápat všechny podrobnosti jeho soukromého i společenského života a dělal plány a opatření, aby mu mohl lépe sloužit.

Jako obchodník přišel do styku s každým druhem lidí a setkával se s každým typem a odstínem povah. Zvláště ho znepokojovalo, kolik lidí se uchyluje ke lžím a podvodům, sobectví a krutosti, zlodějství a špatnosti, aby pro sebe získali peníze. S pomocí svého otce často tajně pomáhal obětem těchto povah nemajících svědomí. Nicméně miloval i ty, kteří

zabloudili na špatnou cestu, a nikdy neubližoval těm, kdo ho podvedli a jednali s ním špatně. Vždycky jim odpustil a snažil se jim pomoci, aby svou cestu změnili. Mnozí se napravili a stali se z nich zákonů dbalí občané otcova království, ale někteří nikoli.

V té době jeden zloděj tak často ubližoval nevinným lidem a kradl jejich výdělky, že princ neviděl jinou možnost než ho dát uvěznit. Jakmile se zloděj dostal z vězení, chtěl se princovi, o němž se domníval, zeje jen obyčejným kupcem, pomstít. Vnikl do princova domku, aby ukradl všechno, co má nějakou hodnotu, ale princ ho přemohl a pokáral za jeho hanebné chování: „Měl bys těžce pracovat a vydělávat si na živobytí čestně," řekl zloději. „Kdybys něco potřeboval, měl bys mi to říci a já bych tvou prosbu neodmítl. Sám sobě děláš ostudu, když ubližuješ nevinným lidem a okrádáš je. To není vůbec správné. Myslíš si, že škodíš ostatním, ale ve skutečnosti škodíš sám sobě. Nezměníš-li své jednání, budeš v den soudu jistě truchlit. V naději, že poznáš, jak bláhová je tvá cesta, ti ještě tentokrát naposledy odpouštím. Nikomu o tom neříkej, ale využij šance, která ti je dána. Příště neunikneš trestu."

Nějakou dobu se zloděj choval slušně. Avšak po několika měsících jeho stará povaha opět ukázala svou ošklivou tvář. Jednoho dne se vydal okrádat lidi do vzdálené vesnice. V té vesnici žila chudá vdova, jejíž manžel zemřel rok po svatbě. Po jeho smrti porodila syna. Náhlá smrt milovaného manžela pro ni byla opravdu velkou ranou a ona bohužel neměla příbuzné ani přátele, kteří by jí pomáhali. Protože to však byla zbožná a bohobojná žena, našla pokoj a štěstí v oslavě a přítomnosti svého Boha i uprostřed všech strastí.

Syn byl jejím potěšením a pomáhal jí zapomínat na bědy minulosti. Vychovala ho ve víře v Boha, v bázni Boží a lásce k němu. Trpělivě snášela všechny těžkosti i potíže a těžce pracovala, aby si vydělala na živobytí a mohla poskytnout svému synovi řádné vzdělání. Ve své chudobě čelila mnoha zkouškám a pokušením a všechny statečně překonala. V jedné chvíli, kdy byla tak chudá, že svému synkovi nemohla koupit mléko, se nějakí špatní mladíci pokusili využít její situace a svést ji k nemorálnosti. Ona ale bděla a modlila se a s Boží pomocí zůstala věrná tomu, o čem věděla, zeje správné.

Časem vdovin syn dospěl v muže a získal dobré místo ve městě. Svou milovanou matku musel nechat ve vsi, ale věrněji každý měsíc posílal peníze. V době tohoto příběhu se syn po dvouleté nepřítomnosti právě vrátil, aby matku navštívil. Když se objali, jejich srdce přetékala radostí a z očí jim kanuly slzy. Byla to nádherná a dojemná scéna. Syn s úctou poklekl u nohou své matky a položil před ni všechny peníze, které ušetřil, aby mohla své dny prožívat v pohodlí a bezpečí. Také matka každý měsíc odkládala nějaké peníze ze svého malého příjmu pro den, kdy se její syn ožení. Plni radosti ze svého dlouho očekávaného shledání uložili tyto důkazy své vzájemné lásky do váčku, pak pojedli a dlouho spolu rozprávěli.

Později šli spát a očekávali, že druhý den ráno opět vstanou a přivítají den s radostí a vděčností. Ale běda! Nikdo nevěděl, že dříve než na východě zazáří slunce, změní se jejich slzy radosti v slzy smutku a žalosti. Neboť zatímco vdova a její syn rychle usnuli, tentýž zloděj, kterému princ odpustil, se vloupal do jejich domku a hledal cennosti. V okamžiku, kdy objevil peníze ve váčku, se vdova se synem probudili a uviděli ho. Zloděj, který myslel jen na to, aby s váčkem unikl, je napadl ostrým nožem. Jaká tragická scéna! Syn leží mrtev na podlaze v kaluži krve. Ubohá vdova si stěží povšimla vlastních zranění. Bezútěšně naříkala, ztratila vědomí a padla na mrtvé tělo svého syna. Sousedé přiběhli na pomoc, ale byli zmateni a ohromeni, když uviděli syna mrtvého a matku ležící bez ducha na něm.

Ráno se matka trochu vzpamatovala z mdloby a tři nebo čtyři ženy ji podpíraly v pohřebním průvodu, zatímco sousedé nesli rakev jejího syna na vesnický hřbitov. Při spouštění rakve do hrobu matka znovu omdlela. Když se jí lidé pokoušeli vzkřísit, zjistili, že vydechla naposled. Zabil ji žal a byla pohřbena do stejného hrobu jako její syn. Celé království se rozlítilo, hned jak se zpráva o tragédii roznesla. Za dopadení pachatele se nabízela velká odměna. Někteří lidé zloděje podezírali, ale nikdo neměl žádný důkaz. Měsíce mýjely a v případě nedošlo k žádnému pokroku.

Přibližně ve stejné době král těžce onemocněl a princ se vrátil do paláce, aby o otce pečoval. Po několika dnech starý král zemřel. Lidé, kterým se donesla zpráva o jeho smrti, ho velmi oplakávali. Poté, co veřejný smutek skončil, princ nastoupil na místo svého otce a byl korunován králem. V den jeho korunovace se shromáždily zástupy lidí ze všech čtyř stran království. Mnozí z nich se divili, když poznali, že ten muž, který mezi nimi žil jako kupec, je princ. Za panování nového krále se všem lidem dařilo dobře a země prosperovala, protože král dobře znal svůj lid. Z vlastní zkušenosti věděl, jak se k němu chovat a jak zlepšit jeho podmínky.

Nakonec přišel den, kdy zlo mělo vydat svou zlou sklizeň. Jednou zloděj popíjel a veselil se v krámě obchodníka s vínem. Ten den vypil tolik, že se opil do bezvědomí. Začal hloupě mluvit, a aniž si uvědomoval, co říká, přiznal se ke své vině: „To já jsem zabil vdovina syna. Za jeho peníze jsem si užíval života. A teď se postavím každému, kdo by se odvážil mě zadržet.“ Ještě téměř ani nedomluvil a už ho zatkl a odvedli do vězení. Když se vzpamatoval, litoval své hlouposti a neúspěšně vyzkoušel mnoho triků, aby se vyhnul svému osudu.

Následujícího dne se objevil před magistrátním soudem, ale pro vážnost zločinu soud poslal jeho případ králi. Jakmile zloděj uviděl krále, zbledl jako duch. Věděl, že by bylo k ničemu pokoušet se vymlouvat, neboť okamžitě poznal v králi kupce, který se nad ním smiloval. Král se ho zeptal: „Poznáváš mě?“ „Ano, Vaše Veličenstvo,“ odpověděl zloděj. Potom se král zeptal dál: „Chceš se hájit?“ „Ne, Vaše Veličenstvo,“ řekl zloděj. Král dodal: „Podívej. Opakovaně jsem tě káral, už před lety, a odpustil jsem ti. Dal jsem ti dostatek času, aby ses napravil a stal se dobrým občanem, který dodržuje zákony. Ty jsi však neposlouchal. Promrhal jsi všechny své vzácné příležitosti a nyní si tě tvůj hřích našel. Nejenže tě tvůj hřích odhalil, ale křičí proti tobě a usvědčuje tě. Svým zločinem sis sám určil svůj osud.“ Zloděj byl odveden od krále a popraven.

Stejně budeme i my všichni souzeni v poslední den, až bude Bůh soudit živé i mrtvé. Mistr žil na zemi jako Syn člověka. Každého z nás dobře zná. Volá na nás: „Teď je ta hodina odpuštění! Teď je ten den spásy.“ Jsme-li lhostejní k tak veliké spáse, jaká se nám nyní nabízí, naše hříchy nás jistě usvědčí a dovedou ke smrti.

Dévo vilína JEDNOTA S BOHEM

Hledající: Sadhue, tvé učení slibuje osvobození od svázanosti s tímto světem. Prosím, pověz mi více o této duchovní svobodě.

Sadhu: Na hodně lidí dělá dojem lidská vynalézavost a naše schopnost využít síly blesku, větru, světla a všech dalších nesčetných sil přírody. Avšak přemoci vášně a svody tohoto světa a získat vládu nad sebou samým je ve skutečnosti mnohem větším úspěchem. Vedeme-li život modlitby, získáváme od Boha dar přebývání v duchovním království, třebaže ještě zůstáváme v hmotném světě. Žijeme-li v modlitbě, žádná síla zla ani pokušení nás nemůže přemoci; beze strachu zůstáváme v bezpečném společenství s Bohem. Jestliže dar modlitby opustíme, budeme jako cvičená zvířata a už nebudeme poznávat svou vlastní nedokonalost, svůj vztah k Bohu ani svou zodpovědnost za bližní.

Mistr jednou vzal tři své následovníky s sebou na horu. Tam zažili duchovní skutečnost tak intenzivně, že na krátký okamžik uviděli něco z Mistrovy božské slávy. Záblesk božství je tak uchvátí, že chtěli to místo prohlásit za posvátné a zůstat tam. Oč nádhernější bude, až plně vstoupíme do duchovního království a spatříme nepomíjející Boží velebnost.

Hledající: Není ale Bůh všude? Nemůžeme zažít Boha ve chvílích duchovního kontaktu s přírodou a se světem kolem nás?

Sadhu: Voda i olej pocházejí ze země. A přestože jsou si v mnohém podobné, jsou protikladné svou povahou i svým určením. Jedno oheň hasí, druhé mu poskytuje potravu. Podobně svět a jeho poklady jsou Božím stvořením stejně jako duše a její žízeň po duchovní

pravdě. Ovšem pokoušíme-li se uhasit žízeň duše bohatstvím, pýchou a počtami tohoto světa, je to jako pokoušet se oheň uhasit olejem. Duše nalezne pokoj a uspokojení pouze v Jediném, který stvořil ji i její touhu. Když se obrátíme k živému Mistru, dostáváme vodu, která upokojí naši duši. Tato voda je studnou duchovního života, která vyvěrá hluboko v nás.

Je zbytečné hledat pokoj ve věcech tohoto světa. V nich se pokoj a uspokojení nenalézá. Je to jako s chlapcem, který našel cibuli, sloupával vrstvu za vrstvou a doufal, že uvnitř něco najde. Odloupl i nejnvnitřnější slupku a zjistil, že tam nic jiného není. Tato fyzická existence a vše, co obsahuje, je tedy prázdná a dutá, dokud neobjevíme skutečný zdroj pokoje. Vodu života nelze uchovávat v pozemských nádržích, ale ti, kdo přistupují ke Zmrtvýchvstalému s čistým srdcem, najdou odpověď.

Hledající: Chceš tím říci, že hmotný svět je zcela zlý?

Sadhu: V tomto světě musíme žít tak - a je to možné -, abychom neztratili svou skutečnou duchovní podstatu. Věci tohoto světa nám nemusejí škodit. Ve skutečnosti nám mohou pomáhat, abychom duchovně rostli. To je však možné jen tehdy, obrácíme-li své srdce stále ke slunci spravedlnosti.

Někdy přijdeme na špinavé, nečisté místo a najdeme tam květiny, které kvetou a vydávají sladkou vůni, jež vítězí i nad zápachem kolem nich. Rostliny se otáčejí ke slunci a dostávají životodárné světlo. Špína jim neškodí, ve skutečnosti je živi a hnojí, aby mohly růst čím dál bohatěji. Když se modlíme a obrácíme svá srdce ke slunci plnosti, je to podobné. Dostáváme životodárné světlo a teplo, aby náš kvetoucí duchovní život vydával jemnou vůni. Z těchto jemných květů vyrůstají nesmrtelné plody.

V případě, že svůj duchovní život zanedbáváme, tytéž hmotné věci, které nám jsou dávány jako podpora, se stávají jedovatým prokletím. Slunce dává světlo a teplo, aby rostliny mohly růst a kvést, ale totéž slunce rostlinu spálí a zahubí, jestliže její kořeny už nepijí vodu. Stejně tak je vzduch zdrojem života a síly, ale je také katalyzátorem hniloby a rozkladu. Bdi tedy a modli se, aby tvé kořeny vězely v životě, a ne ve smrti.

Všichni víme, že nemůžeme žít bez vody. I když ovšem vodu potřebujeme a používáme, musíme také dávat pozor, abychom nesklouzli pod hladinu. Stejně tak potřebujeme věci tohoto hmotného světa, ale musíme dávat pozor. Bůh stvořil pozemské věci, aby jich lidé užívali. Nesmíme se však do nich ponořit, jinak dech modlitby utone a my zemřeme.

Hledající: Nemohu pochopit, co to znamená, žít ve světě, aniž bychom se do něj ponořili. Můžeš to více objasnit?

Sadhu: Pomysli na loď; patří na vodu, ale do lodi se voda nesmí dostat - to by byla katastrofa. Podobně je správné a namístě, že žijeme v tomto světě, a zůstaneme-li na hladině, pak můžeme dosáhnout bezpečného přístavu života - a pomoci k tomu i ostatním. Bylo by však naší zkázkou, kdyby svět pronikl do našeho srdce. Duchovní osoba si uchovává srdce svobodné pro toho Jediného, který ji stvořil.

Vodní ptáci plavou na vodě, jsou s ní ve stálém kontaktu, ale když letí, nemají na peři vodu. Tak je to také s námi během modlitby: žijeme ve stálém kontaktu s tímto hmotným světem, ale když se pozvedáme v modlitbě, náš duch stoupá k blaženosti bez vady a bez poskvřny.

Mořští živočichové žijí celý svůj život ve slané vodě. A přece, ochutnáme-li jejich maso, zjistíme, že není slané. Stejně je tomu s námi. Jestliže setrváváme v aktivním modlitebním životě, jestliže se stále obrácíme ke zdroji života, zůstáváme svobodni vůči škodlivému vlivu světa.

Tak jako včela sbírá sladkou šťávu z květů a mění ji v med, aniž by poškodila jejich barvu nebo vůni, i my sbíráme v modlitbě radost a užitek z celého stvoření. Stejně jako včely snášejí med z různých květů a různých míst do úlu, i my shromažďujeme vzácné myšlenky a zkušenosti ze všech částí stvoření a ve společenství s Bohem je uchováváme jako med ve svých srdcích. Pak s bezmezným pokojem ducha okoušíme medu, ať jsme kdekoli.

Hledající: Dokud je naše duše uvězněna v hmotném těle, jak můžeme skutečně uniknout před

škodlivým vlivem hmotného světa?

Sadhu: Slaná voda z moře se v teple slunce vypařuje a stoupá k nebesům. Tam se pak shromažďuje v mracích a za čas opět padá na zem, ale tentokrát jako sladký, osvěžující déšť. Jak voda stoupá z moře, zanechává tam všechnu sůl a nečistotu. Tak je tomu i s našimi myšlenkami a touhami při modlitbě. Slunce spravedlnosti ozařuje naši duši a umožňuje našim myšlenkám a touhám, aby, zbaveny nečistoty, stoupaly do duchovního království. Pak se k nám vracejí a přinášejí osvěžení a požehnání pro mnohé.

Některé rostliny při západu slunce zavírají své lístky a květy a v lehkém ranním světle slunce se opět otevírají. Využívají hodin dne k načerpání tepla a světla a to je udržuje i v zimě a tmě noci. Podobně otevíráme-li my svá srdce slunci spravedlnosti, jsme chráněni i před nebezpečími a strádáním temnoty a rosteme do plnosti a podoby Mistra.

Některí mořští živočichové mají natolik křehkou stavbu těla, že je i šplíchnutí vlny roztrhá na kusy. Jsou tak citliví na okolní prostředí, že když se ukáže i jen náznak změny počasí, ponoří se do hlubin oceánu mimo dosah bouře a vlnobítí. Také my musíme být citliví na prostředí okolo nás. Hrozí-li, že nás roztrhá bouře zla a utrpení, musíme se vrhnout do oceánu Boží lásky, kde je věčný pokoj.

Hledající: Je tedy pravda, milý sadhue, že člověk může s pomocí modlitby zažít zázračnou ochranu?

Sadhu: Na svých cestách jsem zažil mnoho nebezpečí, často proto, že si nesnášenliví lidé přáli vidět, že se mi něco stalo. Jednou jsem se blízko Kailásu zeptal na směr k nejbližší vesnici. Vesničané mě naschvál poslali nebezpečnou cestou džunglí. V noci jsem se dostal k řece, která mi přehradila cestu, a žádnou vesnici nebylo ještě vidět. Již za soumraku jsem slyšel zvuky divokých zvířat v okolí. Protože neexistoval žádný způsob, jak se přes řeku dostat, posadil jsem se a modlil se. Domníval jsem se, že konec mého života je na dosah ruky. Pak jsem vzhlédl a uviděl jsem na druhé straně řeky člověka u ohně. Zavolal na mě: „Neboj se! Jdu ti pomoci.“ Užasl jsem, když jsem viděl, jak se odhodlaně brodí přes prudkou řeku. Dostal se ke mně a řekl: „Sedni si mi na ramena a neboj se.“ Stejně snadno jako předtím kráčel přímo napříč proudem se mnou na zádech. Položil mě na druhý břeh, a když jsem vykročil vedle něj, on i oheň zmizeli.

Jiného večera mě z jedné vesnice vyhnal rozzuřený dav s palicemi v rukou. Hnali mě do lesa, dokud jsem se nedostal na velmi prudký sráz a nemohl jít dál. Schoulil jsem se tam mezi kameny a čekal, až mě napadnou a ubijí k smrti. Nic se ale nedělo. Po chvíli ticha jsem se rozhlédl a po mých mučitelích nebylo ani památky. Zapálil jsem oheň, ošetřil si rány a na tom místě jsem usnul. Ráno jsem se probudil a hleděl na několik mužů, kteří na mě z dálky se strachem zírali. Opatrně se přiblížili, nabídli mi jídlo a pití a ptali se: „Sadhue, kdo byli ti muži v zářivých šatech, kteří stáli v noci kolem tebe?“

Jednou ve městě jménem Rasar v Tibetu mě předvedli před hlavního lámu a obvinili z rouhačství, protože jsem svobodně hlásal Mistrovo dílo, jímž nás vysvobozuje ze hříchu. Rozzuřená lůza mě vyvlekla na kraj města, strhali ze mě všechny šaty a hodili mě do vyschlé studny, kterou pak zamkli víkem. Při pádu jsem si poranil paži, ale horší než bolest byl zápach. Mnohé lidi postihl tentýž osud, a kamkoli jsem se v temnotě dostal, všude jsem cítil kosti a hnijící maso. Zápach byl odporný. Bylo to jako v pekle. Tehdy mě sváděly pochybnosti: „Kde je Mistr teď? Proč dovolil, aby se to stalo?“ Také se ovšem pamatuji na pocit pokoje, jistoty, že je tam Mistr se mnou.

Nevím, jak dlouho jsem v té studni byl, snad dva nebo tři dny, když jsem nad hlavou uslyšel rezavý zvuk. Někdo otevíral zámek a odstraňoval víko. Dolů dopadly šaty a nějaký hlas mi nařídil, abych šije vzal. Veškerými silami, které mně zbyly, jsem je uchopil a kdosi mě vytáhl na noční vzduch. Ležel jsem na zemi a dýchal čerstvý vzduch. Slyšel jsem, jak někdo studnu opět *zavírá* a zamyká. Když jsem se rozhlédl, nikoho jsem neviděl. Nevím, kdo mě zachránil, ale v srdci vím, že to byl Mistr.

Následujícího dne jsem šel opět do vsi a učil ty, kdo chtěli poslouchat. Nějací lidé mě opět dovlekli před lámu a já jsem mu vyprávěl celý příběh o svém zachránění. Velmi se zlobil a nařídil pátrání po člověku, který vzal klíč od víka. Když však zjistil, že klíč dosud visí na jeho vlastním pásu, oněměl. Nařídil mi, abych okamžitě odešel ze vsi, ze strachu, že by můj Mistr potrestal jeho i vesnici.

Hledající: Zdá se mi obtížné uvěřit, že takové úžasné věci jsou možné. Skutečně můžeme modlitbou pohnout Boha, aby změnil přirozený běh událostí?

Sadhu: Vědecká mysl nechápe, jak tvůrce života drží v rukou stvořené zákony přírody. Přírodní zákony ustanovil Bůh. Je tedy bláhové se domnívat, že zázraky porušují zákony přírody. Ve skutečnosti existují vyšší zákony, o nichž víme málo nebo vůbec nic. V modlitbě můžeme tyto vyšší zákony postupně poznávat. Potom pochopíme, že zázraky jsou nejen možné, ale dokonce přirozené.

Na velmi chladných místech je docela běžné, že hladina řeky zamrzne, zatímco pod ledem stále proudí voda. Mnoho takových řek jsem bezpečně a snadno přešel. Když ale cestuji po tropických oblastech a vyprávím lidem, že existují mosty z tvrdé vody přes proudící řeky a že já sám jsem přes takové mosty chodil, potřásají hlavami v naprostém zmatku a hádají se se mnou, že něco takového je nemožné. Podobně ti, kdo žijí jen podle smyslů a rozumu, naprosto nechápou duchovní život a nevědí, co je možné díky modlitbě.

Bůh je duch a Boží cesty jsou duchovní. Lidský rozum duchovní věci nemůže chápat; lze je vidět jen duchovníma očima. Největší zázrak je narodit se v duchu, zažít pravý pokoj. Zažijeme-li osobně Mistra a to, jak rozbíjí nekonečný koloběh hříchu a smrti a vysvobozuje nás z naší hříšné podstaty, víme, že u Boha je všechno možné. Prožijeme-li tento největší ze zázraků, zdají se ve srovnání s ním všechny ostatní zázraky malé. Že ubohá, neklidná, nečistá, padlá duše může obdržet Boží odpuštění a okusit Mistrův pokoj - to je zázrak zázraků. Kdokoli uvěří tomuto *zázraku*, uvěří všem.

Ve velkém strachu, zlobě nebo šílenství může člověk dělat neobvyklé činy, které se zdají být nad lidské síly - například trhat železné řetězy. Je jasné, že tato síla dřímá v lidském těle a dochází k vyjádření jen tehdy, když se veškerá energie a soustředění mysli i těla zaměří na jediný cíl. Při rozjímání se podobně soustřeďuje naše duchovní síla. Proudí námi božská moc, trhá řetězy hříchu a pohání nás k úžasným duchovním činům. Ale pozor! Uvaž sílu střelných zbraní a bomb, které působí zkázu a zpusťování. I duchovní moc lze použít ke zlým cílům.

Hledající: Bůh nám skutečně dá, o cokoli se modlíme?

Sadhu: Někteří lidé si myslí, že modlitbou měníme Boží vůli a plány, ale ve skutečnosti jsou to naše srdce, co se mění. Nenaplněné možnosti naší duše stále usilují dostat se za hranice tohoto nedokonalého života. Když ptačí samička snese vajíčka a začne na nich sedět a zahřívát je, je nejprve uvnitř jen beztvará tekutina. Ovšem nepřestává-li je matka zakrývat vlastním tělem, tekutina uvnitř se změní. Ztuhne a vezme na sebe její podobu. Podobně ani naše modlitba nemění Boha. Spíše jsme to my, kdo se mění ke slávě a podobnosti Božímu.

Nemodlíme se proto, abychom Boha informovali o svých potřebách. Modlíme se, abychom svá srdce otevřeli dárci veškerého požehnání. Když Mistr opustil své učedníky, nevyžil na ně Ducha v tentýž den. Potřebovali období zvláštní vnitřní přípravy, než byli na tento dar připraveni. Dostáváme-li Boží požehnání neočekávaně a aniž bychom na ně byli vnitřně připraveni, dar neoceníme a ani nám dlouho nevydrží. Stejně tomu bylo se Saulem, prvním králem Izraele. Nesnažil se sloužit Bohu, zajímali ho jen ztracení oslí. Takže když obdržel Božího ducha a byl pomazán na krále, nebyl vnitřně připraven. Proto obojí brzy ztratil.

Hledající: Jaká je tedy pravá modlitba?

Sadhu: Když vidíme jeřába či volavku, jak nepohnutě stojí na břehu jezera nebo rybníka, mohli bychom si myslet, že rozjímá nad krásou vody. Tak to však není! Pták tam hodiny stojí bez pohybu, ale jakmile uvidí žábu nebo rybku, vrhne se kupředu a lačněji zhltně. Mnoho lidí má stejný přístup k modlitbě a rozjímání. Sedí na břehu nekonečného oceánu Boží lásky, a ve

skutečnosti vůbec nemyslí na jeho velebnost či na božskou milost, která nás očišťuje od hříchu a upokojuje hladovou duši. Místo toho jsou stravováni myšlenkou na to, jak by získali něco pro sebe, nějaké sousto, které by lahodilo jejich ne-nasytnosti. Přestože byli u samotného zdroje skutečného pokoje a blaženosti, neoceňují to a místo toho se oddávají pomíjivým rozkoším.

Podstata modlitby nespočívá v tom, že o něco žádáme, nýbrž v tom, že svá srdce otvíráme Bohu. Modlitba je stálé opouštění pro Boha. Je to touha po Bohu samém, po dárci života. Modlitba je společenství s Bohem, přijímání toho, který je dárcem všech dobrých darů, je to život v přátelství s ním. Znamená dýchat a žít v Bohu.

Malé dítě poběží k matce s voláním: „Maminko! Maminko!“ Nemusí nutně chtít něco určitého. Chce jen být u matky, sedět jí na klíně nebo za ní běhat po domě. Touží po čisté radosti být u ní, mluvit s ní, slyšet její hlas. To ho činí šťastným. Právě tak je tomu s těmi, kdo jsou skutečně Božími dětmi. Nenamáhají se prosit o duchovní požehnání. Chtějí jen sedět u nohou svého Mistra, být s ním v živém kontaktu; pak jsou nanejvýše spokojeni.

Podnebí ovlivňuje tvar, barvu a způsoby růstu rostlin a květin. V džungli často vidíme hmyz, který na sebe bere tvar a barvu trávy a zelených lístků, na nichž se živí. Na severu má kožich ledního medvěda stejnou, sněhobílou barvu. Bengálský tygr má na kůži pruhy podobné rákosu z míst, kde žije. Podobně nás ovlivňuje naše duchovní prostředí. Zůstáváme-li ve společenství s Bohem, naše zvyky a dispozice - dokonce i náš vzhled - se úplně změní. Modlit se znamená mluvit Boží řečí, být s ním ve společenství a měnit se do jeho podoby. *Začínáme* na sebe brát slavné a nepomíjející duchovní vzezření.

Hledající: Je cílem modlitby ztratit svou individualitu a rozplynout se ve sjednocení s Bohem?

Sadhu: Byli jsme stvořeni k Božímu obrazu. Naším osudem je znovu se k tomuto obrazu vrátit. Bůh k nám přišel v Mistru, aby nás vrátil do Boží božské podoby. Tak nás Mistr mění, abychom se stali plameny duchovního ohně. Stát se duchovním ohněm znamená stát se takovým, jaký je Bůh. I ten nejmenší plamének ohně je ohněm a má všechny vlastnosti ohně. To neznamená, že náš duch je Boží duch, jak se domnívají někteří panteisté a filozofové. Nejsme částčkami Božího ducha. Nejsme Bůh. Bůh se od nás liší, ale naše duše může nalézt pokoj pouze v jednotě s ním.

Houba leží ve vodě a voda ji naplňuje, ale voda není houba a houba není voda. Ponořím-li se v Boha, je to totéž. Bůh naplňuje mé srdce a já jsem v úplné jednotě s ním, ale nejsem Bohem a Bůh není mnou. Jsme odlišní, i když ne oddělení.

Lidé se od sebe navzájem velmi liší - povahou, temperamentem a schopnostmi -, přestože jsme všichni stvořeni k Božímu obrazu. Skutečně, kdyby všechny květiny na světě měly stejnou barvu a vůni, sama tvář země by ztratila svůj půvab. Když sluneční paprsky procházejí barevným sklem, barva se nemění, ale slunce zdůrazňuje a odhaluje jeho různorodé odstíny, jeho skutečnou krásu. Tak Slunce spravedlnosti září přes různorodé povahy duchovních mužů a žen a odhaluje nekonečnou Boží slávu a lásku.

Dhjóna ROZJÍMÁNÍ

Hledající: Sadhue, někteří lidé říkají, že abychom se setkali s Bohem, musíme plnit určitá zbožná cvičení rozjímání. Co rozjímání skutečně znamená?

Sadhu: Nádherný pokoj a mír, který prožíváme při modlitbě, nepochází z našich vlastních myšlenek či představ, nýbrž z přítomnosti Boha v naší duši. Pára, která stoupá z jednoho malého rybníčku, nestačí na to, aby vytvořila velký mrak a zavlažila žíznivou zemi. Takové velké mraky mohou pocházet jen z mocného oceánu. Pokoj nelze nalézt v naší vlastní nevědomé mysli, v našem vlastním soustředění, nýbrž pouze v nekonečném oceánu Boží lásky.

Bůh je láska a dává nám zdarma všechno, co potřebujeme jak k hmotné, tak k duchovní existenci. Protože se nám však od Boha dostává zdarma tak hojného požehnání, často to považujeme za samozřejmé. Kdyby všichni lidé měli otevřená a vnímavá srdce, viděli by a také slyšeli Boží hlas vždy a všude. My jsme ale tuto vnímavost ztratili. Prostřednictvím modlitby se učíme vážit si duchovních darů, darů, které jsou pro život přinejmenším stejně důležité jako vzduch a voda, teplo a světlo. Ti, kdo se soustřeďují na hmotný svět, bláhově plýtvají duchovními požehnáními, která se jim nabízejí. Ti, jejichž život je zaměřen na modlitbu, získávají pravou moudrost.

Delfini mohou bez nebezpečí žít v nejhlubší vodě, protože pravidelně připlouvají na hladinu a berou si vzduch, který je udržuje naživu. Také my se musíme v modlitbě pozvedat do duchovního království. Modlit se znamená vdechovat Božího životodárného ducha, jenž dává život a pokoj i na tomto světě.

Novorozeně se nemusí učit pít, ale instinktivně hledá výživu u matčina prsu. Matka dítěti neodepře žádný dobrý dar, dítě však přesto nemůže dostat matčino mléko bez úsilí. Stejně i nás nosí Bůh u prsu, ale musíme se k němu obracet v modlitbě, abychom dostali duchovní mléko, které živi naši duši.

Konečky kořenů stromů jsou tak citlivé a vnímavé, že se instinktivně odvracejí od míst, kde není žádná potrava, a místo toho rostou do míst, kde mohou sát vodu a život. Viděl jsem zelené a plodné stromy, které stály uprostřed suché a vyprahlé pouště. Tyto stromy přežívají a kvetou, protože jejich kořeny rostou dolů a objevily skryté prameny proudící vody.

Někteří lidé žijí uprostřed zla a bídy, ale přesto vyzařují radost a vedou plodný život. Pomocí modlitby dosáhly skryté kořinky jejich víry až ke zdroji živé vody. Berou si z ní energii a život, aby mohly nést duchovní ovoce. Vedeme-li aktivní život modlitby, získáme rovněž duchovní rozlišování, abychom se odvrátili od iluzí a zla a našli pravdu, kterou potřebujeme k životu.

Hledající: Mluvíš o rozlišování. Můžeš dále vysvětlit, co tím míníš?

Sadhu: Lidské vědomí je velmi křehké a citlivé. Můžeme získávat vjemy z neviditelného, duchovního světa, které se vyjadřují v idejích a pojmech, jež známe. Básníci, malíři a hudebníci možná *zažívají* tyto vjemy v podobě bohatých barev, krásné hudby nebo jiných nádherných obrazů a zvuků, které vyjadřují svými uměleckými díly. Někteří lidé tyto věci *zažívají* ve snech, někteří ve viděních, jiní při meditaci v bdělém stavu. Při modlitbě proudí od Boha světlo, které osvětluje a řídí naše nejvnitřnější vědomí. Rozlišovací moc modlitby nám umožňuje odlišit v těchto zkušenostech užitečné od bezcenného. Trávíme-li rozjímáním více času, dokážeme stále zřetelněji a jasněji rozpoznat vztah mezi viditelným a neviditelným světem.

Žádná myšlenka, slovo ani skutek nejsou nikdy vymazány. Jsou navždy vtištěny do naší duše - zaznamenány v knize života. Rozjímání nám poskytuje prostředí, v němž můžeme růst v bázni Boží a v lásce k Bohu, až se tyto dojmy natolik pročistí, aby přispívaly k našemu duchovnímu prospěchu. Při rozjímání se odkrývá skutečný stav duše a Bůh nám může zjevit naše selhání, aby nás mohl uzdravit a požehnat nám.

Hledající: Proč tuto pravdu ochotně nepřijímají všichni lidé?

Sadhu: Jednou šla po horské stezce žena a nesla v náručí dítě. Dítě zahlédlo krásnou květinu, neočekávaně se vytrhlo matce z náručí a zahynulo na skalách, na něž spadlo. Což není jasné, že život a bezpečí byly u matčina prsu, nikoli v těch fascinujících květinách? Mnozí lidé, kteří hledají pravdu, činí totéž. Zahlednou nějakou pomíjivou a fascinující rozkoš, zapomenou na duchovní mléko, které dává Bůh, na nabídku, jež přichází s větší láskou, než jakou může poskytnout kterákoliv matka, vrhnou se do světa a jsou ztraceni.

Nebudeme-li ošetřovat strom nebo keř, který dává dobré ovoce nebo krásné květy, a starat se o něj, zplání a nakonec nebude ani užitečný, ani krásný. Stejně to je i s lidmi víry: zanedbáváme-li modlitbu a dovolíme-li své duši usnout, budeme chřádnout, dostaneme se

zpět na své staré, zlé cesty a zemřeme.

Jednou vyšlo deset družiček, aby se setkaly s ženichem a vedly svatební průvod. Pět z nich bylo prozíravých a vzalo si s sebou navíc olej pro případ, že by se ženich opozdil. Ostatní byly pošetilé a vzaly si jen lampy. Ženichův příchod se opožďoval, proto lampy zhasínaly a družičky usnuly. Uprostřed noci je vzbudil pokřik, že ženich přišel. Všechny se vzbudily, upravovaly si lampy a chystaly se na začátek průvodu, ale ty pošetilé zjistily, že jim došel olej. Žádaly o olej moudré družičky, ale ty věděly, že v nádobkách nemají dost oleje na to, aby všech deset lamp svítilo po celou cestu do hodovní síně, a proto řekly těm pošetilým, aby šly vzbudit kupce a koupily si vlastní olej. Ty se horečně snažily najít někoho, kdo by jim prodal nějaký olej, jenže mezitím průvod došel do hodovní síně a svatební slavnost *začala*. Dveře byly zamčeny, a tak pošetilé družičky zmeškaly slavnost stejně jako průvod. Držme se tedy příkladu prozíravých družiček a naplníme nádobu svého srdce olejem Ducha. Jinak nám nezbude nic než smutek a zoufalství.

Hledající Co je tímto olejem Ducha a jak ho mohu získat?

Sadhu: Abychom získali požehnání duchovního života, musíme být připraveni věřit a poslouchat bez pochybností a otázek. Jednou byl Mistr v chrámu, kde se shromáždili lidé k bohoslužbě. Mezi lidmi byl muž s ochrnutou a odumřelou rukou. Mistr na muže zavolal: „Vstaň a pojď ke mně.“ Muž tam stál přede všemi lidmi, Mistr na něj pohlédl a řekl: „Natáhni ruku!“ Muž bez váhání natáhl ruku a v tom okamžiku byl úplně uzdraven.

Představ si, kdyby ten muž řekl: „Jestli jsi prorok, pak víš, že má ruka je ochrnutá a zeji nemohu zvednout. Nejprve mi ruku uzdrav a pak ji budu moci natáhnout.“ Nebo ho mohlo docela dobře uvést do rozpaků, že má dát ruku na odiv před tolika lidmi, a mohl v pokoření utéct. Takové reakce by byly rozumné a pochopitelné, ale mužova ruka by nebyla uzdravena. Kdokoli se chce setkat s Bohem, musí být poslušný. Musíme proto v modlitbě pozvedat své slabé a ochrnuté ruce a potom se nám dostane úplného uzdravení a nového života - všechny naše potřeby a touhy se naplní.

Jedna žena byla přistižena při cizoložství a rozrušený dav ji přivedl před Mistra. Zákon předepisoval, že má být ukamenována. Místo aby se obrátil k davu, Mistr tiše psal prstem do písku. Konečně zvedl hlavu, podíval se na dav a řekl: „Kdo je bez viny, ať první hodí kamenem.“ Potom dál tiše psal do písku. Dav se rozcházel jeden po druhém - od nejstarších po nejmladší -, až tam zbyla jen ta obžalovaná žena. Pak Mistr znovu zvedl hlavu, promluvil k ní a řekl: „Jestliže tě nikdo z těchto lidí neodsoudil, ani já tě neodsuzuji. Jdi tedy a žij tak, aby ses líbila Bohu.“

Mistr tiše psal prstem na zem hříchy a selhání každého člověka z davu, který byl připraven ženu odsoudit, dokud každý z nich neodešel s hanbou a pokorou. Tímž prstem Mistr ukazuje i tajná zranění hříchem u každého člověka, který hledá pravdu. Posléze stejným prstem naše zranění uzdravuje. Jako se dítě drží prstu rodiče, aby mohlo jít a neupadlo, i my se můžeme chytit Mistrova prstu a bezpečně kráčet po cestě k duchovnímu pokoji.

Jak se Země točí, *zažíváme* střídání dne a noci i léta a zimy. Na Slunci je však věčné poledne a věčné léto. Podobně je Slunce spravedlnosti stejné včera i dnes i navěky. Jestliže prožíváme nespoutanou radost nebo šero beznaděje, je to jen proto, že se náš postoj ve vztahu k Bohu posouvá. Otevřeme-li své srdce v modlitbě a rozjímání, jsou zde vždy horké paprsky slunce, aby uzdravily zranění našich hříchů a daly nám dokonalé duchovní zdraví.

Podobenství TŘI HLEDAJÍCÍ

Vypráví se příběh o mudrci, který na cestě potkal tři poutníky. První byl bledý a vrásčitý a třásl se strachem. Mudrc se ho zeptal: „Proč jsi tak vyděšený?“ Muž váhavě odpověděl: „Pronásleduje mě všechno, co jsem kdy udělal špatného. Bojím se následků všeho toho zla, které jsem vědomě či nevědomě způsobil. Bojím se, že budu trpět věčný trest *naraka*, který

lidé nazývají peklem." Mudrc mu řekl: „Je smutné a znepokojující, že neobracíš své srdce i myšlenky k Bohu, který jediný je zdrojem veškeré moudrosti. Místo toho žiješ v trvalém strachu z pekla. Tvá pouť tedy není upřímná. Pokoušíš se nabídnout svou pouť jako úplatek Bohu, abys nebyl potrestán za své hříchy. Na této cestě nikdy nenajdeš pokoj."

Druhého poutníka stravovaly obavy a pochybnosti. Mudrc se ho zeptal: „Proč vypadáš tak smutně a utrápeně?" Poutník odpověděl: „Zoufale toužím nalézt blaženost a pokoj nebeského království, ale bojím se, že je nenajdu." Mudrc ho přísně pokáral: „Je hanba, že nemyslíš na Boží tvořivou moc a lásku. Jedině to by naplnilo tvé srdce velikou úctou a vděčností. Místo toho se trápíš svou vlastní touhou po pokoji a radosti. Modlíš se jen proto, abys získal naplnění svých sobeckých tužeb. Taková modlitba je bezcenná a nikdy tě nedovede k pokoji." Potom se mudrc obrátil k třetímu poutníkovi, který zářil radostí a spokojeností. „Příteli," zeptal se, „v čem je tajemství tvé radosti a pokoje?" Poutník odpověděl: „Mé srdce je plné radosti a naplňuje mě vděčnost k Bohu, který mi otevírá cestu, abych poznal jeho přítomnost a našel jednotu s ním. Kéž by více a více otvíral mé srdce, abych ho dokázal milovat a sloužit mu srdcem, duší a silou a abych mu mohl vzdávat čest jen z lásky."

Sévó SLUŽBA

Hledající: Sadhue, tvé volání k modlitbě a rozjímání je neodolatelné. Měli by tedy všichni opustit rušivé vlivy světa a žít životem poustevníka?

Sadhu: Je pravda, že modlitba je prostředkem, jímž zakoušíme Boží jsoucnost. V okamžiku, kdy se pro nás Bůh již stal živou skutečností, musíme prostě milovat své bližní. Nemůžeme jinak. Když obdržíme nový život Ducha, začneme žít v lásce. A žijeme-li v lásce, vede nás to zcela přirozeně a radostně k tomu, abychom sloužili druhým. Bůh je láska, a jestliže žijeme v jednotě s Bohem, máme sílu i touhu pomáhat druhým. Služba je duchovní činnost, přirozené ovoce lásky. Bůh, který je láska, stále slouží stvoření a pečuje o ně. Lidé jsou stvořeni tak, aby se podobali Bohu, a proto by i oni měli neúnavně sloužit druhým.

Modlitba bez práce je stejně špatná jako práce bez modlitby. Kvočna uspokojuje svůj instinkt, se-dí-li stále v nějakém temném koutě, třebaže jí vzali vejce. Tak je tomu i s těmi, kdo se vzdalují od úkolů života a tráví svůj čas cele v modlitbě. Takový život je stejně neúčinný jako kvočna, která sedí na prázdném hnízdě.

Pamatuj, mezi těmi, kdo oslavují Boha jen rty, a těmi, kdo tak činí srdcem a životem, je jeden velký rozdíl. Příliš často se lidé modlí k Bohu ve jménu Mistra, ale ve skutečnosti ho neznají. Berou si Boží jméno do úst a na rty, ale ne do srdce a do života. Mistr nás vede k tomu, abychom poznávali to, co oslaví Boha a bude ku prospěchu druhým. Žijeme-li v Mistru a Mistr v nás, pak naše modlitby ponесou ovoce.

Jeden muž sloužil svému králi s velkým užitkem a odvahou, a tak se těšil králově přízni. Syn toho muže však vedl zkažený a sobecký život. Proto když se objevil před králem a jménem svého otce *žádal o* jakousi laskavost, král odpověděl: „Neobracej se na mě jménem svého otce, ale nejprve jdi a žij životem hodným jeho příkladu. Vzdávej čest svému otci srdcem, nejen rty, a potom i já splním tvou žádost."

Kdokoli, komu se dostalo pomoci od jiného, a přesto není ochoten nabídnout pomoc na oplátku, je nevďečný a žádnou další pomoc si nezaslouží. Pokud nenabídneme všechny své dary a schopnosti ke službě Bohu, který nám dal život a dech a vše, co máme, pak nemůžeme očekávat, že se nám dostane duchovní pomoci, kterou může dát jedině Bůh.

Hledající: Jsme slabí a hříšní - pouzí smrtelníci. Jakou pomoc či službu můžeme poskytnout Bohu, který je věčný a všemohoucí?

Sadhu: Bůh od nás žádnou pomoc nepotřebuje. Samotná naše existence plně závisí na stálé Boží pomoci. Avšak jestliže se nabízíme do služby, Bůh požehná našemu úsilí a přidá svou pomoc.

Když Mistr přistoupil k Lazarovu hrobu, k odvalení kamene nebylo třeba jeho síly a pomoci. To byl úkol pro jiné. Ovšem poté, co poslechli a odstranili kámen, Mistr učinil, co bylo mimo lidskou moc: povolal mrtvého muže zpět k životu. Potom ještě zbyla práce na jiné: odstranili pohřební roucho, aby Lazar mohl kráčet v úplné svobodě.

Stejně je tomu s těmi, kdo jsou duchovně mrtvi. My můžeme odvalit náhrobní kameny pochyb a nevědomosti, ale jen Bůh jim může vdechnout nový život. I pak možná ještě ponese břemena špatných zvyků a zlé společnosti, a proto trvá naše povinnost pomoci jim, aby se z těchto pout osvobodili. Pro tento úkol musíme stále zůstat bdělí v srdci a v duši.

Bůh často využívá těch nejméně obdarovaných lidí, je-li třeba nějaké velké služby. Proč? Protože lidé, kteří znají vlastní slabost, jsou plně otevřeni pro moc, kterou nabízí Bůh. Když Mistr nakrmil pět tisíc lidí, nepoužil k tomu své učedníky. Byli příliš plní pochybností a obav a chtěli poslat zástupy pryč, aby se o sebe postaraly samy. Místo toho se Mistr obrátil na malého chlapce, který měl stěží tolik, aby se sám najedl. Matka mu zabalila pár placek z ječmene a sušenou rybu, ale on byl naprosto ochoten dát všechno, co měl, v dokonalé důvěře, že Mistr dodá zbytek. Snad tam dokonce byli bohatší lidé, se sušeným ovocem a pšeničnými plackami, ale ti nebyli ochotni se jich vzdát. Proto Mistr nasytil zástup prostým jídlem venkovského chlapce.

Hledající: Udržet si aktivní modlitební život vyžaduje tolik horlivosti. Nevím, jak by člověk mohl najít sílu k tomu, aby ještě sloužil druhým.

Sadhu: Velký dar služby je v tom, že rovněž pomáhá tomu, kdo slouží. Když jsem jednou cestoval po Tibetu, procházel jsem se svým tibetským průvodcem horskou soutěskou. Počasí se náhle citelně ochladilo a můj společník i já jsme se báli, že se možná nedostaneme do další vesnice - vzdálené ještě několik mil -, dřív než podlehneme mrazu.

Náhle jsme klopýtli o muže, který sklouzl z cesty a ležel ve sněhu. Podívali jsme se víc zblízka a zjistili jsme, že muž ještě žije, i když jen taktak. „Pojď,“ řekl jsem svému společníkovi, „pomoz mi odnést toho nešťastníka do bezpečí.“ Avšak můj společník se rozčílil a bál se o svůj život. Odpověděl: „Jestliže se pokusíme toho muže odnést, nikdo z nás se do vesnice nikdy nedostane. Všichni zmrzneme. Naše jediná naděje je jít co nejrychleji a to je to, co zamýšlím já. Ceníš-li si svého života, půjdeš se mnou.“ Nic víc neřekl a bez ohlednutí se vydal po cestě.

Nemohl jsem se přimět k tomu, abych opustil bezmocného cestovatele, dokud v něm zůstal život, a tak jsem si ho dal na záda a přehodil jsem svůj plášť kolem nás obou, jak nejlépe jsem mohl. Pomalu a opatrně jsem si se svým těžkým nákladem hledal cestu po příkré, kluzké stezce. Brzy začalo sněžit a já jsem mohl postupovat vpřed jen velmi obtížně.

Jak se mi to podařilo, nevím. Avšak právě když denní světlo začínalo blednout, sníh se projasnil a já jsem několik set yardů² před sebou uviděl domy. Kousek od sebe jsem na zemi spatřil *zmrzlé* tělo svého průvodce. Nedaleko od vesnice podlehl zimě a zemřel, zatímco nešťastný cestovatel a já jsme se dostali do bezpečí. Úsilí, které mě stálo ho nést, a doteky našich těl vytvořily dostatek tepla, jež zachránilo nás oba. To je způsob služby. Nikdo nemůže žít bez pomoci druhých, a pakliže pomáháme druhým, dostává se pomoci i nám samým.

Jednou se před moudrého krále Šalomouna dostavily dvě ženy. První řekla: „Vaše Veličenstvo! Tato žena a já žijeme ve stejném domě. Já jsem porodila syna a o tři dny později porodila chlapečka i ona. Její syn ale téže noci zemřel. Proto se přikradla k mé posteli, když jsem ještě spala, vzala mi mé dítě a na jeho místě nechala tělíčko svého mrtvého synka. Ráno jsem uviděla, zeje to její dítě, ne moje.“

Tehdy ji přerušila druhá žena a říkala, že to tak není. Nato se obě ženy začaly v přítomnosti krále hádat. Král požádal o ticho a k úžasu všech přítomných zavolal na strážce, aby přinesl meč. Ten měl rozseknout živé dítě na dvě poloviny a dát každé ženě polovinu tělíčka. Druhá

² Délková míra 1 yard = 91,439 cm, pozn. překl.

žena řekla: „Ať se tak tedy stane!“ Avšak první žena klekla před králem na kolena a vykřikla: „Ne, Vaše Veličenstvo! Smiluj se a ušetři život dítěte! Raději ho dej té druhé ženě.“ Jinými slovy, král Šalomoun poznal srdce skutečné matky, a proto nařídil, aby bylo dítě vydáno jí.

Hledající: Tvé příklady jsou plné naděje, milovaný sadhu, ale já jsem příliš sobecký a hříšný, než abych se hodil k nějaké službě.

Sad.hu: Jednoho usvědčeného vraha, místo aby ho pověsili, poslali s královskými armádami do boje. Byl těžce zraněn, ale bojoval statečně a srdnatě a vrátil se z války jako hrdina. Když král viděl jeho zranění a slyšel zprávy o jeho udatnosti, nejenže mu odpustil jeho předchozí zločin, nýbrž ho i bohatě odměnil a dal mu v království čestné postavení. Tak je to i v našem duchovním životě. Jestliže bojujeme, abychom zachránili životy těch, kdo trpí pod tíhou hříchu a sobectví, nejenže nalezneme odpuštění, ale budeme se rovněž radovat z duchovní blaženosti.

Někteří lidé se drží stranou, mimo službu jiným, protože pochybují o vlastních schopnostech. Jsou jako lidé zotavující se z dlouhé nemoci. Dostává se jim výživy a odpočinku a již nejsou nemocní, ale zůstávají slabí a malátní, protože nepracovali ani neprocvičovali svaly. Musíme se zkrátka s nadějí vydat na cestu a přinášet druhým poselství naděje a víry. Je zbytečné chodit na hodiny plavání, dokud nejsme ochotni vejít do vody a začít to zkoušet -nejprve na mělčině a pak na hloubce. Tak získáme sílu a zlepší se naše technika. Abychom mohli pomáhat těm, kdo bojují a topí se v temných vodách vnitřní nouze, musíme vstoupit do praktické školy teologie - modlitby a duchovní jednoty s Bohem.

Hledající: Proč se máme o svá duchovní požehnání dělit s ostatními, když se nám tolik lidí jen pošklebuje a vysmívá?

Sadhu: Mistr řekl: „Neodporujte zlu.“ Jeden zbožný indický křesťan se modlil sám ve svém domě. Tu se k němu vloupali tři zloději a odnesli, co mohli. Poté, co muž ukončil svou modlitbu, si všiml, že všechno jeho zboží je pryč, kromě truhly, o níž se při modlitbě opíral. Truhla obsahovala všechny jeho peníze a cennosti. Ihned vzal její obsah, běžel za zloději a volal: „Počkejte! Počkejte! Nechali jste tam nějaké cennosti. Snad ty věci potřebujete víc než já.“ Když to zloději uslyšeli, mysleli si, že to je past. Protože ale viděli, že nemá žádnou zbraň a zeje sám, vrátili se k němu. Muž jim řekl: „Proč jste mi neřekli, že ty věci potřebujete? S radostí bych vám byl dal všechno, co potřebujete. Teď pojďte se mnou a můžete mít všechno, čeho je vám třeba.“ Zloději viděli neobyčejný život tohoto muže modlitby a byli tím tak zasaženi, že se jejich životy navždy změnily.

Jde-li po cestě slepec a šátrá kolem sebe, je jen správné, když my, kdo vidíme, ustoupíme, abychom do něho nenarazili. A jestliže do nás náhodou vrazí on, neměli bychom se urazit, ale spíše mu pomoci najít cestu. Zlobíme-li se kvůli tomu, dokazuje to jen, že jsme slepější než slepec sám a že nám zcela chybí zdravý rozum a lidský soucit. Podobně když nás někdo pronásleduje, protože se držíme pravdy, měli bychom - místo abychom se urazili - tomu člověku odpustit a v lásce se za něj modlit. Jestliže stále snášíme protivenství, nic neztrácíme, neboť to snášíme pro Mistra, Pravdu, která je naší odměnou.

Sloužíme-li v lásce, pak naše služba nakonec ponese ovoce. Když o nás někteří lidé mluví špatně, obviňují nás a kritizují, pak bychom je měli milovat tím víc. Možná ještě okusí sladké plody naší lásky.

Vidí-li uličníci strom s chutnými plody, které těžce visí z jeho větví, házejí někdy kamením. Avšak strom neodpovídá tím, že by kameny vrhal zpátky. Místo toho shazuje své chutné ovoce, aby si pochutnali. Strom nemá kamení, které by házel, ale svobodně se bez reptání či stížností dělí o to, co má - sladké ovoce. Neztrácej tedy odvahu, budou-li po tobě někteří vrhat urážky a obvinění za to, že se držíš duchovního života. Je to znamení, že ve skutečnosti touží po ovoci, které ti dal Bůh. A i když tě napadají ze zášti a zloby, ty jim přesto můžeš nabídnout duchovní ovoce a ukázat Boží lásku.

Jeden rebelující syn odešel z domu svého otce a připojil se k tlupě lupičů, kteří žili při cestě,

jež vedla skrz džungli. Za čas zapomněl na své šťastné dětství a byl stejně krutý a nemilosrdný jako ostatní. Ovšem jeho otec nikdy nepřestal doufat, že jednoho dne opustí svou špatnou cestu a vrátí se domů. Za nějakou dobu si otec zavolał své služebníky a nařídil jim, aby šli do džungle, našli jeho syna a řekli mu, že jeho otec čeká, aby ho mohl přivítat doma a odpustit mu, jen když zanechá své špatné cesty. Avšak služebníci odmítli jít. Báli se divočiny a nelítostných lupičů.

Starší syn toho člověka miloval svého bratra stejně jako otec. Proto když se nenašel žádný služebník, který by šel, vydal se do džungle on sám, aby našel svého bratra a vyřídil mu otcův vzkaz. Zatímco bloudil džunglí, lupiči ho vystopovali, napadli ho a zranili až téměř k smrti. Teprve pak ho jeho mladší bratr poznal. Naplnil ho smutek a výčitky svědomí z toho, co on a jeho tlupa udělali, objal svého umírajícího bratra a políbil ho. Posledním dechem mu starší bratr dokázal předat otcův vzkaz: „Teď jsem vykonal úkol svého života a povinnost lásky.“ To řekl a zemřel v náručí svého bratra.

Mladý muž byl tak pohnut bratrovou láskyplnou obětí, že se jeho srdce v okamžiku změnilo. Zanechal života lupiče, požádal otce o odpuštění a od toho dne žil novým a poctivým životem. Když uvažujeme o tom, jak Mistr zemřel v mukách, aby nám předal Boží poselství lásky, neměli bychom být také připraveni dát svůj život, přinášíme-li poselství naděje druhým?

Často se můžeme rozdělit o poselství o Boží lásce účinněji modlitbou než kázáním. Duchovní síla vyzařuje tiše a nepozorovaně z těch, kdo se modlí, a odhaluje duchovní pravdy druhým, právě tak jako neviditelné rádiové vlny ze silného vysílače dovedou vyslat vzkaz k těm, kdo jsou na ně naladěni. Tak se může hledajícímu dostat největší pomoci od někoho, kdo se o samotě modlí.

Svatojánské mušky se svým třepetavým světélkem a jisté malé rostlinky v Himalájích osvěcují temnou džungli, jak nejlépe dovedou. Také v hlubinách oceánu existují drobné rybky, které přinášejí světlo do oné bezútěšné temnoty. Tím spíše bychom my měli být světlem pro všechny duše, které bloudí v temnotách tohoto světa. I kdyby to znamenalo riziko nebo nebezpečí pro nás samotné, měli bychom se s dychtivostí dělit o světlo, které nám dal Bůh, s těmi, kdo klopytají a jsou v nebezpečí, že ztratí cestu.

Hledající: Jestliže vydáme všechnu svou sílu ve službě druhým, jak vůbec najdeme čas či energii oslavovat Boha?

Sadhu: Bůh nepotřebuje, abychom ho oslavovali. Chybí snad Bohu něco, co bychom mu mohli dát my, smrtelní lidé? Ti, kdo se snaží držet se duchovního života ve světě, jsou jako sůl ve světě. Krystalky soli nemohou dát chuť jídlu, pokud se nerozpustí. Rozpustíme-li sůl v hrnci, *zmizí*, ale nepřestane existovat. Ve skutečnosti pak dokáže dát chuť tisícům rýžových zrněk.

Stejně je tomu s námi. Jestliže se nepřetavíme v ohni lásky a ducha a zcela se neobětujeme, nedokážeme předat blaženou zkušenost duchovního života ani jediné duši. Neobětujeme-li se, pak jsme spíše jako Lotova žena, která se změnila v solný sloup bez života. Ježíš se přetavil v Getsemanské zahradě a dal svůj život na kříži, aby otevřel brány nebe všem. V tomtéž duchu musíme být připraveni vzdát se vlastního života pro duchovní blaho ostatních. Tím oslavíme Boha.

Meč spravedlnosti i nyní hrozivě visí nad mnoha dušemi. Musíme být ochotni obětovat svá vlastní přání - dokonce i život - pro užitek těch, jimž hrozí duchovní smrt. Tehdy svět pozná, že mezi námi přebývá skutečná láska a že jsme dětmi Boha, který za nás obětuje sám sebe.

Hledající: K čemu dochází, když nesloužíme druhým?

Sadhu: Opakujeme-li stejnou myšlenku, slovo nebo skutek znovu a znovu, stane se z toho zvyk. Zvyky určují náš charakter. Proto bychom měli pečlivě zvažovat následky a důsledky svých zvyků. Staneme-li se lhostejnými ke konání dobra, naše schopnost konat dobro se zmenší. Je obtížné udělat něco dobře a ještě obtížnější dát do pořádku něco, co jsme udělali

špatné. Je ale úplně snadné něco zničit. Vypěstovat strom stojí úsilí a čas, avšak porazit ho je snadné. Když je suchý a mrtvý, je nemožné vzkřísit ho opět k životu.

Nevyužíváme-li duchovních schopností, které nám byly dány, ztratíme je. To se stalo jistým rybám, které žijí v hlubokých vodách v temných jeskyních. Tak dlouho žily v temnotě, až úplně osleply. Totéž se stalo poustevníkům, s nimiž jsem se setkal v jeskyních Tibetu. Nedovol proto, aby se tvůj duchovní zrak oslabil, nýbrž plně využívej všech svých duchovních schopností a posiluj je, abys dokázal cítit Boží přítomnost.

Potrubí, které vede čerstvou vodu, se samo pročišťuje čistou vodou, která jím proudí. Stejně i my zůstáváme čistí a neposkvrnění, dovolíme-li Božímu duchu, aby námi bez přestání proudil ku prospěchu ostatních.

Je mnoho lidí, kteří plýtvají drahocennými příležitostmi ke službě Bohu a bližním. Měli by se probudit a využívat plně času, který jim je dán. Jednou jeden lovec našel na břehu řeky v džungli nějaké krásné kameny. Použil je ke střelbě na ptáky z praku, a tak kamínky jeden po druhém zmizely v řece a ztratily se. O nějaký čas později byl ve městě, toulal se po tržišti a bezmyšlenkovitě si pohazoval jedním kamínkem, který mu ještě zbyl. Zahlédl to klenotník, užasl nad tím překrásným drahokamem a nabídl mu, že ho koupí za několik tisíc rupií. Když lovec poznal hodnotu svého kamínku, vykřikl: „Běda mi! Bez užitku jsem vystřelil drahokamy do řeky. Mohl jsem být milionářem. Díky Bohu jsem ale zachránil alespoň tento jeden.“

Každý den našeho života je jako cenný diamant. Možná jsme již ztratili nesčetné dny v nicotných a sobeckých kratochvích, takže jsou nyní ztraceny v hlubinách minulosti. Probudme se alespoň nyní, pohledme na hodnotu dnů, které zbývají, a využijme jich k získání duchovního bohatství. Jestliže je využijeme k nesobecké službě Bohu a k tomu, abychom varovali ostatní, kteří své dny lehkomyšlně zahazují v hledání pomíjivých rozkoší, pak získáme nesmírný poklad nebeské blaženosti.

Topas UTRPENÍ

Hledající: Sadhue, mluvíš hodně o požehnáních duchovního života, ale proč na světě existuje tolik bolesti a utrpení?

Sadhu: Pochopit tajemství bolesti a utrpení na světě je obtížné. Konečně, kořen utrpení se nachází v hříchu, v odloučení od Boha. A dále, Bůh používá utrpení, aby nás pozval k pokoji své přítomnosti. Kdyby Bůh neužíval bolesti a utrpení k našemu dobru, pak by nedovolil, aby takové věci na světě zůstávaly. Pšeničné zrnko musí ležet v temném hrobě země, než ho může světlo a teplo slunce vyvolat na čerstvý vzduch. Pak roste, až je z něj zdravá rostlina a nese plody.

Děšť a větrné bouře přinášejí zkázu, ale také čistí zemi od škůdců a nemoci. Stejně i vítr Ducha námi otřásá svou silou, ovšem jeho moc přináší duchovní zdraví a požehnání. Právě tak jako zemětřesení může způsobit, že na poušti vyrazí sladké prameny, které učiní zemi svěží a plodnou, může utrpení narušit náš život a vložit do našeho srdce prameny životodárné vody. Pak proudí osvěžující potoky vděčnosti a radosti tam, kde byl nárek a reptání.

Když se sladká větev naroubuje na trpký strom, oba pocítí nůž a oba trpí. Avšak pouze tehdy může trpký strom nést sladké ovoce. Sám Bůh trpěl bolest, aby do naší špatné podstaty uvedl dobro.

V tom vidíme velkou Boží lásku a na oplátku věrně trpíme muka tohoto světa. Potom můžeme nést dobré ovoce navěky.

Hledající: Je tedy utrpení pro duchovní život nezbytné?

Sadhu: Božský řád je ustanoven pro naše duchovní zdraví a štěstí. Pamatuj, že duchovní sklíčenost a tělesná bolest nejsou totéž. Tělesná bolest je důsledkem nemoci nebo zranění, ale duchovní sklíčenost je důsledkem hříchu a oddělení od Boha. Když vzdorujeme Bohu a

bouříme se proti jeho božskému řádu, vzniká duchovní sklíčenost. Taje podobná nepohodlí, které zaživa Angličan v tropickém horku nebo Ind v třeskuté zimě. Bůh nám nebrání v tom, abychom se postavili proti němu; místo toho používá sklíčenost, jež následuje, aby nám připomněl, že jsme v tomto světě poutníky a cizinci.

V zákopech vykopaných za 1. světové války začaly růst květiny a ovoce. Půda byla v hloubce bohatší a plodnější než na povrchu. Tak tomu je, když trpíme: skrytá bohatství naší duše vycházejí na světlo. Nesmíme si tedy zoufat při pohledu na to, co se zdá být ničivým procesem. Právě tento proces může přimět skryté, nevyužité síly naší duše, aby začaly pracovat.

Plod uvnitř vlašského ořechu je chutný, ale skořápka, která ho obklopuje, je tvrdá. Utrpení je při prvním setkání nepříjemné, ale ti, kdo ho přijímají kvůli Bohu, v něm najdou potěšení duchovního pokoje. Skutečného vítězství nedosáhneme tím, že se vyhneme bolesti, nýbrž spíše tím, že objevíme milost přeměny bolesti v úlevu, smrti v život a zla v dobro.

Bourec morušový bojuje uvnitř svého kokonu, avšak právě tento boj dává sílu jeho křídílům. Když kokon otevřeme a osvobodíme uvězněného tvora předčasně, nebude mít sílu k novému životu a zemře. Tak Boží děti bojují ve světě a v tomto boji se stávají silnými a schopnými života, který na ně čeká.

Naše duchovní zápasy ve světě jsou přípravou na věčný domov. Požehnání útěchy dokážeme skutečně ocenit pouze tehdy, zažijeme-li rovněž muka trápení; potěšení ze sladké chuti, jen když ochutnáme něco trpkého; hodnotu dobra, jen když se setkáme se zlem; cenu života, jen když projdeme smrtí. Neštěstí a těžkosti v životě udržují našeho ducha bdělého, takže neopouštíme své skutečné určení a nezabydlujeme se v tomto pomíjivém světě. Až všichni dosáhneme stavu dokonalého duchovního zdraví, utrpení navždy skončí.

Hledající: Míniš tím tedy, že Bůh na nás úmyslně sesílá utrpení pro naše vlastní dobro?

Sadhu: Bůh stvořil všechno v přírodě k nějakému účelu, byť tento účel nedokážeme pochopit. Téměř každá látka v přírodě, která způsobuje nemoc a smrt, může být rovněž použita jako uzdravující lék. Nazýváme je jedovatými, protože neznáme jejich skutečné vlastnosti. Stejně tak zkoušky a trápení mohou posílit a prohloubit náš duchovní život, když jich správně využijeme.

Trpíme-li, může to také prospívat druhým lidem způsobem, který si těžko dokážeme představit. Když ostatní vidí naše trápení a pomáhají nám, mohou cvičit své vlastní duchovní dary a růst k dokonalosti. Bůh se z naší bolesti neraduje, ale někdy používá bolest a utrpení jako hořký lék k léčbě duší. V případě, že se obrácíme proti Bohu a odmítáme jeho pomoc, stávají se takové zkoušky pro naši duši smrtelným jedem.

Jestliže se novorozeně nerozkřičí a nerozpláče, musí se pleskat, dokud nezačne. Nikdo se neraduje z toho, že bouchá dítě -jen touží po tom, aby plně využilo svých plic a vdechlo do nich životodárný vzduch. Tak nás v dokonalé lásce může Bůh bít a píchat bolestí, aby dech modlitby volně proudil plícemi naší duše. To je jediný způsob, jak se můžeme stát silnými a způsobilými pro věčný život.

Podívej se na perlu. Perla je produktem bolesti a utrpení. Škeble, týraná cizím tělesem ve svém jemném mase, reaguje tím, že trápice objímá a přeměňuje jej v předmět veliké krásy. Stvoření perly nejenže poskytuje úlevu škeblí, aleje také zdrojem úžasu a potěšení pro mnoho dalších. Ale pozor! Jedinečný lesk perly lze snadno zničit. Inkoust nebo olej mohou její krásu znečistit a znehodnotit. Perly uložené do starověkých hrobů se často rozpadnou s mrtvolou svého majitele; prach z perly se pak smísí s prachem z mrtvého.

Duchovní život - jako perla - roste z bolesti a utrpení. A i když se bolest přeměnila v překrásnou věc, lesk našeho duchovního života se může snadno znečistit a rozpadnout. Musíme stále bdít, modlit se a obracet se vděčným srdcem k Mistru.

Černé uhlí musí vydržet tisíce let horka a tlaku, než se změní ve vzácný diamant. Ani potom diamanty nezáří, dokud se do nich neudělá první řez. Když jsou vybroušeny a vyleštěny,

zaskvějí se v paprscích slunce nádhernými barvami. Vědci mohou v laboratořích vyrábět umělé diamanty, ale pečlivé zkoumání odhalí jejich podřadnost. Podobně ani my nemůžeme dosáhnout duchovní dokonalosti, aniž bychom prošli bolestí a utrpením. Musíme žít stále v Boží přítomnosti; pak nás naše zkoušky změní v nebeské klenoty, vybroušené a vyleštěné jistou rukou Mistra.

Hledající: Proč se lidé smějí a vysmívají těm, kdo si volí cestu utrpení?

Sadhu: Nebuď překvapený ani sklíčený, jestliže tě druzí pronásledují a pomlouvají. Světlo a temnota nemohou existovat pohromadě. Lidé, kteří jsou připoutáni k vlastním touhám a rozkoším, nikdy nepochopí ty, kdo jsou zaměřeni duchovně, a vždy jim budou odporovat. Protože se brání každé zkoušce svého sobectví, často se stávají útočnými. Ve skutečnosti by sis měl dát pozor, když se ti v tomto materialistickém světě dostává chvály a komplimentů, zdali jsi také nesešel z duchovní cesty. Překonají-li nevěřící chuť ti odporovat, bude to pro tebe ještě horší. Pak mohou začít ovlivňovat tvůj duchovní život a brzdit tvůj pokrok.

Jeden muž statečně vyznával svou víru a vyzýval lidi, aby opustili své sobecké touhy. Jeho nepřátelé, rozzlobení výzvou jeho života i slov, se ho zmocnili a pověsili ho na strom hlavou dolů. I v této poloze měl takový pokoj v srdci, že si bolest a hanbu ani neuvědomoval. Obrátil se ke svým trýznitelům a řekl: „V tomto světě je všechno vzhůru nohama a nic není vzpřímené. Vy si myslíte, že jste mě pověsili hlavou dolů, ale ve skutečnosti jste mě obrátili na správnou stranu. Jsem jako diapozitiv, který vrhá obraz správně, jen když se do promítačky vloží vzhůru nohama. Ve vašich očích jsem vzhůru nohama, ale v Božích očích jsem navěky vzpřímený.“

Někdy je pro následovníky Boha snazší zemřít jako mučedníci než se denně vydávat jako živé oběti. Tělesnou smrt prožijeme jen jednou, ale následujeme-li věrně Boha, musíme umírat každý den. Mistr potřebuje živé mučedníky, kteří se nabízejí za druhé. Všichni, kdo jsou připraveni položit život ve věrnosti Bohu - ať jde o tělesnou smrt, nebo každodenní službu druhým -, budou žít s Bohem navěky v plnosti štěstí.

Hledající: Když tedy námi sobectví lidé opovrhují, jistě se můžeme alespoň spoléhat na jiné duchovně založené lidi, že budou stát při nás.

Sadhu: S tím nepočítej! Aby nás zachránil, odmítl Mistr všechno a sám byl odmítnut všemi. Při jeho vstupu do Jeruzaléma lid jednohlasně volal: „Pane! Pane!“ Avšak do tří dnů je tím, jak zpochybnil jejich pohodlné a sobecké životy, tak urazil, že volali jednohlasně: „Ukřižuj ho! Ukřižuj ho!“ Vkládat své naděje do podpory jiných lidí znamená stavět dům na písku. Dnes tě budou oslavovat a vychvalovat, ale zítra tě srazí dolů a nezůstane po tobě ani stopa.

Nelítuj se, ani když se proti tobě obrací ti, kdo vedou duchovní život. Jestliže věrně následuješ vedení Božího ducha, Bůh a obyvatelé nebeského království budou stát při tobě. Nesmíš se dát odradit. Brzy přijde čas, kdy Bůh odmění nesobeckou lásku věncích.

Hledající: Často se zdá, že ti, kdo jsou věrní Bohu a kdo hledají pravdu, musejí trpět, zatímco jiní se těší pohodlí a klidu.

Sadhu: V ostrém zimním větru jsou stromy holé a vypadají jako mrtvé. Na jaře však vyženou listy a květy a začne se objevovat první ovoce. Tak to bylo s Mistrovou smrtí a vzkříšením. Tak je to i s námi, kteří věrně neseme břemeno utrpení a smrti. Ačkoli se může zdát, že jsme ukřižovaní a mrtví, přece poneseme krásné květy a slavné plody věčného života.

Nežárli na ty, kdo vedou pohodlný život. Ovce se mohou zatoulat od stáda a najít dobrou trávu na pokraji džungle. Ve skutečnosti jsou však ve velikém nebezpečí a nakonec přijde divoká zvěř a roztrhá je na kusy. Naopak ti, kdo zůstávají se stádem, se mohou zdát slabí a tráva tam může být méně zelená, ale pod pozorným zrakem pastýře jsou v bezpečí. Stejně je tomu s následovníky Boha; ti, kdo žijí v pohodlí a úspěchu, se nemusejí nutně těšit jeho požehnání.

Ať se nám to líbí nebo ne, v životě se setkáme s utrpením a nebezpečím. Neneseme-li Mistrův kříž, poneseme kříž světa - se všemi jeho pozemskými statky. Ti, kdo nesou Mistrův kříž,

vědí ze zkušenosti, že jeho kříž nese a vede je bezpečně k jejich určení. Avšak kříž tohoto světa nás ve skutečnosti stahuje dolů a vede ke zničení. Který kříž jsi zvedl ty? Zastav se a uvažuj.

Had a bourec morušový začínají svůj život v podobném těle. Jak ale rostou, had zůstává hadem, bez ohledu na to, kolikrát změni kůži, zatímco housenka se zbaví své ošklivé podoby, vyklube se z kokonu jako úplně nový tvor a zamává ve vzduchu jemnými křídly. Tak se věřící zbavuje tohoto hmotného těla a vstupuje do duchovní blaženosti, aby se navěky vznášel v nebeském království, zatímco hříšník zůstává hříšníkem i po smrti.

Mistr otevřel brány nebes všem, kdo ho ve víře následují. Jakmile vykročíme v jeho stopách a s vírou přijmeme cestu utrpení, začneme prožívat bezmeznou radost. Jenom ti, kdo věří, dokáží tuto radost pochopit a přijmout. Pro nevíru je nebe uzavřené. Bůh dává trvalou radost a hluboké štěstí dokonce i uprostřed bolesti. Tato radost nás může podporovat uprostřed utrpení a vést nás skrze otevřenou bránu nebes.

Hledající: Mluvíš o Mistru - vtěleném Bohu -, který trpí. Jak je taková věc možná?

Sadhu: Tělo a duch jsou odlišné věci, přesto jsou ale tak jemně protkané, že duch šíje vědomí i nejlehčího poranění těla. Tím se Stvořitel odlišuje od stvoření, ale kdekoli lidé prožívají bolest a smutek, pociťuje je i sám Bůh.

Čistý člověk nedokáže ani krátkou dobu vydržet na nečistém místě. Ti, kdo žijí ve společenství s Bohem, pokládají za velmi nepříjemné, že musejí žít mezi bezbožníky. A skutečně někteří opouštějí svět a žijí jako poustevníci na poušti nebo v jeskyních. Jestliže my, hříšní lidé, nemůžeme vystát společnost těch, kdo páchají zlo, jaká muka musel prožívat Mistr. Když mluvíme o jeho utrpení, často máme na mysli šest hodin ukřižování, ale celý Mistrův život jako ztělesnění svatosti mezi poskvřenými musel být zkouškou. Vzal ji na sebe, aby nás vysvobodil ze smrti. Je to nad naše chápání. Je ohromující, že Bůh se z lásky stal jedním z nás, abychom mohli získat věčný život.

Jednou, když jsem cestoval přes Himálaj, řádil tam velký lesní požár. Všichni se horečně snažili oheň uhasit, ale já jsem si všiml skupiny mužů, kteří stáli a dívali se do stromu, jenž mohl každou chvíli vzplanout. Zeptal jsem se jich, na co se dívají, a oni ukázali na hnízdo plné ptáčat. Nad ním ve vzduchu divoce kroužila ptačí matka a varovně křičela na svá mláďata. Ona ani my jsme nemohli nic dělat a po větvích se brzy začaly šplhat plameny.

Hnízdo chytlo a všichni jsme užasli, když jsme viděli, jak ptačí matka zareagovala. Místo aby uletěla z plamenů, slétla dolů, sedla si na hnízdo a přikryla mláďata křídly. V příštím okamžiku shořela na popel ona i ptáčata. Obrátil jsem se k okolostojícím a řekl: „Byli jsme svědky něčeho skutečně úchvatného. Bůh stvořil tu ptačí matku s takovou láskou a oddaností, že dala svůj život, aby chránila své mladé. Jestliže její malé srdéčko bylo tak plné lásky, jak nepředstavitelná musí být láska jejího Stvořitele! To je láska, která ho přivedla z nebe na zem, aby se stal člověkem. To je láska, která ho přiměla, aby kvůli nám vytrpěl bolestnou smrt.“

Bůh, který sám v tomto světě vytrpěl muka, dokáže chránit a zachránit ty, kdo trpí nyní. Dává úlevu, když přijde správný čas. Nabuchodonozor hodil tři mladíky do pece, ale Bůh byl s nimi a nesnesitelný oheň jim nemohl ublížit. Bůh je se všemi, kdo obdrželi nový duchovní život. Procházejí plameny tělesné bolesti a trápení a přebývají v pokoji a bezpečí Boží přítomnosti.

Podobenství KRÁL A SEDLÁK

Byl jednou jeden dobrý a spravedlivý král, který miloval své poddané a chtěl dělat všechno pro to, aby jim pomohl. Čas od času se toulával po svém království v přestrojení za prostého člověka, aby se dozvěděl více o jejich obtížích a problémech. Doufal, že tak najde způsob, jak jim pomáhat.

Na jedné takové cestě potkal starce, který kočíroval své volky na pole a zápasil s těžkým nákladem na zádech. Krále bolelo srdce, když to viděl, a tak přistoupil ke starci a řekl:

„Poslyš, dědečku, nemohu ti pomoci? Dej mi ten ranec a já ti ho na pole donesu.“ Stařec polekaně vzhlédl zpod svého nákladu. Shodil pytel na zem, zhluboka se nadechl a odpověděl: „Jsi velmi laskav, synku, ale jsem chudý a nemám, jak bych takovou laskavost splatil.“ Král ho rychle ujistil: „O to se nestarej, dědečku! Za odměnu mi docela stačí, když své srdce zbavím bolesti z pohledu na tebe, jak se pachtíš pod tak těžkým nákladem.“ Domluvil a zvedl pytel, hodil si ho na ramena a kráčel se starcem a jeho voly. Došli na pole, stařec mu velice děkoval a zeptal se: „Jak se jmenuješ, laskavý pane, a kde bydlíš?“ Král se posadil vedle muže a nejprve neodpovídal. Na tak těžkou práci nebyl zvyklý a musel nabrat dech. Potom, po krátkém odpočinku, spolu rozmlouvali.

Král: Proč se ptáš, jak se jmenuj i a odkud jsem? Já za svou službu nechci žádnou odměnu. Jak to, že ale ty ve svém stáří dosud tak těžce pracuješ?

Sedlák, o slzách: Co na to mohu říci? Udělám lépe, budu-li mlčet. Srdce mě bolí, když pomyslím na své neštěstí, když si vzpomenu na všechno, co jsem ztratil.

Král: Co tím myslíš? Prosim, řekni mi to. Mé srdce je s tebou a snad ti mohu trochu pomoci. Prosim, řekni mi, co se stalo.

Sedlák: Nenapadá mě, jaké dobro by mohlo vzejít z toho, že ti povím svůj tragický příběh, ale protože na tom trváš, řeknu ti to. Jsem velmi chudý. Měl jsem dva syny a ve svém stáří jsem byl na nich velmi závislý. Loni byl v naší zemi strašný hladomor a na nás těžce dopadl, neboť jsme byli velmi chudí. Poslal jsem jednoho ze svých synů do nejbližšího tržního města - několik mil od naší vesnice -, aby nakoupil pšenici. Běda, můj druhý syn šel rovněž s ním, aby mu pomohl. Když přišli na místo, šli k velkoobchodníkovi s obilím, nakoupili pšenici, kterou jsme potřebovali, a ihned se vydali zpět domů.

Zatímco smlouvali s obchodníkem, jiný muž je zpozvzdálí sledoval. Jak se ukázalo, ten muž byl lupič a urputný nepřítel obchodníka s obilím. Zdá se, že obchodník proti němu před lety svědčil a jeho poslali do vězení. Po svém propuštění tedy stále hledal příležitost k pomstě.

Když moji synové odešli z obchodu, ten lupič viděl, že obchodník je sám. Napadl ho, zavraždil ho a utekl se všemi jeho penězi. Krátce nato tam přišel jeden ze služebníků zavražděného obchodníka a našel svého mistra mrtvého v kaluži krve. Okamžitě volal o pomoc a seběhlo se velké množství lidí, aby se podívali, co se děje. Přišla také policie a ubohého služebníka ihned uvěznila.

Služebník samozřejmě pověděl policii, že několik okamžiků předtím viděl u svého pána dvojici mladíků. Podle jejich oblečení a přízvuku usoudil, že jsou z naší části země a přišli nakoupit obilí. Chvilí nato se vrátil a ke svému velkému zděšení zjistil, že jeho pán byl brutálně zavražděn a vrazi utekli se všemi penězi, které v obchodě byly. Služebník naléhavě prosil policisty, aby ty dva muže pronásledovali a zatkli je. Jakmile to dopověděl, policie za mými syny vyslala jednotku o pěti mužích. Rychle je chytili a odvedli je zpět do obchodu, kde koupili pšenici.

Protože moji synové byli úplně nevinní a nevěděli o tom všem, co se stalo, šli s nimi zcela dobrovolně. Doufali, že požádají obchodníka, aby svědčil v jejich prospěch, že nejsou zloději ani lupiči, ale prostí, poctiví venkované, kteří v jeho obchodě nakupovali obilí. Neměli ani zbraně, ani skvrny od krve, ani nic z těch ukradených peněz. Když se vrátili s policisty a viděli tu strašnou scénu, vyděsili se. Nikdy ve svém životě neviděli nic tak hrozného a nedokázali pronést ani slovo. Proto většina kolemstojících lidí usoudila, že jsou viníky, ačkoliv někteří zkušenější a vzdělanější muži říkali, že to je spíše známka neviny. Krutí policisté však tato varování neposlouchali. Bez milosti mé syny zbili a toho staršího rány tak těžce zranily, že upadl do bezvědomí. Na šatech měl krvavé skvrny ze svých vlastních ran. Jakmile jsem uslyšel tuto strašnou zprávu, nechal jsem své voly a majetek u souseda a pospíchal jsem do města, kde se to stalo. Když jsem tam přišel, šel jsem rovnou za vládními úředníky a s velkou pokorou a podřízeností jsem je prosil, aby se smilovali nade mnou i nad mými syny. Oni se ale na mě rozzlobili, zacházeli se mnou hrubě a poslali mě rovněž do vězení: „Jsi tak slepý a

hloupý, starce, že nevidíš obchodníkovu krev všude na šatech svého syna? Neslyšíš, jak jeho krev volá po spravedlnosti?" Tak vidíš, milý příteli, jak slepá je naše vláda a jak krutá je policie. Lidé volají po spravedlnosti, ale žádná spravedlnost není. Krutí a zlí prosperují, zatímco chudí a nevinní hrozně trpí. Inu, nejdřív mi nadávali a vyhrožovali, a nakonec mě nechali jít, ale znovu bili mé syny a odtáhli je před soud, kde měli být vyslýcháni. Mí ubozí synové opakovali, že nevědí nic o tom, co se stalo, a že jsou nevinní, ale jejich slova padala do hluchých uší. Policie překrucovala fakta a vyráběla důkazy proti oběma mým synům, aby dokázala, že starší syn obchodníka zabil a mladší byl jeho komplicem. Na základě těchto falešných důkazů byli oba shledáni vinnými. Starší syn byl odsouzen k smrti a mladší k sedmi letům nucených prací. Hořce jsem plakal a volal po spravedlnosti, ale kdo poslouchá prosby chudáka?

Za několik dnů lupič, který skutečně zavraždil obchodníka s obilím, napadl a zabil dalšího majitele obchodu. Tentokrát tam bylo tolik svědků, že nemohl uniknout. Byl souzen a odsouzen k smrti, a když si uvědomil, že jeho smrt je nevyhnutelná, přiznal se i k vraždě obchodníka. Když soudci slyšeli přiznání umírajícího muže, poslali dva úředníky do vězení s příkazem, aby byli moji synové propuštěni. Ale běda, staršího syna již oběsili a mladší zemřel beznadějí a na zranění, k nimž přišel ve vazbě. Poté, co jsem své dva syny - radost mého života a mé pohodlí ve stáří - pohřbil, vrátil jsem se domů slabý a se zlomeným srdcem.

Král: Tvé vyprávěními rve srdce, dědečku. Je to víc, než člověk dokáže snést. Proč jsi se neodvolal ke králi a nežádal spravedlnost?

Sedlák: Dražený pane, vyzkoušel jsem všechno, co se dalo, ale vládní úředníci mi nedovolili přiblížit se ke králi ani se k němu odvolat. Nakonec jsem neměl jinou možnost než vypít hořký pohár smutku a soužení. Náš král je dobrý a má laskavé srdce, ale jeho úředníci jsou krutí a neříkají Jeho Veličenstvu celou pravdu. Slýchám, že náš milostivý král někdy vychází ven v převlečení, aby zjistil potřeby a strasti svých poddaných a ulevil jim v utrpení, ale nevím, jestli je to pravda. Co tedy není možno vyléčit, to je třeba přetrpět.

Král: Vskutku, co se stalo, nedá se odestát. Pomohu ti, budu-li moci, ale žádný smutek ani lítost ti nevrátí syny. Dříve nebo později všichni opustíme tento svět. Pověz mi ale více o svém životě a svých sousedech.

Sedlák: Laskavý pane, někteří pláčou a jiným je do zpěvu. Obvykle je dům každého člověka jeho hradem. Podle toho, co vidím, nejsou bohatí vůbec šťastnější než chudí, ani nejsou chudí méně spokojeni než bohatí. Skutečně, ti, jimž vládnou starosti a potřeby, jsou méně spokojeni než chudí. Před tímto strašným neštěstím jsem byl šťastný jako král ve svém paláci.

I teď se snažím dobrovolně přijmout svůj osud a žít tak šťastně, jak dokážu. Opravdu požehnaní jsou ti, jejichž srdce zná Boží pokoj; jinak jsou si podobní bohatí i chudí, žebrák i král.

Král: Udělalo býti radost, dědečku, kdyby tě král pozval, abys bydlel v jeho paláci?

Sedlák: Cožpak v královském paláci není smutek, trápení a smrt? Více potěšení je v jednoduché chýši s prostým jídlem po celodenní těžké práci než v přepychu paláce. Ve skutečnosti mi mé utrpení dalo tolik cenných lekcí. Lekcí, které mi dříve byly neznámé. Jsem šťastný, kamkoli mě Bůh postaví. Smrt mých synů byla téměř víc, než mé srdce mohlo snést, ale teď jsem přesvědčen, že odloučení je jen dočasné. Mé dny jsou sečteny a jednoho dne také překročím řeku smrti. Dnes tato zrnka pšenice rozhodím po poli; za několik dnů se začnou rozpadat, ale potom vyrostou nová zrna. Stejně tak i každý z nás zemře, ale naše duše vyrostou v nové podobě. Naše smrtelné tělo se rozpadne, ale naše duše povstane a bude žít ve věčné blaženosti u Stvořitele, kde už nebude smrt, ani smutek, ani bolest.

Král: Dědečku, ty jsi mi pro mne udělal víc, než jen splatil mou malou službu. Tvá slova jsou pro mě větší pomocí než jakákoli pomoc, kterou jsem poskytl já tobě. Teď jsem to já, kdo ti musí poděkovat. Kde jsi našel tuto božskou moudrost?

Sedlák: Když jsem tolik trpěl, navštívil mě jeden Boží muž. Měl se mnou soucit, ale také mi

duchovně pomáhal a naučil mě božské pravdy. Vyprávěl mi, že právě tak jako náš spravedlivý král vychází mezi svůj lid, aby mu pomáhal, i nebeský král chodil po zemi, aby lépe poznal stav svého lidu. Rovněž on jim pomáhal, učil je a utěšoval. A nakonec ukázal hloubku své lásky tím, že za ně obětoval vlastní život. Od té doby, co jsem přijal pravdu, kterou učil ten svatý muž, našel jsem nový pokoj a vděčnost za všechno, co prožívám.

Král: Dělá mi velkou radost, když slyším, že jsi našel tento pokoj. Už tě ale nesmím zdržovat od práce. Snad budu mít to potěšení a opět se s tebou někdy setkám.

Když král domluvil, odešel od sedláka a pokračoval svou cestou. Sedláka samozřejmě ani nenapadlo, že člověk, s nímž mluvil, byl ve skutečnosti král v přestrojení. Král se vrátil do svého paláce, prošetřil starcův příběh a zjistil, že každé slovo byla pravda. Nařídil přísné potrestání policistů, kteří se toho účastnili, jako poučení pro ostatní. Potom sedlák obdržel předvolání do paláce, kde ho král přijal s poctami a s láskou a udělil mu štědrý důchod, aby mohl žít své dny v pohodlí a klidu. Udivený sedlák se vrátil domů a velebil laskavost a spravedlnost Boží i královu.

Amrta VĚČNOST

Hledající: Sadhue, říkáš, že jednoho dne utrpení ustane a že se budeme radovat z věčné jednoty s Bohem. Co mi můžeš říci o našem věčném domově?

Sadhu: Jedna věc nás nikdy neuspokojí nadlouho. Vždycky chceme měnit okolnosti a prostředí, v nichž se nacházíme. Tento neklid pramení z naší hluboké vnitřní obavy, že pomíjivé věci tohoto světa nikdy nemohou uspokojit naši duši, že nám nikdy nemohou dát pocit stálého a neměnného naplnění. Jen když se obrátíme k Mistru, budou naše touhy proměněny a dokonalý pokoj, dar, který člověka nikdy neunaví, se zjeví jako nejhlubší touha našeho srdce - a konečně jako to jediné, co duše hledá.

Je mnoho nešťastných lidí, kteří se radují při pomyšlení na to, že po smrti přijdou do nebe, ale kteří si neuvědomují, že nebe musí začínat zde na zemi. Jak by se mohli radovat z toho, že jsou na místě, na něž nejsou zvyklí? Vidím tolik lidí, dokonce i mezi zbožnými, kteří nedovedou mezi sebou žít v souladu ani během tohoto krátkého pozemského života. Jak by spolu mohli žít po celou věčnost? Nevěřím v náboženství, které *nabízí* nebe teprve potom, co tento život skončí. Je pravda, že náš příbytek není zde; naše útočiště se nalézá někde jinde. Avšak mnozí z těch, kdo čekají na nebe, zjistí, že duchovní království je podivné a vůbec neodpovídá jejich vkusu.

V duchovní říši jsou nebe a peklo dva opačné stavy bytí. Tyto stavy se již nyní rozvíjejí v srdci každého člověka. Tyto dva stavy duše nemůžeme vidět o nic víc, než můžeme vidět samotnou duši. Ovšem můžeme je zažít právě tak jasně, jako cítíme tělesnou bolest nebo vychutnáváme lahodnou chuť sladkého ovoce.

Zranění způsobené fyzickým úderem se může zanítit a zhoršit natolik, že způsobí strašlivou bolest, či dokonce smrt. A my víme, že ovoce nás může živit a udržovat při životě, což je důležitější než pouhé vychutnání jeho sladké chuti. Podobně s sebou každý hříšný skutek nese bolestné následky, právě jako dobrý skutek přináší důsledky blahodárné. Ačkoliv snad plně nevnímáme bolest či potěšení z těchto následků, budeme je vnímat, až zcela vstoupíme do duchovní říše.

Občas zažijeme náhlý pocit duchovního pokoje nebo bolesti, cosi, co k nám přichází z duchovního světa, aniž bychom na to my sami mysleli nebo si to přáli. Tento pocit je začátkem nebe nebo pekla. Může se objevit znovu a měnit se, ale postupně jedno nebo druhé převáží podle našeho duchovního zaměření. Tím, že jedno či druhé opakovaně přizívujeme, určujeme si svůj duchovní osud. Proto základy nebe či pekla leží hluboko v našem srdci dávno před tím, než přejdeme na onen svět. Až náš život na tomto světě skončí, vstoupíme do toho duchovního stavu, který nám naše touhy či vášně připravily.

Hledající: Kdybychom si sami volili svůj věčný osud, pak by si jistě nikdo nevybral věčnou smrt, že?

Sadhu: Bůh vskutku stvořil lidské srdce tak, že je nakloněno přijmout jeho živého Ducha. U mnoha lidí se ovšem vyvinula taková láska a oddanost k hmotným věcem, že jejich srdce není schopno obrátit se k věcem duchovním. Pomysli na dřevěné uhlí. Je přirozeně nakloněno k tomu, přijímat do sebe oheň, ale bez kyslíku do něj oheň nemůže proniknout. Jestliže se utápíme ve světských zábavách, živý oheň nemůže vzplanout a my zůstáváme v temnotě. Pouze když se obrátíme k Mistru, bude chrám našeho srdce vyčištěn. Teprve potom budeme připraveni přijmout do svého srdce jeho ducha. Teprve potom budeme moci zažít skutečnou blaženost a trvalý pokoj.

Připravenost našeho srdce a mysli přijmout Božího ducha je jako struny houslí. Jsou-li správně naladěny, ve vzájemné harmonii, pak dotek smyčce vyvolá krásnou hudbu. Jestliže ne, je to jen disonance. Je-li naše srdce skutečně připraveno přijmout Božího ducha, budou z něj vycházet krásné melodie a radostný souzvuk - jak v tomto životě, tak v duchovním světě.

Když Mistr dal svůj vlastní život na kříži, byli vedle něj ukřižováni dva zločinci. Zdálo by se, že všichni tři muži trpěli stejný úděl, ale z duchovního hlediska v tom byl ohromný rozdíl. Jeden zůstal cynický a neuctivý, a dokonce se vysmíval Mistru, který trpěl. Druhý zločinec pocítil hlubokou bolest z výčitek svědomí a poznal velkou nespravedlnost Mistrovy popravky. Otevřel tedy své srdce v lásce a ve spojení s Mistrem a uslyšel upokojující slova, že téhož dne vejde do ráje. Ráj neexistuje jen za hrobem; začíná už v lidském srdci. Někteří lidé oslavují Mariino lůno, v němž přebýval vtělený Bůh. To ale bledne v porovnání s každým srdcem, do něhož člověk pozve Mistra, který je změni v nebe samo.

Jednou jsem ve vidění spatřil muže, který přišel do duchovního světa. Byl velmi rozrušen, neboť v celém svém životě nikdy nepomyslel na nic jiného než jak si vydělat na svůj denní chléb. Zároveň jsem viděl jiného muže, který zemřel a vešel do duchovního světa. Byl to pochybovač, tvrdohlavý ve svých názorech. Svátí a andělé se jich s láskou a soucitem ujali a snažili se je vést do nebeského světla. Oni se však znovu a znovu obraceli zpět ke stínům, neboť hřích je natolik pokřivil, že o všem pochybovali a ničemu nevěřili. Díval jsem se na ně a byl jsem zvědav, jak skončí. Jeden ze svatých se ke mně obrátil a řekl: „Bůh se nad nimi přesto může smilovat.“

Pak jsem viděl jiného muže, který vešel do duchovního světa. Ten muž vedl špatný život. Když přišli andělé a svátí, aby mu pomohli, proklínal je a zlořečil jim: „Bůh je úplně nespravedlivý. Připravil nebe pro takové pochlebovačné otroky, jako jste vy, a nás, co jsme zbyli, posílá do pekla. A vy ho nazýváte Láskou!“ Potom nádherný hlas vysokého anděla zvolal: „Bůh dává tomuto muži svolení, aby vstoupil do nebe.“ Muž nedočkavě vykročil. Avšak jakmile se dostal ke dveřím nebe a uviděl svatý, zářivý palác se všemi jeho slavnými obyvateli, začal se cítit nesvůj. Andělé ho povzbuzovali, aby šel dál a uviděl Mistra, jak sedí na svém trůně. Když se o to však pokusil, světlo Slunce spravedlnosti odhalilo nečistotu jeho života znečištěného hříchem. Odvrátil se v mukách odporu k sobě samému a utekl s takovým spěchem, že se po hlavě vrhl do bezedné jámy.

Pak jsem uslyšel hlas Mistra, který říkal: „Pohled'te, mé drahé děti! Nikomu nezakazuji vejít do mého království. Nikdo to nezakázal ani tomuto muži, ani mu nepřikázal, aby odešel. Byl to on se svým nečistým životem, kdo utekl z tohoto svatého místa. Nenarodíte-li se z ducha, neuvidíte Boží království.“

Hledající Je věčná blaženost dostupná každému člověku?

Sadhu: Mnozí po ní touží, ale ztrácejí ji pro svou vlastní bláhovost. Jeden chudý žebrák seděl jednadvacet let na ukrytém pokladu, aniž o tom věděl. Tak, žhavě hořel touhou po penězích, že dokonce šklubil haléře, které dostal. Nakonec zemřel v naprosté chudobě. Protože ten chamtivec seděl tak dlouho na jednom místě, začalo se říkat, že tam měl ukryto něco cenného. Guvernér proto nechal na tom místě kopat a objevila se truhla s pokladem, plná cenných

klenotů. Chamtivý žebrák zemřel, aniž se dozvěděl o bohatství, které leželo několik centimetrů pod ním, a cennosti nakonec místo toho přišly do královského pokladu. Boží příslib blaženosti máme velmi blízko - ve svých ústech a ve svých srdcích.

Mnoho lidí zemřelo žízni, i když byli obklopeni oceánem. Jeho slaná voda prostě nemohla utišit jejich žízeň. Právě tak jsou mnozí lidé, kteří žijí uprostřed nekonečné Boží lásky, ale umírají žízni, protože hřích sladkou vodu Boží lásky změnil, takže se pro ně stala hořkou. Ti, kdo se odvrátí od hříchu a hledají duchovní život u Mistra, nalézají prameny živé vody, které vytékají z tohoto moře lásky. Nalézají plné uspokojení a trvalý mír. To je nebe.

Jednoho věrného Mistra následovníka mučili tak, až se ocitl na pokraji smrti. Byl však naplněn takovou duchovní radostí, že se obrátil ke svým mučitelům a řekl: „Ach, kdybych vám tak mohl otevřít své srdce a ukázat vám nádherný pokoj, který jsem našel.“ Udivení jeho vnitřním klidem tváří v tvář takovému utrpení tyto hloupí lidé rozřízli jeho srdce, neboť doufali, že v něm naleznou něco cenného. Samozřejmě nenašli nic. Skutečnost nebeské blaženosti znají jen ti, kdo otvírají svá srdce a přijímají ji.

Někdy náš pocit vnitřního pokoje a duchovní blaženosti bledne. Může k tomu dojít pro nějakou neposlušnost nebo proto, že se od nás Duch na nějakou dobu vzdaluje, abychom znovu poznali, jak prázdná a nepokojná je naše duše bez Boha. Tak nám Bůh může opět zjevit naši vnitřní slabost a naučit nás, že bez duchovního života nejsme nic než suché kosti. Bůh nás chce chránit před pýchou a samolibostí z myšlenky, že jsme něčeho dosáhli svou vlastní lidskou silou. Bůh nás cvičí a vychovává, abychom se opět obrátili k Mistru a našli nekonečné duchovní štěstí.

Někdy ty, kdo jsou naplněni Božím duchem, zaplaví božská blaženost a upadají do stavu vytržení, či dokonce bezvědomí. To je připomínka toho, že tělo a krev nemohou pojmout slávu a požehnání duchovního světa. Jen když se naše duše osvobodí od smrtelného těla, zakusíme plnost duchovního pokoje, v němž bolest a utrpení, smutek a vzdechy, trápení a smrt navždy pominou.

Uprostřed polárních ledových polí může člověk nalézt proudící potoky horké vody. Právě tak můžeme nalézt, dokonce i uprostřed tohoto světa bez lásky a plného utrpení, neúnavné proudy nebeského pokoje. Dochází k tomu všude tam, kde v lidském srdci plane oheň Božího ducha.

VAROVÁNÍ ZÁPADU

Křesťan: Sadhue, ty jsi sám na sobě zažil, že Ježíš je Mistr, který nás vede k vnitřnímu pokoji a spáse. Nemáme povinnost přinášet tuto pravdu pohanům všude na světě?

Sadhiti: Musíme překonat starý zvyk, že nazýváme lidi jiných náboženství „pohany“. Nejhorší „pohané“ jsou mezi námi. Lidi jiných náboženství bychom měli milovat, dokonce i agnostiky a ateisty, jako bratry a sestry. Nemusíme milovat všechno, čemu věří a co dělají, ale musíme milovat je.

Dokonce i modloslužebník, který uctívá kámen, může prožít něco z Božího pokoje. To neznamena, že by v kameni byla nějaká síla přinášející pokoj, ale pro někoho to může být cesta, jak svou pozornost soustředit na Boha. Bůh dává všem lidem pokoj podle jejich víry. Nebezpečí tkví samozřejmě v tom, že se takový věřící nebude duchovně rozvíjet a bude stále víc a víc vázán spíše na hmotný předmět než na živého Boha - a nakonec bude tak neživý jako ten kámen. Takový člověk již nebude schopen rozpoznávat tvůrce života, který jediný může naplnit touhy našeho srdce.

Křesťan: Nemáme však povinnost vyznávat víru a sdílet ji s jinými? Ty sám ses o Mistru dozvěděl od misionářů, kteří přišli do Indie.

Sadhu: Jestliže jsme se skutečně setkali s Mistrem a prožili osvobození od hříchu, pak nás čirá radost nutí k tomu, abychom ji sdíleli s jinými. Ne-

můžeme mlčet o tom, co Bůh udělal; musíme o tom svědčit. Každý, kdo zažil Mistruv pokoj - ať je to muž nebo žena, chlapec či dívka, bohatý nebo chudý, dělník nebo rolník, spisovatel či kněz, soudce nebo zřízenec, lékař nebo právník, učitel či žák, státní úředník nebo misionář -, je jen následovníkem Mistra, a to v té míře, v níž vydává svědectví o pravdě. Přinášet svědectví neznámá nutně kázat na tržišti nebo z kazatelny. Máme příležitost vydávat svědectví Mistru, ať jsme kdekoli. Můžeme to činit poctivým životem, bezúhonným charakterem, čestným chováním, nadšením i láskou k Mistru, tím, že se dělíme o to, co pro nás vykonal. Každý člověk může být Mistrovým svědkem, nejen slovy, ale i svým životem.

Jeden mystik muslimské sekty *sufiů* cestoval. Měl s sebou velké množství pšenice. Když byl na cestě už několik dnů, otevřel vak a našel v něm spoustu mravenců. Posadil se a uvažoval o jejich neutěšené situaci. Zmocnila se ho lítost s těmi malými ztracenými tvory, takže obrátil své kroky zpět a bezpečně je vrátil do jejich původního domova.

Je udivující, jak my lidé dokážeme projevit tolik soucitu s takovými tvorečky. Jak je tedy možné, že postrádáme soucit a spolucítění, jednáme-li mezi sebou navzájem? Mnozí sešli daleko z cesty a neznají cestu zpět. Naši povinností je bezpochyby vést ztracené zpět na cestu spravedlnosti a pomoci jim nalézt jejich věčný domov.

V Indii i na světě je mnoho lidí, kteří by se rádi dozvěděli o Mistru. Tito lidé potřebují svědky pravdy, ale ne západní kulturu. Indové zoufale touží po Vodě života, ale nechťejí ji v evropských nádobách! Mistr si za své učedníky zvolil prosté rybáře, protože měl prosté poselství, nikoli filozofii. Svět má dost nauk i filozofie.

Křesťan: Nenavštívil jsi snad Ameriku a západní Evropu? Co si myslíš o našem křesťanském svědectví a dědictví?

Sadhu.: V Evropě se mi tolik stýskalo po domově! Cítil jsem se jako pták v kleci. Celá atmosféra mně připadala těžká. Mnoho lidí si myslelo, že trpím chladným podnebím, ale tím to nebylo. V Himálaji jsem zažil mnohem větší zimy. Nebyla to fyzikální atmosféra, která mě tížila, ale duchovní atmosféra.

V Indii člověk všude cítí - i mezi modlami a oltáři, poutníky a kajícíky, chrámy a nádržemi - touhu po větších věcech. Na Západě však všechno ukazuje na ozbrojenou sílu, velkou moc a hmotné věci. Je to síla zla, která mě tak rozesmutňuje. Indie stále více hledá Mistrovu pravdu. Západ je v nebezpečí, že bude čím dál lhostejnější. A přece Západ vděčí za tolik svých požehnání křesťanství. Pštros kdysi uměl létat, ale protože přestal používat křídla, schopnost létat ztratil. Tak je to i s lidmi v Evropě a Americe - neváží si víry svých předků a rychle ji ztrácejí.

Západ je jako Jidáš Iškariotský, který jedl s Ježíšem, jen aby ho později zradil. Západ by se měl bát Jidášova osudu, aby se neoběsil na stromě poznání. Máte tolik privilegií. Když se my na Východě staneme křesťany, musíme se mnoha věcí vzdát. U vás to tak není. Dávejte proto pozor, abyste neztratili svou jedinou možnost věčného štěstí. Vzpomínám si na lovce, kterého honil tygr. Lovec se nebál, protože jeho chýše byla nedaleko a byl si jist, že má za pasem klíč. Avšak když k ní doběhl, klíč byl pryč, a přestože by stačilo otevřít dveře, a tygr by na něj nemohl, byl ztracen.

Jednou, když jsem byl v Himálaji, seděl jsem na břehu řeky; vytáhl jsem z vody krásný tvrdý kulatý kámen a rozbil jsem ho. Uvnitř byl docela suchý. Kámen ležel dlouhou dobu ve vodě, ale voda do něj nepronikla. Přesně tak to je s „křesťany“ Západu. Po staletí byli obklopeni křesťanstvím, zcela ponořeni do jeho požehnání, ale Mistrova pravda do nich nepronikla. Křesťanství za to nemůže; příčina je spíše v tvrdosti jejich srdcí. Materialismus a intelektualismus jim zatvrdil srdce. Takže nejsem překvapen, že mnoho lidí na Západě nechápe, co to ve skutečnosti křesťanství je.

Mnoho moderních myslitelů na Západě nevěří v zázraky našeho Mistra. Podle mě je zázrak už to, že na Západě vůbec jsou dosud duchovní lidé. V Americe například člověk vidí hodně křesťanství, které se ale neobrací k duchovním potřebám lidí. Právě tak jako slaná mořská

voda nedokáže uhasit žízeň, americké náboženství většinou nedokáže uspokojit duchovně žízničního člověka, protože je přesycené materialismem. Mistrova slova: „Pojďte ke mně všichni, kdo jste obtíženi, a já vám dám odpočinutí“ jsou pravdivá, pokud jde o Východ, ale myslím, že pokud jde o Ameriku, měl říci: „Pojďte ke mně všichni, kdo jste obtíženi zlatem, a já vám dám odpočinutí.“

Když se člověk dívá na heslo „Věříme v Boha“ na americkém dolaru, mohl by si myslet, že Američané jsou velice zbožní lidé, ale to heslo by se mělo číst „Věříme v dolar“. Američané hledají všemohoucí dolar, ne všemohoucího Boha.

Ačkoliv je Amerika „křesťanský“ národ a žije v ní mnoho upřímných křesťanů, většina lidí nemá žádnou víru. Tam, kde je tak snadné mít náboženství, kde se náboženství nabízí na všech stranách a nikdo není pronásledován za to, v co věří, by život měl být pokojný. Místo toho tam panuje bláznivý shon a hon za penězi, pohodlím a rozkoší. V Indii mnoho křesťanů trpí tvrdým pronásledováním, ale stále nacházejí štěstí ve své nové víře. Protože v Americe je tak snadné mít víru, lidé neoceňují útěchu, která ve víře je.

Křesťan: Jakou radu máš, Sadhu, pro křesťanské církve na Západě?

Sadhu: Jeden vědec držel v dlani ptáčka. Chtěl zjistit, v které části ptačího těla je ukryt jeho život a co to vlastně život je. Začal tedy ptáčka pitvat. Výsledkem bylo, že tentýž život, který hledal, záhadně zmizel. Ti, kdo se pokoušejí pochopit vnitřní život pouze rozumem, se dopouštějí stejné chyby. Život, který hledají, zmizí.

Po návratu z Evropy jsem začal číst spisy německého mystika Jakoba Boehma a byl jsem k němu přitahován, jakmile jsem přečetl první dvě nebo tři stránky. Tento prostý, nevzdělaný švec měl zkušenost s Bohem, která ovlivnila miliony lidí. Možná se mýlím, ale jsem čím dál tím víc přesvědčen o tom, že prostí lidé jako Boehme mají čistou intuici a snadno a ochotně pochytí Mistrovy hluboké duchovní pravdy. Vzdělání lidí, zejména ti, s nimiž jsem se setkal na Západě, svou vrozenou intuici potlačují a nahrazují ji určitým druhem umělého racionalismu. Proto Mistr za své učedníky povolal prosté rybáře.

Studoval jsem teologii v bohosloveckém semináři. Naučil jsem se bezpochyby mnoho užitečných a zajímavých věcí, ty ale nepřinesly velký duchovní užitek. Vedly se tam diskuse o sektách, o Ježíši Kristu a mnoha dalších zajímavých věcí, avšak skutečnost, ducha všech těchto věcí, jsem našel jen u Mistrových nohou. Když jsem strávil hodiny u jeho nohou v modlitbě, našel jsem osvětlení a Bůh mě naučil tolika věcem, že je ani vlastním jazykem nedovedu vyjádřit. Sedíte v modlitbě u Mistrových nohou; to je nejlepší teologická škola na tomto světě. Známe teologii, ale On je zdrojem teologie. V několika vteřinách vysvětlí pravdu, jejíž pochopení trvalo léta. Cokoli jsem se naučil, naučil jsem se pouze u jeho nohou v modlitbě.

Neodsuzuji teology jako celek, ale v západním myšlení je bohužel v módě o všem pochybovat a všechno popírat. Protestují proti tomuto trendu. Nikdy jsem nikomu neradil, aby se obrátil na teology, protože ti často úplně ztratili veškerý smysl pro duchovní realitu. Mohou vysvětlovat řecká slova a to všechno, ale strávili příliš mnoho času mezi knihami, a ne dost času s Mistrem v modlitbě. Není to tak, že se stavím proti veškerému vzdělání, vzdělání bez života je však jistě nebezpečné. Musíte přestat zkoumat duchovní pravdy jako suché kosti! Musíte kosti zlomit a přijmout životodárný morek.

Podobenství HLEDAJÍCÍ A MISTR

Jeden bohatý muž užíval života v přepychu. Naneštěstí však neměl syna. Říkával svým přátelům a ženě: „Ach, modlete se za mě, aby mi Bůh milostivě dal syna, který zdědí můj majetek a uchová jméno a slávu mé rodiny.“ Po nějaké době Bůh odpověděl na jeho modlitby a dal mu krásného a nadějného chlapce.

Rodiče vymýšleli pro svého novorozeného potomka mnoho plánů. Jejich očekávání a naděje

neznaly hranic. Když mu bylo šest let, jeho otec zařídil, aby dostal nejlepší možné vzdělání, které trvalo až do jeho patnácti let. Také se vycvičil ve všech dovednostech a povinnostech muže.

V osmnácti se oženil. Mladý pár vedl příkladný rodinný život, který jim záviděl každý, kdo je znal. Byli požehnáni pokojem a hojností, užívali všech radostí života a nevěděli nic o utrpení nebo starostech. Avšak několik měsíců po svatbě mladíkovi rodiče, které tolik miloval, zemřeli na cholera. Zatímco oplakával ztrátu rodičů, vloupali se do jeho domu zloději, odnesli všechny jeho peníze a cennosti a manželé zůstali bez prostředků. Blahobyt dělá přátele a protivenství je zkouší, a tak ho jeden po druhém opustili všichni jeho „přátelé“.

Nemohl si pomoci, aby v zoufalství nevykřikl: „Ach, co budu dělat a kam půjdu? Čekáme dítě, ale běda! Nebudu se radovat, jako se při mém narození radoval i moji rodiče, ani nebude moci pro svoje dítě udělat tolik, kolik udělali moji rodiče pro mě. Ach, jak vrtkavý je osud!“ Jeho dobrá žena ho uklidňovala, otřela mu slzy svýma něžnými rukama a řekla: „Drahý muži, neplač a neboj se. Důvěřuj v Boha. Cokoliv učinil, dobře učinil; a ať ještě učiní cokoli, nepochybuj, že to bude to nejlepší. Neklesej na mysl.“

Za čas se do těchto nepříznivých okolností narodilo dítě. Muž opatroval svou ženu a dítě a staral se o ně, jak dovedl nejlépe, ale dítě naneštěstí po několika hodinách zemřelo. Muž šel v slzách pohřbít tělíčko, a když se vrátil, našel manželku v bezvědomí. Nedokázal ji přivést k životu, a tak držel její hlavu v klíně. Zakrátko jeho žena otevřela oči. Hleděli jeden na druhého s láskou, ale nemohli mluvit. Manžel byl vyčerpan smutkem a ztrátou milovaného dítěte a žena byla slabá po obtížném porodu. Za chvíli se její oči zavřely navždy.

Otřes byl větší, než mladý manžel dokázal snést. Omdlel, ztratil vědomí a jen Bůh ví, jak dlouho ležel bez sebe na zemi. Jeden z jeho sousedů šel náhodou okolo a zjistil, co se stalo. Ihned šel a zavolal přátele a známé v sousedství. Všichni přišli a zařídili pohřeb jeho milované zesnulé ženy.

Mladý muž stál u hrobu, hořce plakal a volal: „Ach, kéž bych mohl v tomto hrobě pohřbít všechn svůj smutek a utrpení místo mé drahé ženy! Má nejdražší přítelkyně a družka, má milovaná, odešla a nechala mě samotného. Běda! Jak mohu snést takové neštěstí!“ Potom znovu ztratil vědomí a upadl na zem. Tento srdcervoucí pohled dojal k slzám všechny, kdo tam byli. Jemně ho zvedli a odnesli ho domů. Poté, co si odpočinul, snažili se ho upokojit: „Co se stalo, stalo se. Nemá cenu, abys ještě truchlil. Dříve nebo později musíme všichni opustit tento svět, když na nás přijde řada.“

Muž se snažil vyrovnat se smrti svých drahých a stále více přemýšlel o duchovních věcech. Po nějaké době šel za učitelem duchovního života, aby našel vnitřní pokoj. Nic však do jeho utrpení nepřinášelo zklidnění ani mír. Za čas odešel do džungle a začal žít sám jako poustevník v jeskyni. Vroucně se modlil k Bohu: „Ó můj Stvořiteli a Mistře, slituj se nade mnou, bídným hříšníkem! Buď mě vezmi z tohoto světa, nebo mi dej záblesk své pravdy, abych našel nový život.“ Celé dny muž čekal a vytrvale se modlil k Bohu a nakonec byla jeho modlitba vyslyšena.

Jednoho dne časně ráno přicházel k jeho jeskyni nějaký člověk. Když muž viděl, jak se nově přichozí blíží, pomyslel si: „Snad tento člověk mnoho vytrpěl, stejně jako já, je unaven tímto světem, bloudí a hledá útočiště a pokoj. Nebo je to možná nějaký cestující, který ztratil cestu.“ Ten člověk přišel k jeskyni a pozdravil zoufalého poustevníka s velkou láskou a soucitem. Poustevník uctivě povstal, rozestřel na zem pokrývku a pozval cizince, aby se posadil.

Poustevník: Mohu mít to potěšení dozvědět se tvé jméno, ctihodný cizince, a mohu se tě zeptat, odkud přicházíš a co tě přivádí na toto osamělé místo?

Cizinec: Nemůžeš pochopit význam a důležitost mého jména. Jsem pastýř a přicházím shůry, abych hledal a zachránil svou ztracenou ovci.

Třebaže poustevník jeho řeč úplně nechápal, cizincova osobnost a slova na něj udělala hluboký a velkolepý dojem. Bylo to, jako by jeho černé srdce na okamžik prosvětliла slavná a

zářící cizincova přítomnost. Cítil se, jako by on sám byl tou ztracenou ovci a pastýř přišel, aby mu pomohl. Velmi zatoužil poznat toho cizince lépe.

Poustevník: Jak dlouho jsi na cestě? *Cizinec:* Od počátku.

Poustevník: Vidím, že jsi jistě prorok. Prosim, pověz mi o sobě více, požehnej mi a učíš mě svým učedníkem.

Cizinec: Byl jsem, jsem a budu. Nazývali mě Bůh s námi, Svatý, Kníže pokoje a Král králů. Zjevují se těm, kdo mě hledají, a v plnosti času jsem přišel jako Pomazaný, abych přinesl osvobození od hříchu. Nyní jsem přišel jako Pastýř v odpověď na tvou modlitbu. Přišel jsem, abych ti dal pokoj.

Poustevník: Můj Bože a Mistře, dnes jsem našel tvůrce života. Nyní se již vůbec nestarám o své pozemské ztráty, neboť jsem získal všechno. Od nynějška jsem tvým dítětem a služebníkem. Ty jsi mi vším. Proč jsi se přede mnou tak dlouho skrýval?

Cizinec: Dosud jsi nebyl připraven vidět mě tak, jak mě vidíš teď. Avšak ve skutečnosti jsem byl stále s tebou. Raduješ se, že mě vidíš sedět vedle sebe, ale důležitější je, že poznáváš mou přítomnost ve svém srdci a duši. I tvá strádání tě připravovala, abys mě lépe poznal. Tyto zkoušky rozšířily tvé srdce a způsobily, že sis uvědomil, že potřebuješ vnitřní pokoj. Teprve když ses ocitl na konci svých sil, konečnější se ve víře obrátil o pomoc k Bohu.

Poustevník: Ach, jsem tolik šťastný! Celou svou bytostí toužím velebit tě a děkovat ti, můj Mistře. Víím ale, že více než po chvále mých úst toužíš po niterné vděčnosti, po srdci otevřeném pro přetékající radost z tvé přítomnosti. Odpuť mi, Mistře, že se odvažuji položit ti ještě jednu otázku. Jak mohu vědět, že to, co teď prožívám, je skutečnost, a ne nějaký výtvar mé představivosti?

Cizinec: Synu, nepokoušej se pochopit duchovní pravdu rozumem. Mnozí říkají, že duchovní zkušenosti jsou subjektivní či zdánlivé, ale tak to není. To, co prožíváš, je skutečné. Tak dlouho jsi se snažil otevřít své vnitřní oči a uši pro věčnou pravdu. Což jsem neslabil, že naleznáš to, co hledáš? Raduj se tedy, že tvé modlitby byly vyslyšeny a že můžeš věřit, protože jsi mě viděl. Tím více by se měli radovat ti, kdo věří, třebaže mě neviděli jako ty. .

Poustevník: Ach, Mistře, toužím být tvým upřímným a věrným služebníkem. Dej, abych nikdy neztratil požehnání, kterého se mi dnes dostalo. Chraň mě před pochybnostmi či lhostejností a dej mi milost, abych byl věrný až do konce.

Cizinec: Stojíme-li na pokraji strmého srázu a hledíme-li dolů, točí se nám hlava a bojíme se. Přitom je tam třeba hloubka jen několik málo stop. Když se však díváme do nebe, nikdy se nebojíme, třebaže naše oči mohou obsáhnout mnohem větší výšku. Proč? Protože nemůžeme spadnout dolů. Vzhlížíme-li k Bohu, cítíme, že v něm jsme v bezpečí a že nám vůbec nic nehrozí. Jestliže se však od něho odvrátíme, naplní nás hrůza, že spadneme z toho, co je skutečné, a rozbijeme se na kusy.

Vždy se dívej a modli. Nevadí, ztratíš-li svůj pozemský majetek. To se dříve či později musí stát. Nyní máš skutečné bohatství, které ti nikdo nemůže vzít. Vskutku, buď vděčný, když ztráta tvých pozemských statků a poct vyprázdňuje tvé srdce a udělá místo pro skutečné a nepomíjející poklady. Pamatuj, že já jsem s tebou vždy.

V úctě a vděčnosti padl poustevník na kolena k nohám svého Mistra. Když vzhlédl, uviděl, že cizinec zmizel. Od toho dne se poustevník srdcem i duší dal navždy do služby Mistru.

POZADÍ A SOUVISLOSTI

Když Sundar Singh v roce 1929 zmizel v Himálaji, svět truchlil. Jeho třiatřicetileté putování jako sadhua - potulného poutníka bez jakéhokoli majetku - ho dovedlo do nejméně dvaceti zemí čtyř kontinentů. Hluboce ovlivnil desítky tisíc lidí. V první polovině minulého století skutečně nebyl žádný duchovní učitel z Východu známější než on.

Sundar Singh se narodil 3. září 1889 v Rámpuru, paňdžábské vesnici, a vzdělával se v blízké presbyteriánské misionářské škole. Právě tam 16. prosince 1904 spálil svou Bibli. V následujícím roce prožil obrácení (po němž ho jeho rodina vyhnala z domu a vy-dědila) a 3. září 1905 byl pokřtěn v kostele sv. Tomáše v Šimle. Třicet tři dny nato přijal asketický životní styl sadhua.

Jeho skutečný význam nespočívá v názvech míst a v datech, ale spíše ve zbožnosti a nesobeckosti, s níž šířil evangelium, a v upřímnosti, s kterou žil to, co hlásal. Jak to jednou vyjádřil německý vědec Friedrich Heiler: „On je indickým ideálem Kristova učedníka - bosý potulný kazatel s hořící láskou v srdci. V něm se setkává křesťanství s hinduismem a křesťanská víra vyráží na povrch ne jako něco cizího, ale jako květ, který vykvétá na indickém stonku.“

Nejlépe lze přistoupit k religiozitě Sundara Sing-ha na pozadí jeho náboženské výchovy; vyrůstala z intenzivního zápasu o to, jak se vyrovnat s klíčovými prvky jeho zděděné (sikhské) i přijaté víry. Přes zuřivý odpor jeho otce ke křesťanství, které chápal jako náboženství koloniálních utlačitelů Indie, touha Sundara Singha sloužit novému Mistru, Ježíši, ho ve skutečnosti dovedla k tomu, že splnil sen své zemřelé matky, aby si jednoho dne zvolil cestu sadhua. Indičtí sadhuové (doslova „chudák“ či „žebrák“), kteří se poznají podle tradičního žlutého roucha a asketického životního stylu, opouštějí pohodlí, aby žili životem zbožnosti a modlitby. Někteří se stanou poustevníky, zatímco jiní putují z místa na místo jako duchovní učitelé; ještě jiní činí pokání tak, že umrtvují tělo, lehají na lůžko z hřebíků nebo procházejí ohněm.

Po celé Indii zbožní lidé považují život potulných sadhuů - stejně jako jejich buddhistických a muslimských protějšků, bhikkhů a fakírů - za nejvyšší formu náboženského zanicení, proto jsou sadhuové všeobecně vítáni v každé vesnici. Na rozdíl od kněží a dalších oficiálních náboženských vůdců se mohou volně pohybovat mezi všemi kastami, a dokonce mohou vstoupit do příbytků žen, kam je jinak mužům vstup zakázán.

Po celý svůj život si Sundar Singh uchoval nejvyšší úctu k důvěrně známým projevům zbožnosti, s nimiž vyrostl - hinduistickým i buddhistickým, sikhským i muslimským. A přece ho intenzivní mystické setkání, které vedlo k jeho obrácení, navždy změnilo a neochvějně ho zasvětilo Kristu. A tak přestože nikdy nekritizoval žádné náboženské praktiky, které se dodržují upřímně, byl vždy připraven vyprávět, jak se ho dotkl Ježíš a změnil ho. Ježíš byl pro něj Pravda - dokonalost a naplnění nejhlubší lidské touhy po vnitřním i vnějším míru, a bylo pro něj nemyslitelné, aby si to nechal pro sebe. Pouze z tohoto důvodu po dlouhé měsíce (dokonce roky) putoval přes celý indický subkontinent, čelil živlům a snášel útoky nepřátel křesťanství.

Sundar Singh zjistil, že jako sadhu je okamžitě vítán na většině míst, kde se ocitl, třebaže se reakce poté, co se zjistilo, že je Ježíšovým následovníkem, různily. (Křesťanští sadhuové vyznávali svou víru v Indii po stovky let - od doby apoštola Tomáše, který zde údajně založil první církev -, ale vždy byli nepopulární menšinou.) Zvláště na svých cestách do Tibetu byl napadán agresivními fanatiky. Tam byl také (pravděpodobně v roce 1912) uvězněn, vhozen do vyschlé studny a zanechán v ní, aby tam zemřel - později ho ovšem zachránil tajemný cizinec. Po letech cestování po Indii, Tibetu a Nepálu se Sundar Singh podíval do větší dálky. V roce 1919 jel do Číny, Malajsie a Japonska; v roce 1920 podnikl cestu do Austrálie, Anglie a Spojených států a v roce 1922 cestoval po Evropě, kde pronesl veřejné projevy v Ženevě, Oxfordu, Londýně a Paříži a v mnoha dalších městech v Německu, Holandsku, Švédsku, Norsku a Dánsku. Kamkoli přišel, přijímalo ho s nadšením široké publikum i prominentní vůdci - stejně tak náboženští jako světští. V mnoha zemích, které navštívil, se organizovaly zvláštní vlaky, aby přepravily desítky tisíc posluchačů do katedrál a na sportovní stadiony, v nichž mluvil. To, že se v křesťanství objevil tolerantnější liberalismus, částečně vysvětluje jeho všeobecnou přitažlivost; na druhé straně byli mnozí Evropané prostě zvědaví na „opravdového“ východního mystika z první ruky, zejména takového, jehož samotné způsoby a zjev vyvolávaly tradiční obrazy Ježíše. Rovněž zde hrála roli jeho pověst člověka, jenž činí zázraky - což se on neúnavně snažil vyvracet. Avšak více než cokoli jiného to byla nenápadná, prostá víra Sundara Singha a skutečné uvádění Kristova učení do života - něco, co naprosto odporovalo západnímu materialistickému intelektuálnímu -, co jeho publikum tak přitahovalo.

Když byl Sundar Singh napomínán za to, že není dostatečně zběhlý ve vědě dvacátého století, řekl: „Co to je věda?“ „Přirozený výběr, vítě, a přežití nejsilnějších,“ odpověděli mu. „Ach tak,“ odvětil Sundar Singh, „ale mě víc zajímá božský výběr a přežití slabých.“ Pak zde byl jeho postoj k penězům. Sundar Singh je odmítal přijímat, třebaže je potřeboval, a vnutil-li mu někdo dar, nenechal si ho. Neortodoxní byl také jeho postoj k takovým věcem jako příslušnost k církvi, o níž řekl:

Náležím k tělu Kristovu ... ke skutečné církvi, kterou nelze chápat jako budovu z kachlíků a kamenů. Je to tělo opravdových křesťanů, živých i mrtvých, viditelných i neviditelných. Nemám však nic proti nikomu, kdo se stane příslušníkem organizované církve ... Pokud jde o apoštolskou posloupnost, v tu nevěřím, ačkoliv jestliže tato víra

pomáhá lidem v jejich duchovním životě, tak ať v ni věří ... Jestliže je ovšem živý Kristus skutečně s námi a žije v našich srdcích, proč bychom ho měli odmítat - úhelný kámen naší víry - a lpět na vyschlé vnější slupce?

Takové názory, jimiž si získával přízeň davů, nevyhnutelně vyvolávaly kritiku církevních autorit, a někde dokonce otevřené nepřátelství. Vlivní teologové, kteří naprosto nebrali v úvahu mystickou povahu jeho učení (nebojí nedovedli pochopit), napadali učení Sundara Singha jako neslučitelné s tradiční křesťanskou naukou. Někteří zaútočili i proti jeho charakteru a naznačovali, že není nic víc než šarlatán, který usiluje o publicitu, což naopak vedlo jeho přátele a podporovatele k tomu, aby jeho pověst bránili.

Na obou stranách se objevila záplava knih a článků. Patrně nepřekvapuje, že nejintenzivnější debata se odehrávala v přeplněných sálech Německé akademie, kde spor vešel ve známost jako Sadhustreit („boj o sadhua“).

Po nějaké době Sadhustreit zemřel na nedostatek zájmu. Celá diskuse byla samozřejmě do značné míry nesrozumitelná pro ty, kdo u sadhua hledali inspiraci. Ale potud, pokud poukázala na zásadní antagonismus mezi západním racionalismem a východním mysticismem, posloužila svému účelu. Potvrdila vlastní podezření Sundara Singha, že i když je západní křesťanství bohaté na organizovanost, teologii, doktrínu a tradici, je chudé duchem a zoufale potřebuje znovu se soustředit na to, od čeho zbloudilo: na živého Krista.

V posledních několika letech jeho života, když mu selhávalo zdraví, Sundar Singh vydal šest útlých knížek. Napsal je na naléhání přátel a následovníků (první ve svém rodném jazyce, v urdštině, ostatní v angličtině), ale nemohl předpokládat ohromnou poptávku po nich, která se objevila po jejich vydání. V několika letech bylo všech šest svazků přeloženo do hlavních západních jazyků, do japonštiny, čínštiny a dalších asijských jazyků i do všech hlavních dialektů indického subkontinentu. Tento soubor je sestaven téměř zcela z těchto knih a z prepisů projevů na velkých veřejných shromážděních.

Přes významný písemný odkaz Sundara Singha je však třeba si uvědomit, že srdcem nebyl spisovatel a že jeho domovem nebyl ani psací stůl, ani řečnický pult. Podle všech známek byly jeho veřejné projevy - stejně jako jeho spisy - nejčastěji zaznamenány pro svou neuspokojivou stručnost. Sundar Singh našel svůj skutečný domov na prašných cestách Paňdžábu, na úzkých stezkách Himaláje, ve vesnicích, kde se jeho posluchači shromažďovali, aby načerpali pokoj z jeho hlubokých tmavých očí a v uvolněném tempu tichého rozhovoru. Nakonec byl ovšem jeho domov v Kristu, jediném, k němuž obracel pomlouvače i pochlebovače a u něhož čerpal inspiraci pro každé své slovo i skutek, jak ukazuje tato závěrečná příhoda od jednoho z jeho evropských překladatelů:

Sadhu velmi neochotně mluvil o sobě; vždycky se obával, aby ho to neodvedlo od Krista. V této souvislosti mám jednu nezapomenutelnou zkušenost. Byli jsme ve vlaku a duchovní, který s námi cestoval, řekl sadhuovi, že na setkání, jehož jsme se měli ten večer účastnit, ho chce představit jednomu významnému hostu - ženě, která nemůže nalézt pokoj, i když už vyslechla mnoho slavných křesťanských řečníků a hledala u nich radu. Sadhu na chvíli zmlkl, obrátil se k duchovnímu a téměř příkře ho požádal, aby ho té ženě nepředstavoval. Duchovní vypadal uraženě, a přestože nic neřekl, sadhu si jeho rozladění všiml. Proto mu to vysvětlil: „Drahý pane faráři, ta žena se má něco naučit, ale nenaučila by se to, kdybych se s ní setkal. Musí se to naučit od Krista a ten její mnohem blíže - a bude pro ni také mnohem více znamenat - než kterýkoli člověk.“

LITERATURA

The Christian Witness of Sadhu Sundar Singh: A Collection of his Writings, uspořádal T. Dayanandan Francis (CLS, Madras, 1989). Vyčerpávající soubor všech publikovaných děl Sundara Singha spolu s různými, dříve nevydanými materiály a rozsáhlým životopisným úvodem. K dispozici pouze u vydavatele: CLS, Post Box 501, Park Town, Madras 600003, Indie.

Sundar Singh: A Biography, autor A. J. Appasamy (Lutterworth, London, 1958). Definitivní životopis Sundara Singha, bohatý na podrobnosti a napsaný z úhlu pohledu kritického vědce. Indické vydání (v angličtině) lze objednat u CLS na výše uvedené adrese.

Sadhu Sundar Singh: A Personal Memoir, autor C. F. Andrews (Hodder & Stoughton, London, 1934). Úvahy blízkého přítele Sundara Singha.

The Gospel of Sadhu Sundar Singh, autor Friedrich Heiler (ISPCK, Delhi, 1996). Anglický překlad Heilerovy obsáhlé studie, která byla poprvé vydána v Německu v roce 1924. Heiler nabízí fascinující pohled na sadhuův život a učení a analyzuje je s úctou k jiným druhům náboženského mysticismu jak na Východě, tak v křesťanské tradici.

Sadhu Sundar Singh, autorka Phyllis Thompson (O. M. Publishing, Bromley, UK, 1992, ISBN: 1-85078-099-4). Nejrozsáhlejší životopis, který je v současné době dostupný mimo Indii. I když v této knize chybějí odkazy a kritická analýza, jakou nabízí Appasamy, je neobyčejně čtivá a obsahuje základní podrobnosti jeho životního příběhu.